

SUY NIỆM CHÚA NHẬT 23 THƯỜNG NIÊN - A

Lời Chúa: Ed. 33, 7-9; Rm. 13, 8-10; Mt. 18, 15-20

MỤC LỤC

1. Sửa lỗi	3
2. Sửa lỗi	5
3. Liên hệ với người khác.	7
4. Giúp người khác nhận ra những sai lỗi của mình	9
5. Sửa lỗi cho nhau – Lm Giuse Tạ Duy Tuyền	13
6. Sửa lỗi cho nhau.....	16
7. Hào quang của tha thứ – Thiên Phúc	19
8. Hoà giải	21
9. Sửa lỗi cho nhau – Lm Ignatiô Hồ Thông	24
10. Sửa lỗi người anh em	31
11. Trách nhiệm - Lm. Giuse Trần Việt Hùng.....	35
12. Nghĩa vụ yêu thương.....	40
13. Cộng đồng huynh đệ – Cố Lm. Hồng Phúc	43
14. Tình thân bác ái trong việc sửa lỗi.....	46
15. Sống bác ái, hiệp thông để cùng nhau thăng tiến	48
16. Nhắc nhở cách nào?	52
17. Chu toàn bốn phận	55
18. Quan niệm đức ái theo Thánh Phaolô.....	58
19. Sửa lỗi cho nhau – Phêrô Nguyễn Hưởng	61
20. Nghệ thuật sửa lỗi – Lm Giuse Nguyễn Hữu An.....	63
21. Trách nhiệm liên đới.....	67
22. Trừng phạt hay phục hồi?	69
23. Biết mình biết người – Lm. Fx. Trần Phương	71
24. Nhắc bảo.	73
25. Dân ngoại - Lm Vũ Đình Tường	76
26. Sinh hoạt trong đạo - Lm Vũ Đình Tường	79
27. Tương trợ	81
28. Sửa lỗi anh em – ĐTGM. Ngô Quang Kiệt.	84

29. Sửa lỗi anh em: hành vi tế nhị! - Anmai	87
30. Lợi được người anh em	92
31. Cộng đoàn Kitô giáo là một chuyện đúng đắn	95
32. Trách nhiệm về người anh em	98
33. Chúng ta là người canh chừng một người khác.....	102
34. Dám khiêu trách.....	105
35. Giáo Hội	107
36. Làm đẹp.	109
37. Nhắc bảo	112
38. Nhân danh Thầy.....	114
39. Nhân danh Thầy.....	116
40. Vẽ chân dung – Radio Veritas Asia	119
41. Cá nhân giữa cộng đồng - Lm Bùi Mạnh Tín	122
42. Suy niệm của JKN	124
43. Suy niệm của Lm. Trần Văn Luận	130
44. “Hãy đi sửa dạy nó”	132
45. Ta sẽ đòi người đền nợ máu nó	135
46. Sửa lỗi cho anh em theo tinh thần của Chúa	139
47. Sửa lỗi nhau thế nào	143
48. Sửa lỗi nhau	146
49. Suy niệm của Lm. FX. Vũ Phan Long	149
50. Suy niệm của Noel Qussion.....	157
51. Cha Ta sẽ ban cho.....	164
52. Anh em sửa lỗi cho nhau.	169

1. Sửa lỗi

Phần phụng vụ Lời Chúa hôm nay làm nổi bật tình liên đới giữa các phần tử của một cộng đoàn. Thực vậy, một cộng đoàn du lớn hay nhỏ, không phải lúc nào cũng chỉ có những con người tốt lành và thánh thiện. Trái lại rất nhiều kẻ cũng đã sai lỗi, cũng đã đi ngược lại với đường lối và chủ trương. Vậy trong những hoàn cảnh như thế, chúng ta sẽ phải xử trí ra làm sao?

Nhiều người, trong chúng ta chủ trương trong một khuynh hướng cực đoan, đó là phải loại trừ tức khắc những kẻ phạm lỗi ra khỏi cộng đoàn, với nhiều lý do xem ra chính đáng: Nào là để giữ uy tín cho cộng đoàn, nào là để duy trì sự thánh thiện của cộng đoàn, nào là để ngăn đe cho tội lỗi khỏi lây lan.

Thế nhưng, Chúa Giêsu đã nghĩ và đã hành động một cách khác. Đối với Người vấn đề chính yếu đó là phải làm thế nào cho kẻ phạm tội biết ăn năn trở lại. Người đã từng tuyên bố Người đến vì những con chiên lạc, để họ biết tìm về đường ngay nẻo chính. Người đến để đem lại sự sống chứ không phải cái chết. Lần kia người ta dẫn đến trước mắt Người một phụ nữ ngoại tình bị bắt quả tang. Chiếu theo luật lệ hiện hành, thì chị sẽ bị ném đá cho đến chết. Còn Chúa Giêsu thì khác, thay vì ném đá, Người đã nói lên những lời tha thứ: Con hãy về và đừng phạm tội nữa.

Tính cách lành mạnh của một cộng đoàn không dựa trên sự thánh thiện của mỗi người, nhưng dựa trên mối quan hệ giữa các người trong cộng đoàn có khả năng làm cho kẻ phạm tội chỗi dậy, dựa trên một tình liên đới huynh đệ.

Tuy nhiên nói thế không có nghĩa là bao che, là xí xoá. Tin Mừng cho chúng ta thấy một cuộc đấu tranh bền bỉ trong tình huynh đệ, nhưng không khoan nhượng. Khởi đầu bằng sự sửa lỗi giữa hai người với nhau, để giữ uy tín cho kẻ phạm lỗi

trước mặt cộng đoàn khi họ trở lại. Vấn đề không phải là phạt, mà là sửa. Nếu không có kết quả, thì việc sửa lỗi sẽ được thực hiện với sự chứng kiến của người thứ ba. Và nếu kẻ phạm lỗi vẫn cứ tiếp tục ngoan cố, thì vấn đề sẽ được đưa ra cộng đoàn và nếu cũng không có kết quả, thì bây giờ kẻ phạm lỗi mới bị coi như không còn thuộc về cộng đoàn nữa.

Những bước đi này cho thấy một sự kiên nhẫn, cũng như tính cách quyết liệt đối với những sai lỗi. Bằng sự sửa lỗi, chúng ta giúp nhau thăng tiến bản thân. Đồng thời đó cũng là cách thức chúng ta cộng tác với nhau để xây dựng Giáo Hội.

2. Sửa lỗi

*Tại một góc phố nhộn nhịp của thành phố Nữ Úc, một chú cảnh sát gốc Việt Nam đang chỉ huy sự lưu thông. Dòng thác xe cộ và dân chúng xoay quanh chú. Bất thành lình chú phát hiện ra một người đi bộ cứ băng qua đường khi đèn đèn đỏ. Chú liền thổi còi, giơ tay ngăn chặn và bước qua chỗ người vi phạm và nhận thấy đó là một người đồng hương. Chú bình tĩnh nhưng kiên quyết giải thích: *Bạn hãy đợi một chút, khi đèn xanh bật sáng mới được đi. Với một nụ cười ngượng ngáp, người vi phạm trở lại lề đường, nhìn đèn đèn đỏ đổi sang vàng và rồi bước đi khi đèn xanh bật sáng. Tuy nhiên, thay vì đi thẳng qua, thì người đó lại nhún nhảy đi tới gần người cảnh sát gốc Việt Nam và thì thầm khi đi ngang qua viên cảnh sát: Chú hãy ý tứ, đừng cho những người da vàng này đi qua mặt.**

Câu chuyện trên có thể giúp chúng ta áp dụng vào điều Chúa Giêsu nói với chúng ta qua đoạn Tin Mừng sáng hôm nay: Nếu anh em người lỗi phạm, hãy đi sửa dạy nó, riêng người và nó thôi. Lỗi phạm ở đây không phải chỉ là những xúc phạm đến bản thân chúng ta mà còn là tất cả những hành vi sai trái, khả dĩ gây nên gương mù gương xấu. Sửa lỗi người khác là bổn phận của một số người như chú cảnh sát Việt Nam trong câu chuyện, như cha mẹ, thầy dạy, huấn luyện viên và những người có trách nhiệm. Nhưng vấn đề là làm thế nào để thi hành điều đó. Câu chuyện trên cho chúng ta một số gợi ý.

Trước hết là **khía cạnh tích cực**. Thực vậy, chú cảnh sát không nhấn mạnh đến điều lầm lỗi là qua đường khi đèn đỏ, nhưng nhấn mạnh đến điều cần thiết là chỉ đi qua đường khi đèn xanh bật sáng. Chú không la hét cho người khác nghe được, nhưng chỉ nói nhỏ nhẹ mà kiên quyết với người vi

phạm. Chú bảo người ấy điều phải làm cũng như điều phải tránh.

Tiếp đến là lời nói của chú thật **đúng lúc và tế nhị**. Tất cả đều giúp ích cho việc sửa lỗi anh em. Vì như chúng ta thường bảo: Lời nói chẳng mất tiền mua, liệu lời mà nói cho vừa lòng nhau. Nhiều khi chỉ vì những lời nói thiếu tế nhị, chúng ta chỉ tạo nên những bức bối và tức tối, khiến cho hành động thiện chí của chúng ta trở thành uổng công vô ích mà thôi. Đồng thời khi chỉ ra lầm lỗi của người khác, chúng ta nên lưu ý: Lầm lỗi đó không xúc phạm quá nhiều đến chúng ta; nhưng là lỗi nghịch với tình yêu của Thiên Chúa và tha nhân. Lầm lỗi của họ có thể làm mất lòng chúng ta, nhưng quan trọng hơn, đó là làm mất lòng Thiên Chúa. Như Chúa Giêsu đã nhắc nhở: Chúng ta có thể đem theo một hay hai người khác để sửa sai. Và cuối cùng, nếu người ấy vẫn không chịu nghe, thì cứ chẳng đã, mới phải trình bày với Giáo Hội hay vị có thẩm quyền. Còn nếu như chúng ta được người khác nhắc bảo thì hãy có can đảm lắng nghe và chấp nhận nếu như những lời nhắc nhở đó là đúng, bằng không chúng ta sẵn sàng bỏ qua, không vì chút tự ái vụn vặt mà làm cho bầu khí trở nên căng thẳng, bởi vì: Ai khen ta mà khen phải, đó là bạn ta, còn ai chê ta mà chê phải, đó là thầy ta.

3. Liên hệ với người khác.

Tại một học viện quân sự, ngày kia huấn luyện viên ra đề tài cho các sĩ quan hãy vẽ một chiếc cầu. Cả lớp đều hiểu đó là một chiếc cầu được thiết kế cho mục đích quân sự, trờ ra một chàng sĩ quan có ý kiến khác hẳn. Anh đặt chiếc cầu trong bối cảnh thơ mộng của một ngọn núi, dưới ngọn núi là dòng sông mà hai bên bờ là những thảm cỏ xanh. Nổi bật nhất là hai cậu bé đang đứng trên đầu để câu cá. Huấn luyện viên không chấp thuận bài làm của anh và ra lệnh cho anh phải loại bỏ hai cậu bé. Thế là anh liền chuyển hai cậu bé xuống thảm cỏ xanh, nhưng huấn luyện viên càng tỏ ra tức tối, buộc anh không được để lại hình ảnh hai cậu bé trong bản vẽ. Cuối cùng anh vẽ hai cái mộ trên thảm cỏ xanh của bờ sông. Anh muốn nói cho huấn luyện viên biết rằng mình đã chôn hai cậu bé trong hai ngôi mộ đó.

Với tâm hồn nghệ sĩ hoàn toàn khác biệt với mục tiêu quân sự, anh quan niệm chiếc cầu được xây là để nối liền hai bờ sông hầu giúp con người qua lại mà liên hệ được với nhau. Thiếu sự đi lại của con người, chiếc cầu không những trở nên vô nghĩa, mà còn tượng trưng cho sự chết chóc xảy ra giữa con người với nhau.

Từ câu chuyện trên chúng ta nhận thấy: Không ai trong chúng ta có thể sống cô độc lẻ loi một mình như một hải đảo giữa biển khơi hay như một phái đài biệt lập, trái lại chúng ta sống là sống với người khác. Và trong cuộc sống chung này chúng ta không thể nào tránh đi cho hết những va chạm, bực bội và buồn phiền, vì bá nhân bá tánh, mỗi người đều có một tính tình riêng. Hơn nữa, nhân vô thập toàn, ai cũng có những sai lỗi khuyết điểm của mình.

Bởi đó trước những sai lỗi của người khác, chúng ta hãy biết nhường nhịn và chịu đựng, quên đi và tha thứ vì một sự nhịn là chín sự lành, nhờ đó, chúng ta sẽ tạo được một bầu

khí hoà thuận cảm thông. Hơn nữa, chúng ta còn phải có can đảm nói cho nhau sự thật. Nghĩa là chúng ta còn phải chọn những giây phút thuận tiện, dùng những lời nói ôn tồn để nhắc bảo nhau, hầu nhờ đó giúp nhau thăng tiến bản thân, đổi mới cuộc đời.

Còn đối với những sai lỗi của bản thân, khi được người khác nhắc bảo, chúng ta hãy có can đảm nhận lỗi và xin lỗi bởi vì chính những sai lỗi này làm cho người khác phải đau khổ và buồn phiền. Nếu những lời nhắc bảo mà sai, chúng ta sẵn sàng bỏ qua. Còn nếu đúng thì chúng ta hãy cố gắng uốn nắn sửa đổi để nhờ đó đổi mới cuộc đời. Bởi vì ai khen ta mà khen phải là bạn ta, còn ai chê ta mà chê phải, đó là thầy ta.

4. Giúp người khác nhận ra những sai lỗi của mình

(Suy niệm của Lm. Ignatiô Trần Ngà)

Nhận ra lầm lỗi của mình là điều rất khó. Có người ví von rằng mỗi người đều mang một gùi đầy tội sau lưng và một gùi công đức trước ngực. Vì thế, người ta chỉ thấy công đức mà không thấy được lầm lỗi của mình.

Ông Dale Carnegie, một học giả trứ danh người Mỹ viết nhiều cuốn sách nổi tiếng được dịch ra nhiều thứ tiếng trên thế giới quả quyết rằng: "Tôi đã bỏ ra gần 70 năm trong đời để khám phá ra chân lý này là dù người ta có lỗi nặng đến đâu, thì trong 100 lần phạm lỗi thì có tới 99 lần người ta tự cho mình là vô tội."

Chúng ta hãy nhìn lại trường hợp cụ thể về vua Đavít được thuật lại trong Kinh Thánh (Sách Samuen).

Một buổi chiều nọ, vua Đavít tản bộ trên sân thượng và chợt thấy một phụ nữ xinh đẹp đang tắm, đó là bà Bat-shêba, vợ của Uria. Vua sai người đưa bà đến với vua. Ít lâu sau đó, Bat-shêba báo tin cho vua hay là bà đã có thai với nhà vua.

Khi biết chuyện, vua Đavít tìm cách 'bán cái' cho chồng của bà là Uria.

Vua cho triệu Uria từ mặt trận trở về, cho ông ta ăn uống thật no say rồi truyền cho Uria về nhà thăm vợ. Hai đêm liền, Uria nằm ngủ trong đền vua với những tên lính canh mà không chịu về nhà.

Thấy kế hoạch 'bán cái' không xong, vua Đavít ra lệnh cho tướng Yôab mượn tay quân giặc giết chết U-ria ngoài chiến trường.

Sau đó, khi đã mất tang chồng, Bat-shêba được vua Đavít đón vào cung làm vợ chính thức của nhà vua. (II Sam 11 và 12)

Vua Đavít đã phạm một tội tày trời, thế mà vẫn ung dung như không có gì xảy ra. Đúng là trong hàng trăm lần phạm

lỗi, may ra chỉ có một lần người ta nhận ra mình có tội. Và một khi con người không tự thấy được tội lỗi của mình để ăn năn sám hối thì cần phải có ai đó đến nhắc bảo họ.

Thế là Thiên Chúa sai tiên tri Natan đến cảnh tỉnh vua. Khuyên vua thì phải lựa lời, không khéo thì mất đầu như chơi. Nhà tiên tri trình với vua: "Trong thành kia, có một người giàu sang phú quý có cả đến hàng ngàn chiên dê và bò, trong khi đó, một người nghèo bên cạnh chỉ có một con chiên nhỏ mà ông ta rất yêu quý, coi như đứa con gái của ông. Thế rồi khi người giàu có khách, ông tiệc của không dám bắt chiên mình đãi khách mà lại cho tôi tớ đi bắt con chiên độc nhất của người nghèo làm thịt".

Nghe đến đây, vua Đavít bùng bùng nổi giận. Vua quát: "Nó đáng chết, tên ác nhân đó! Nó phải bị trừng phạt và phải bồi thường gấp bốn vì việc nó đã làm."

Tiên tri Natan thưa: "Người ấy chính là vua. Nhà vua đã có nhiều thê thiếp lại còn nhẫn tâm giết chết Uria và cướp vợ của ông ta".

Bấy giờ vua Đavít mới nhận ra tội mình và ăn năn khóc lóc thảm thiết.

Nếu không được tiên tri Natan cảnh tỉnh, vua Đavít đã không nhận ra tội lỗi của mình và không thể hối cải. Tội của mình, mình chưa đụng trong cái gùi sau lưng nên không thấy được. Vì thế, giúp người khác nhận ra lỗi của họ là điều rất cần thiết và là một nghĩa vụ thiêng liêng.

Lời Chúa hôm nay thiết tha kêu mời chúng ta hãy ra công sửa lỗi cho anh em mình. Qua bài đọc I, Thiên Chúa dùng miệng tiên tri Ê-dê-ki-en răn dạy chúng ta: "Nếu người không cảnh cáo kẻ gian ác, giúp nó từ bỏ con đường gian ác, thì chính nó phải chết vì sự gian ác của nó, nhưng còn máu nó, Ta sẽ đòi người" (Edêkien 33, 7-9). Và qua bài Tin Mừng

hôm nay, Chúa Giêsu truyền dạy: "Nếu anh em của người trót phạm tội, thì người hãy đi sửa lỗi nó".

Hãy nên tấm gương soi cho người khác và để người khác làm tấm gương soi cho ta.

Tấm gương soi tuyệt đối cần thiết cho mọi người. Không có tấm gương soi, người ta không biết mặt mũi mình ra sao, có ghèn đầy mắt cũng không biết, có cơm dính cằm cũng chẳng hay, râu tóc rối bù như tổ quạ cũng chẳng biết gì. Tấm gương soi tuy tầm thường nhưng rất cần thiết giúp con người nhận ra những vết nhơ trên khuôn mặt mình. Thế nên dù nghèo hèn túng thiếu, nhà nào cũng cố sắm cho mình một tấm gương.

Tuy nhiên, tấm gương thủy tinh tráng thủy chỉ phản chiếu khuôn mặt mà không thể phản chiếu tâm hồn, chỉ cho thấy những vết nhơ trên trán mà không cho thấy vết bẩn trong tim, thấy những xấu xa trên khuôn mặt mà không thấy những sa đoạ trong tâm hồn hay trong cuộc sống. Vì thế, người ta cần thêm một tấm gương soi khác, đó là lời nhắc bảo của những người chung quanh. Thiếu những lời nhắc bảo này là thiếu mất tấm gương tối cần thiết để soi hồn.

Tiên tri Natan ngày xưa là tấm gương soi giúp vua Đavít thấy được những vết bẩn khủng khiếp trong tâm hồn. Thiếu tấm gương soi quý báu như Natan, vua Đavít không thể thấy được lầm lỗi của mình và sẽ không hề biết ăn năn sám hối.

Trở thành tấm gương soi cho người khác là một lệnh truyền rất quyết liệt của Thiên Chúa.

"Nếu người không cảnh cáo kẻ gian ác, giúp nó từ bỏ con đường gian ác, thì chính nó phải chết vì sự gian ác của nó, nhưng còn máu nó, Ta sẽ đòi người". (Edêkien 33, 7-9).

"Nếu anh em của người trót phạm tội, thì người hãy đi sửa lỗi nó"... (Matthêu 18, 15)

Vì lòng bác ái với anh em và vì lời Chúa truyền dạy, chúng ta hãy là tấm gương soi giúp người khác thấy được tội lỗi và những sai lầm của họ; đồng thời vui lòng để cho người khác trở thành tấm gương soi cho mình để chúng ta có thể nhận ra lầm lỗi của ta.

5. Sửa lỗi cho nhau – Lm Giuse Tạ Duy Tuyền

Thời đại hôm nay là thời đại kinh tế thị trường. Mọi quan hệ giữa người với người đều dựa trên lợi nhuận kinh tế. Tôi quan hệ với anh tôi có lợi điều gì? Tôi làm việc này tôi có hưởng được lợi lộc gì? Tôi đầu tư công sức vào việc này, tôi sẽ được lời lãi bao nhiêu? Thế nên, những việc không có lợi, người ta thường tìm cách tránh né. Người ta thường suy xét thiệt hơn. Không ai đại gì gánh nợ cho người khác. Không ai đại gì can thiệp vào chuyện của người khác. Con người hôm nay là vậy, nhưng bác ái kytô giáo không cho phép chúng ta đứng đưng với đồng loại. Một tình yêu đích thực không thể làm ngơ trước nguy hiểm của người mình yêu. Đức ái đòi hỏi phải dẫn thân và làm cho người anh em của mình được sống và sống ngập tràn hạnh phúc.

Một cuộc sống hạnh phúc đích thực không hề tại ở tiền bạc, danh vọng, lạc thú mà quan yếu ở tâm hồn bình an. Bình an ở tại lòng người. Lòng người không chạy theo điều gian dối. Không chạy theo thói xa hoa trụy lạc. Không làm điều bất chính hay vương vấn lỗi lầm mới có bình an tâm hồn.

Như vậy đứng trước những hành vi xấu xa tội lỗi của anh em, tôi nên làm ngơ hay nói sự thật. Tôi nên giúp họ nhận ra điều sai lỗi hay tôi theo chủ nghĩa "mackeno". Tôi có bổn phận giúp người anh em tìm lại bình an tâm hồn khi sống theo đạo lý làm người, và làm con Chúa hay tôi để họ mãi sa lầy trong vũng bùn tội lỗi và bóng đêm của gian tà.

Lời Chúa hôm nay mời gọi chúng ta phải can đảm và kiên nhẫn sửa lỗi cho nhau. Sửa lỗi cho nhau là hành vi bác ái, là giúp anh em mình sống đúng phẩm giá làm người, là nỗ lực đưa anh em mình trở về nẻo chính đường ngay. Sửa lỗi cho nhau không chỉ là điều cần thiết mà còn là bổn phận của các bậc làm cha mẹ, anh chị, hay của những người có nghĩa vụ

giáo dục và hướng dẫn người khác. Vì "nuôi con chẳng dạy chẳng răn - Thà rằng nuôi lợn lấy lòng mà ăn".

Nhưng sửa lỗi khác với trừng phạt. Sửa lỗi cần kín đáo, tế nhị, còn trừng phạt thường mặt sát, hạ bệ và công khai. Người được sửa lỗi là người được yêu thương. Người bị trừng phạt là người bị loại ra khỏi xã hội và cộng đồng nhân loại.

Thế nên, sửa lỗi anh em trong đức ái không có nghĩa là dò xét, vạch lá tìm sâu, bé xé ra to, ít xít ra nhiều. Càng không được kể lỗi lầm của anh em ra bất cứ ai, mà cần ý thức rằng "nhân vô thập toàn", là người ai cũng có làm lỗi, là người ai cũng có khiếm khuyết, nên cần cảm thông hơn là kết án, nên giúp họ làm lại cuộc đời hơn là tẩy chay.

Bài phúc âm hôm nay, Chúa Giêsu đưa ra những bước sửa lỗi anh em.

- ***Bước thứ nhất là đối thoại.*** Đối thoại là giúp họ nhận ra việc họ làm, lời họ nói là sai. Đối thoại để họ nhận ra làm lỗi, để họ ý thức được việc họ làm, lời họ nói là xấu, là sai với đạo lý làm người.

- ***Bước thứ hai cần thêm người khác tác động.*** Có thể là bạn bè thân hữu của người phạm lỗi, hay có thể là người có uy tín trong cộng đoàn. Người khác tác động là người có liên quan đến người phạm lỗi chứ không phải bạ ai cũng nói, gặp ai cũng chia sẻ, làm như thế người có lỗi chỉ thêm mặc cảm vì lỗi của mình, và oán ghét chúng ta hơn là biết ơn chúng ta.

- ***Bước thứ ba là đưa ra cộng đồng.*** Người ta vẫn thường nói "xã có phép tắc của xã. Làng có khuôn phép của làng". Mỗi một đơn vị đều có những lề thói giúp nhau sống kỷ cương và đảm bảo an ninh xã hội. Thế nên, cộng đồng sẽ giúp cho con người sống tốt hơn và cho môi trường sống được lành mạnh và an bình hơn

- **Bước thứ tư: hãy cùng nhau hợp lời cầu nguyện cho họ.** Trên hết mọi sự là hãy cầu nguyện cho người anh em chúng ta. Lời cầu nguyện của chúng ta vì nhu cầu cộng đoàn và cho cộng đoàn sẽ được Chúa chấp nhận.

Như vậy, bác ái kytô giáo không cho phép chúng ta dừng dung hay làm ngơ trước lầm lỗi của tha nhân, nhất là những lầm lỗi có thể gây ảnh hưởng xấu trong cộng đoàn, hay mất an ninh cho xã hội. Dừng dung hay làm ngơ là chúng ta thiếu tình yêu liên đới với tha nhân và thiếu trách nhiệm bảo vệ, gìn giữ sự trong sạch cũng như sự lành mạnh cho cộng đoàn.

Bác ái kytô giáo đòi hỏi chúng ta cảm thông với yếu đuối của tha nhân, nhưng không dung dưỡng sự xấu trong cộng đoàn. Chúng ta không được thanh trừng hay tẩy chay anh em nhưng phải thanh tẩy môi trường chúng ta đang sống khỏi những thói hư tật xấu, những tệ nạn gây ảnh hưởng xấu đến đời sống chung của cộng đoàn.

Xin Chúa ban cho chúng ta một tâm lòng khiêm tốn để nhận ra sự yếu đuối tội lỗi của mình mà sẵn lòng đón nhận lời góp ý, sửa lỗi của anh em. Vì "kẻ dám chê ta mới thật là thầy và là bạn ta, còn kẻ nịnh hót, tâng bốc ta chỉ làm hại cuộc đời ta".

Xin Chúa soi lòng mở trí để chúng ta luôn dám nói sự thật với anh em, cho dầu sự thật mất lòng nhưng là cách tốt nhất để kiện toàn anh em nên trọn hảo hơn. Amen.

6. Sửa lỗi cho nhau

(Suy niệm của Lm Giuse Tạ Duy Tuyền)

Con người luôn có lầm lỗi. Ai nên khôn mà không dại một lần. Và chắc chắn là không chỉ một lần mà rất nhiều lần trong cuộc đời. Phạm lỗi cũng không dừng lại ở lứa tuổi nào mà ở bất cứ lứa tuổi nào cũng có thể phạm lỗi. Có điều là chẳng mấy ai trong chúng ta dám nhận mình có lỗi. Chẳng mấy ai dám thú nhận về những lầm lỗi của bản thân.

Đó là điều mà chúng ta cần phải được người khác sửa lỗi. Nếu không được người khác sửa sai thì mình sẽ không bao giờ đứng lên làm lại cuộc đời. Một đứa bé để có thể nói đúng, nói không sai chính tả cần được cha mẹ sửa giọng nhiều lần mới có thể nói không bị ngọng. Về nhân bản con người cũng phải được người khác dạy bảo, sửa lỗi thì mới hoàn thiện chính mình.

Như vậy, sửa lỗi là bổn phận của cha mẹ, của thầy cô, của bạn bè và nhận được sự chỉ dạy là của từng người chúng ta. Nếu chúng ta không sửa lỗi cho anh em là chúng ta đang có lỗi với chính mình vì chúng ta chưa sống tròn bổn phận của mình với tha nhân. Đôi khi còn bị người mà mình đã không dạy dỗ oán trách lại chúng ta.

Có một đứa trẻ từ nhỏ đã thích ăn trộm. Một hôm, nó đi học về, trong cặp có thêm một chiếc bảng học sinh. Mẹ nó hỏi:

- Sao con lại có tới hai chiếc bảng?

Đứa con đáp:

- Một cái là của bạn cùng lớp với con. Con đã lén lấy cho vào cặp đấy.

Bà mẹ vui mừng nói:

- Con của mẹ thật thông minh. Hai cái bảng chắc chắn là tốt hơn một cái rồi.

Ít lâu sau, đưa con lại mang về một cái áo da, trị giá 50 quan tiền. Đưa con đưa chiếc áo da cho mẹ, mẹ nó khen:

- Con trai của mẹ thật là giỏi, biết hiếu thảo với mẹ. Ra mẹ thơm một cái nào.

Đưa con trai ngày một lớn lên, càng ngày càng lấy trộm những thứ có giá trị hơn. Hôm nay ăn trộm bò, ngày mai ăn trộm ngựa, ngày hôm sau trộm vàng bạc châu báu. Bà mẹ luôn luôn khen ngợi con, trong nhà thiếu thứ gì, liền bảo với con trai để nó đi trộm về.

Có một lần, đưa con ăn trộm đồ bị người ta bắt quả tang, giải lên quan phủ. Vì hắn trộm quá nhiều thứ nên bị phạt tội chết. Tên trộm bị trói hai tay ra sau lưng, giải ra pháp trường. Mẹ hắn đi theo sau, khóc lóc thảm thiết. Tại pháp trường, tên trộm xin quan cho hắn được nói với mẹ vài lời. Khi bà mẹ bước tới gần, hắn liền cắn mạnh vào tai mẹ. Mẹ hắn đau quá kêu toáng lên, lớn tiếng mắng con:

- Mà thật là đồ bất hiếu, tự mình phạm tội chết còn chưa đủ hay sao mà còn muốn làm mẹ thành tật à?

Đưa con giận dữ nói với mẹ hắn:

- Lần đầu tiên tôi ăn trộm cái bảng về, nếu bà đánh tôi một trận và dạy bảo tôi thì tôi không đến nỗi như ngày hôm nay và đã không bị xử tội chết.

Hóa ra không dạy dỗ người khác có khi dẫn đến “gậy ông đập lưng ông”. Dạy người khác sửa sai là giúp mình được sống bình an hạnh phúc. Không dạy người khác sửa sai là mình đang “nuôi ong trong tay áo”, hậu quả sẽ là mình bị ong chích đầu tiên. Thế nên, khi làm điều sai trái, dù là cái sai rất nhỏ, thì cũng phải kịp thời sửa chữa. Nếu không, cứ để nó lớn dần lên thành cái sai nghiêm trọng thì có thể khiến mình phải hối hận cả đời.

Hôm nay Chúa nhắc chúng ta phải sửa lỗi cho nhau. Sửa lỗi không phải chỉ trích. Chỉ trích là công kích nhau, là rêu

rao lỗi lầm của nhau. Chỉ trích thường thiếu bác ái, thiếu tinh thần xây dựng cho nhau. Sửa lỗi đòi tể nhị, kín đáo, thông cảm với yếu đuối lỗi lầm của nhau. Sửa lỗi là một bổn phận, là bác ái mà chúng ta phải thực thi cho tha nhân. Sửa lỗi trái ngược với bỏ mặc, và thiếu trách nhiệm với tha nhân. Trong tinh thần bác ái và yêu thương chúng ta phải có bổn phận sửa lỗi cho nhau. Cha mẹ sửa lỗi cho con cái. Vợ chồng sửa lỗi cho nhau. Thầy cô sửa lỗi cho học trò. Bạn bè sửa lỗi cho nhau. Tất cả phải có bổn phận giúp nhau thăng tiến. Không bỏ mặc nhau nhưng luôn dìu nhau tiến bước.

Sửa lỗi cho nhau không chỉ với tội lớn mà ngay cả tội nhỏ cũng cần được nhắc nhở, được giúp cải thiện. Bởi vì “nhỏ ăn trộm dây cột bò, lớn sẽ ăn trộm cả con bò”. Vì phạm tội sẽ thành thói quen. Phạm tội một lần thì sợ hãi, nhưng nhiều lần thì lương tâm đã chai lì, đánh mất sự sợ hãi lo âu.

Chúa Giê-su dạy ta cách sửa lỗi tiệm tiến với tình yêu thật tể nhị. Sửa lỗi cách kín đáo bằng lời chân tình góp ý thẳng ngay với nhau. Nếu thất bại cần thêm lời của nhân chứng để người được sửa lỗi càng nhận biết lỗi lầm của mình hơn. Nếu vẫn thất bại thì cần đến cộng đoàn để nhờ sức mạnh của cộng đoàn giúp kẻ có lỗi ăn năn sửa đổi.

Xin Chúa giúp chúng ta biết can đảm sửa lại những lỗi lầm. Biết bỏ đi tính tự ái, cố chấp để lắng nghe lời góp ý chân thành của tha nhân. Xin đừng vì cố chấp mà trở thành kẻ ngang bướng làm hại đến cộng đoàn. Amen.

7. Hào quang của tha thứ – Thiên Phúc

Theo ABC News, ông Yigal Cohen, một người Itraen bị đau tim nặng vừa nhận được trái tim của một người Palestin trong cuộc phẫu thuật ngày 5-6-2000, Gia đình ông Mazen Joulani, người hiến tặng tim, cho biết ông vừa bị lnhững người Do Thái bắn hãi tại một tiệm cà phê ngoài trời.

Gia đình này quyết định hiến tim của Joulani vào thứ sáu tuần qua, ngay trong ngày mà cuộc nổ bom ở Tel Aviv làm thiệt mạng 21 người. Những phần nội tạng khác của Joulani cũng sẽ được ghép cho một số người Itraen khác.

Bác sĩ Lavie, người thực hiện ca mổ, nói khi ông cầm hai trái tim trong tay, ông nhận ra rằng tất cả những mâu thuẫn sắc tộc là hoàn toàn vô nghĩa.

***

Nếu chúng ta biết rõ mối thù truyền kiếp giữa người Itraen và người Palestin, nếu chúng ta nhìn thấy những cuộc xung đột đẫm máu thường xuyên xảy ra giữa hai dân tộc này trên truyền hình, báo chí, chúng ta mới thấy nghĩa cử hiến tặng trái tim để cứu sống kẻ thù, mới thật là nghĩa cả vô cùng cao đẹp. Không những anh chỉ tha thứ cho kẻ thù đã bắn chết mình, mà còn trao ban luôn trái tim và các phần nội tạng khác để cứu sống những kẻ đã sát hại dân tộc mình. Đối với những người không có tấm lòng khoan dung tha thứ thì đây là hành động điên rồ, thậm chí còn là việc ngu xuẩn. Nhưng với những người có niềm tin thì đó lại là bằng chứng hùng hồn của người môn đệ Đức Kitô: “Anh em phải thương yêu kẻ thù và làm ơn cho kẻ oán ghét anh em” (Lc 6,27).

Tin mừng hôm nay thuật lại:

“Bấy giờ, ông Phêrô đến gần Đức Giêsu mà hỏi rằng: “Thưa Thầy, nếu anh em con cứ xúc phạm đến con, thì con phải tha đến mấy lần” Có phải bảy lần không? “Đức Giêsu

đáp: “Thầy không bảo là đến bảy lần, nhưng là đến bảy mươi lần bảy” (Mt 18,21-22).

Điều đó có nghĩa là phải tha thứ hoài, tha thứ mãi tha thứ đến vô cùng. Đó là nét mới trong dung mạo của Đức Giêsu. Mọi quốc gia, đảng phái, phong trào đều chống lại điều xấu, đề phòng kẻ gian ác, tiêu diệt kẻ thù, duy chỉ mình Đức Giêsu dạy: “Hãy yêu thương kẻ thù”. Người đã chiếu tỏ nét cao quý ấy ngay trên thập giá, khi các kẻ thù hành hạ, chế nhạo, và đóng đinh Người: “Lạy Cha, xin tha cho họ, vì họ không biết việc họ làm” (Lc 23,34).

8. Hoà giải

Yêu thương là ước mong và làm điều tốt cho người mình yêu. Một trong những điều tốt mà chúng ta nên làm và phải làm là giúp nhau nên trọn lành, nên tốt hơn trong từng ngày sống của chúng ta. Đã mang thân phận của con người thì không ai là không có những lần lỗi phạm. Chúng ta cần hình nhận sự thật đó để can đảm giúp người khác sửa sai và giúp chúng ta khiêm tốn đón nhận những góp ý và sửa lỗi của người khác dành cho mình. Chúng ta phải khiêm tốn nhìn nhận rằng: nếu mình còn có người giúp sửa sai và chỉ ra lỗi phạm của mình thì hãy lấy đó làm niềm vui vì biết rằng mình còn được người khác yêu thương.

Nhưng chúng ta phải nhớ rằng: sửa lỗi người khác và giúp người khác nhận ra lỗi lầm của mình không phải là chuyện dễ. Nó là một nghệ thuật. Nếu không khéo trong việc này, chúng ta sẽ mất cả chì lẫn chài. Bởi thế, Chúa Giêsu mới dạy chúng ta một phương thế để giúp những người sai lỗi mà chúng ta nên áp dụng cách triệt để trong sự khéo léo và khôn ngoan của ta.. vì giúp nhau nên lành thánh trở nên bổn phận bó buộc đối với người Kitô hữu chúng ta.

1. Mạnh dạn góp ý cho người sai lỗi:

Bản chất của Hội thánh là thánh thiện, nhưng Hội thánh đang cưu mang những con người chưa thánh và tội lỗi trong đó với ước mong giúp họ nên thánh và được hưởng nhờ ơn cứu độ của Chúa. Chúng ta không thể lạnh lùng khi thấy anh em mình sa ngã, bởi lẽ, tất cả chúng ta làm nên một thân thể và thông hiệp với nhau, mang những vết thương của nhau.

Chỉ ai yêu thương thật sự mới góp ý chân thật và thẳng thắn. Nhiều lúc, chúng ta chỉ dám nói sau lưng và nói quá nhiều những lỗi lầm của người khác. Hành động như thế, không lợi gì cho anh em của ta mà cũng chẳng lợi gì cho ta vì ta mang tội nói xấu anh em mình. Chúng ta không dám góp ý

thẳng với anh em mình có thể vì chúng ta sợ: người khác giận mình, sợ người khác không đón nhận, sợ mất quyền lợi của mình...góp ý xây dựng là một dấu chỉ của yêu thương, chứ không phải là vạch lá tìm sâu. Nếu không phải vì đức yêu thương, ta tránh sửa lỗi người khác mà ta không có nhiệm vụ.

2. Tể nhị và tôn trọng kẻ sai lỗi:

Góp ý và sửa lỗi cho người khác là một nghệ thuật. Chúa Giêsu đã chỉ cho chúng ta những bước tiến hành để sửa lỗi cho người anh em của mình. Trước hết là sự gặp gỡ của ta với đương sự một cách âm thầm và kín đáo trên nguyên tắc là tôn trọng nhau. Nếu người sai lỗi cứ bướng bỉnh, cố chấp thì ta nên đem theo vài người nữa. Làm thế không phải là gây áp lực nhưng để vấn đề được sáng tỏ thêm và khách quan hơn. Nếu đương sự vẫn không nghe thì phải đưa họ đến với cộng đoàn để cộng đoàn sửa sai họ. Nếu họ vẫn không chịu đón nhận thì có nghĩa là tự họ đã cô lập họ, tự họ tạo ra bóng đêm cho mình.

Như thế, việc góp ý nên tiến hành qua nhiều giai đoạn. Thái độ và tâm tình căn cốt của người sửa lỗi là tể nhị, tôn trọng, yêu thương, kiên nhẫn với kẻ sai lỗi. Chúng ta cần có trái tim yêu thương của Chúa để luôn thao thức và quyết tâm đưa những kẻ lầm đường lạc lối về với Chúa: " Ta không muốn kẻ gian ác phải chết, nhưng muốn nó ăn năn sám hối và được sống."

Hội thánh là một gia đình yêu thương và là nơi hàn gắn những bất hoà chia rẽ. Vì thế, mọi người phải có trách nhiệm liên đới với nhau để tạo sự hiệp thông liên li trong Giáo hội Chúa. Mỗi người chúng ta cần trở thành sợi dây liên kết tình anh em trong cộng đoàn nơi mình sống. Một cộng đoàn trưởng thành là một cộng đoàn có khả năng ngồi lại với nhau

để góp ý và giúp nhau sửa lỗi. Chúng ta cần yêu thương để dám góp ý và cần khiêm tốn để được góp ý.

Ngày nay, khi đi trên đường ở nước Thụy sĩ, người ta nhìn thấy một tấm biển lớn, trên đó có trình bày hai chiếc xe hơi: một chiếc màu đỏ, một chiếc màu xanh. Cả hai xe đi cùng chiều với nhau, những người ngồi trong hai chiếc xe ấy đang chào nhau và tươi cười với nhau. Người lái xe xanh đang ra dấu cảm ơn lại bằng cách giở mũ chào.

Ở phần dưới tấm biển có ghi một hàng chữ: "Hợp tác là an toàn". Điều này muốn nói lên rằng: giúp đỡ lẫn nhau, đối xử tốt với nhau như người cộng sự bằng tình bằng hữu là một bảo đảm cho một cuộc hành trình không nguy hiểm.

Không ai là một hòn đảo. Cuộc sống của con người chỉ thực sự lớn lên và triển nở khi sống với người khác và sống cho người khác. Xin Chúa ban cho chúng ta biết nhìn ra sự thật nơi mình để luôn biết sống nương tựa nhau và giúp nhau nên hoàn thiện theo ý Cha trên trời là Đấng hoàn thiện.

9. Sửa lỗi cho nhau – Lm Ignatiô Hồ Thông

Ed 33, 7-9

Ngôn sứ Ê-dê-ki-en thi hành sứ vụ bên cạnh đồng bào của mình trong cùng cảnh ngộ lưu đày như ông ở Ba-by-lon (đầu thế kỷ thứ sáu trước Công Nguyên). Ông cảm thấy mình chịu trách nhiệm về cách ăn nếp ở của anh em mình.

Rm 13, 8-10

Thánh Phaolô khuyên bảo các tín hữu Rô-ma thực hành tình tương thân tương ái. Bồn phạt duy nhất, món nợ duy nhất mà chúng ta phải có đối với anh em đồng loại là Đức Ái.

Mt 18, 15-20

Trong Tin Mừng, thánh Máttêu trích dẫn những lời của Đức Giêsu mời gọi các Kitô hữu đừng để cho một người anh em nào của mình phải hư mất mà không tìm cách sửa lỗi cho người ấy, nhiều lần nhiều cách, với sự tế nhị cần thiết.

BÀI ĐỌC I (Ed 33, 7-9)

Ngôn sứ Ê-dê-ki-en sống vào cuối thế kỷ thứ bảy và đầu thế kỷ thứ sáu sau Công Nguyên. Vào lúc đó, hoàn cảnh đất nước thật bi thảm. Vương quốc Giu-đa bị họa diệt vong. Vua Na-bu-cô-đô-nô-so chiếm thành thánh Giê-ru-sa-lem lần thứ nhất vào năm 598-597 và bắt đi lưu đày một phần lớn dân cư, nhất là thành phần ưu tú. Ngôn sứ Ê-dê-ki-en thuộc trong số những người lưu đày đầu tiên này. Ông thi hành sứ vụ ngôn sứ của mình chủ yếu bên cạnh những đồng bào lưu đày của ông cho đến khi qua đời, vào năm 571 trước Công Nguyên.

Ê-dê-ki-en trước khi ngôn sứ, đã là tư tế, vì thế, ông mang lấy ở nơi mình vừa tinh thần ngôn sứ vừa tinh thần tư tế. Bản văn mà chúng ta đọc vào Chúa Nhật này làm chứng điều này. Trách nhiệm ngôn sứ và trách nhiệm tư tế thành một bất khả phân ly ở nơi ông.

Bối cảnh là làng Tel-Avi bên bờ sông Cơ-va không xa Ba-by-lon, nơi vị ngôn sứ cùng với một số người đồng hương

sống trong cảnh lưu đày. Từ các biên cố, ngôn sứ Ê-dê-ki-en biết rút ra bài học. Các ngôn sứ đã kêu gọi vua, bậc vị vọng và toàn thể dân chúng hoán cải, nhưng lời của các ngài không được lắng nghe, vì thế sự trừng phạt bất ngờ giáng xuống trên họ. Nét độc đáo của sứ điệp mà ngôn sứ Ê-dê-ki-en gửi đến nhấn mạnh “trách nhiệm của mỗi cá nhân”. Đó là ý nghĩa lời kêu gọi của Đức Chúa mà chúng ta đọc trong đoạn văn này.

1. “Hỡi con Người”:

Diễn ngữ “con người” là đặc ngữ Sê-mít, có nghĩa đơn giản là “một con người”, “một cá nhân”, như trong câu: “Hỡi con người. Trong câu này, diễn ngữ “con người” quy chiếu đến chính vị ngôn sứ. Ngôn sứ Ê-dê-ki-en thường sử dụng đặc ngữ này để nhấn mạnh: Thiên Chúa là Đấng ngàn trùng chí thánh, trước Ngài con người chỉ là một phạm nhân mỏng dòn, yếu đuối và tội lỗi (6, 1-6). Mỗi lần Thiên Chúa ủy thác cho ông sứ điệp của Ngài, Ngài đặt ông vào chỗ của ông để ông khỏi phải tự cao tự đại về những thị kiến hay xuất thần mà Thiên Chúa gửi đến cho ông. Vị ngôn sứ phải tự xoá mình như một kẻ vô danh tiểu tốt.

2. Người canh gác:

“Ta đặt ngươi làm người canh gác nhà Israel”. Những hình ảnh: “người canh gác”, “người canh thức”, “truyền lệnh sứ” rất quen thuộc trong Cựu Ước để chỉ ngôn sứ. Ở đây, vị ngôn sứ được Thiên Chúa công bố là “người canh gác nhà Israel”. Người canh gác đứng trên vọng gác tường thành có nhiệm vụ canh chừng tai họa sắp xảy đến mà cảnh giác dân thành kịp thời. Vì thế, vai trò của ngôn sứ không chỉ truyền đạt sứ điệp mà còn cảnh báo, đe dọa để kêu gọi dân chúng hối cải ngõ hầu tránh những án phạt.

Xa hơn một chút, chính Ê-dê-ki-en gọi lên sứ vụ ngôn sứ của ông thật giản dị: “Phần ngươi hỡi con người, con cái dân

ngươi bàn tán về ngươi dọc theo các bức tường và trước các cửa nhà. Chúng bảo nhau, người nọ nói với người kia: ‘Nào chúng ta đến nghe xem Đức Chúa phán thế nào!’. Chúng đến với ngươi đông như trẩy hội. Dân Ta ngồi trước mặt ngươi; chúng nghe các lời ngươi nói...” (Ed 33, 30-32). Chính trong những cuộc chuyện trò thân quen và gần gũi như vậy mà vị ngôn sứ mới có thể ngỏ lời với từng người một những lời cảnh báo trong tình huynh đệ.

3. Bốn phận đối với anh em mình:

Đối với dân Israel, chết không gì khác hơn là đánh mất ân huệ của Thiên Chúa, Đấng là nguồn mọi thiện hảo. Cựu Ước thường trình bày những huấn lệnh của Thiên Chúa trong viễn cảnh của một sự chọn lựa giữa sự sống và sự chết, hạnh phúc và bất hạnh, lời chúc phúc và lời nguyền rủa (x. Đnl 30, 15-20; Hc 15, 15-16).

Ê-dê-ki-en là vị ngôn sứ đầu tiên nhấn mạnh sự thương phạt cá nhân: “Ai phạm tội, kẻ ấy phải chết; con không mang lấy tội của cha; cha cũng không mang lấy tội của con” (Ed 18, 20). Số phận của mỗi người không phải luôn luôn bất di bất dịch như đinh đóng cột: người công chính có thể trở thành tội nhân; kẻ tội lỗi cũng có thể hoán cải trở thành người công chính.

Từ đó, ông nhấn mạnh trách nhiệm của người biết huấn lệnh của Thiên Chúa và luật luân lý của Ngài, người ấy có bốn phận phải giúp anh em mình biết biện phân tỏ tường, nếu không, đừng nghĩ là mình vô can trước sự hư mất của anh em mình: “Nếu Ta bảo đấng gian ác: ‘Tên gian ác kia, nhất định mi phải chết’, mà ngươi không nói để cảnh cáo nó phải từ bỏ con đường gian ác, thì chính nó, đấng gian ác ấy, sẽ chết vì tội của nó, nhưng còn máu của nó, Ta sẽ đòi ngươi”. Sứ vụ của vị ngôn sứ cốt yếu ở nơi hành động này mà Đức Giêsu sẽ đích thân căn dặn các môn đệ của mình.

BÀI ĐỌC II (Rm 13, 8-10)

Chúng ta tiếp tục đọc phần luân lý của thư gửi tín hữu Rôma. Thánh Phaolô vừa mới nêu lên những bổn phận công dân mà người Kitô hữu phải phục tùng: vâng lời chính quyền dân sự, nộp thuế. Dù phải chu toàn tất cả những nghĩa vụ công dân này, chúng ta vẫn phải là những kẻ mắc nợ đối với anh em đồng loại: món nợ tương thân tương ái không bao giờ hoàn tất được.

1. Yêu người theo Cựu Ước:

“Anh em đừng mắc nợ gì ai, ngoài món nợ tương thân tương ái; vì yêu mến người, thì chu toàn lề luật”. Thập giới mời gọi phải tôn trọng nhân phẩm của tha nhân và của cải của họ như tội ngoại tình, tội sát nhân, tội trộm cắp..., nhưng không hàm chứa một cách minh nhiên bổn phận yêu người. Yêu người được sách Lê-vi 19, 18 công bố và được thánh Phaolô trích dẫn: “Người phải yêu anh em đồng loại như chính mình”.

2. Yêu người theo Tân Ước:

Theo Cựu Ước, “anh em đồng loại” trước hết là những người cùng chung một dân tộc, đồng bào. Đức Giêsu đã mở rộng huấn lệnh yêu người đến tất cả mọi thành viên cộng đồng nhân loại, không có bất kỳ ngoại trừ nào, thậm chí phải yêu thương kẻ thù nữa. Thánh Phaolô nêu lên không chỉ luật Mô-sê, nhưng cũng luật Đức Ái Kitô giáo nữa. Thánh nhân không đề cập đến huấn lệnh thứ nhất: “mến Chúa”, vì lời khuyên bảo của thánh nhân nhắm đến đức ái huynh đệ. Vì thế, huấn lệnh yêu người bất khả phân ly với huấn lệnh mến Chúa, từ mến Chúa mà yêu người được khơi nguồn. Nếu yêu người vô giới hạn, chính là theo gương của Thiên Chúa, Đấng yêu thương con người khôn cùng. Ở đây, bằng thể thức đóng khung, vị sứ đồ nhấn mạnh yêu người là “chu toàn lề luật” (13, 8 và 9).

TIN MỪNG (Mt 18, 15-20)

Trong chương 18 này, thánh Mátthêu tập hợp những huấn lệnh mà Đức Giêsu đã ngõ lời với Nhóm Mười Hai, cộng đồng đầu tiên của Giáo Hội Ngài, về đời sống huynh đệ trong lòng Giáo Hội. Chương 18 này có thể chia thành hai phần: phần thứ nhất (18, 1-14) bắt đầu với “những kẻ bé mọn” và kết thúc với dụ ngôn “con chiên lạc”; phần thứ hai (18, 15-35) bắt đầu với việc “sửa lỗi cho anh em” và kết thúc với dụ ngôn “tên mắc nợ không biết xót thương”. Đoạn Tin Mừng hôm nay thuộc phần thứ hai, ở đó Chúa Giêsu chỉ cho các môn đệ cách thức sửa lỗi cho nhau trong đức ái.

1. Sửa lỗi anh em:

Việc Đức Giêsu mời gọi các môn đệ sửa lỗi cho nhau đã được Luật Mô-sê đề cập đến như được ghi trong sách Lê-vi: “Người không được để lòng ghét người anh em, nhưng phải mạnh dạn quở trách người đồng bào, như thế, người sẽ khỏi mang tội vì nó” (Lv 19, 17). Câu trích dẫn này đặt liền sau huấn lệnh: “Người phải yêu đồng loại như chính mình” (Lv 19, 18). Như vậy, sửa lỗi cho anh em thuộc về luật đức ái.

Theo truyền thống Do thái giáo, người ta không được truy tố kẻ phạm tội mà không cảnh báo trước trong chốn riêng tư. Vào thời Chúa Giêsu, các kinh sư phản nản là người ta không thực hiện tập tục tốt đẹp này. Đức Giêsu phục hồi tập tục này trong tinh thần yêu thương. Ngài đề nghị ba giai đoạn trong việc sửa lỗi huynh đệ.

- Sửa lỗi anh em trong cuộc gặp gỡ riêng tư chỉ giữa hai người, không ai khác hay biết.

- Nếu lần đầu tiên không có kết quả, tiếp tục lần thứ hai với sự hiện của một hay hai người khôn ngoan để kẻ sai lạc thấu tình đạt lý. Biện pháp này tránh cho tội nhân khỏi bị sỉ nhục ở nơi cộng đoàn.

- Nếu lần này cũng thất bại, lúc đó mới thừa với cộng đoàn. Nếu người anh em này không chịu nghe cộng đoàn, chỉ lúc đó người này mới có thể bị khai trừ hay bị kể như một người dân ngoại hay một người thu thuế, tức là một người ngoan cố, không có tinh thần phục thiện, mà người ta tránh giao tiếp.

Với những lời khuyên sửa lỗi cho nhau theo ba giai đoạn như trên, chắc chắn Chúa Giêsu muốn dự phòng các môn đệ của Ngài – sau họ, các cộng đoàn Kitô hữu – tránh tất cả mọi hình thức khai trừ một thành viên quá tàn nhẫn. Nhưng Ngài còn muốn hơn nữa rằng chúng ta noi gương vị mục tử nhân lành ra đi tìm kiếm con chiên lạc. Chắc chắn không phải là ngẫu nhiên khi những lời khuyên này theo liền ngay dụ ngôn “con chiên lạc”. Giáo Hội phải bày tỏ sự ân cần như thế đối với người lỗi phạm.

2. Viễn cảnh Giáo Hội:

Đức Giêsu định vị bốn phạm sửa lỗi anh em và những biện pháp kỷ luật mà cộng đoàn Kitô hữu áp dụng trong khung cảnh thiết lập Giáo Hội Ngài. Chính như vậy mà Ngài mở rộng năng quyền, mà trước đây Ngài đã trao phó cho thánh Phê-rô, bây giờ cho Tông Đồ Đoàn: “Tất cả những gì dưới đất anh em cầm buộc, trên trời cũng cầm buộc như vậy; tất cả những gì dưới đất anh em tháo cởi, trên trời cũng tháo cởi”. Và Ngài sẽ tái khẳng định năng quyền này cho họ sau khi Ngài phục sinh (Ga 20, 23).

Đức Giêsu thêm vào ở đây một lời hứa khác: Ngài sẽ luôn luôn hiện diện ở giữa các tín hữu của Ngài khi họ họp nhau lại mà cầu nguyện, dù chỉ hai hay ba người đi nữa. Cha Ngài, Đấng ngự trên trời sẽ lắng nghe và đáp trả lời cầu xin của họ, bởi vì Đấng cầu bầu cho họ không ai khác ngoài “Đức Giêsu đích thân ở giữa họ”. Khi đặt tính hiệu lực của lời cầu nguyện như thế vào trong văn mạch sửa lỗi cho anh em, chắc

chấn Chúa Giêsu nhắm đến không chỉ việc tiến hành sửa lỗi cho anh em theo ba giai đoạn, nhưng còn phải cầu nguyện cho anh em lỗi phạm nữa, ngõ hầu nhờ ơn Chúa mà anh em nhận ra và sửa lỗi để cộng đoàn không phải mất bất cứ người anh em nào. Tấm lòng của vị mục tử nhân lành là không muốn bất cứ con chiên nào phải hư mất.

10. Sửa lỗi người anh em

(Suy niệm của Lm. Antôn Nguyễn Cao Siêu)

Suy niệm:

Trong Giáo hội ngay từ thuở ban đầu, đã có những người sai lỗi.

Nếu đó chỉ là những sai lỗi nhỏ giữa các cá nhân trong cộng đoàn

thì cần tha thứ cho nhau (Lc 17, 3-4).

Nhưng nếu đó là những sai lỗi nghiêm trọng đụng chạm đến cộng đoàn,

vô tình hay cố ý sống ngược với giáo huấn căn bản của Đức Giêsu,

thì cộng đoàn không thể nhắm mắt làm ngơ mà không sửa sai cho người anh em phạm lỗi.

Bài Tin Mừng hôm nay phản ánh cách sửa lỗi trong cộng đoàn thánh Mátthêu.

Người phạm lỗi nặng ở đây vẫn được gọi là người anh em (c. 15).

Tiến trình sửa sai huynh đệ này diễn ra từ từ, từng bước một.

Bước này thất bại mới chuyển qua bước kế tiếp.

Bước một là cuộc gặp gỡ kín đáo giữa người sửa lỗi và người phạm lỗi.

Mục đích là để giúp người phạm lỗi biết lắng nghe lời góp ý chân tình,

nhận ra lỗi của mình và thay đổi cuộc sống cho phù hợp.

Bước hai diễn ra khi bước một thất bại, khi người phạm lỗi không chịu nghe.

Người sửa lỗi sẽ đem theo hai, ba người nữa để tăng sức thuyết phục.

Nếu người phạm lỗi vẫn khăng khăng không nghe,

thì bước kế tiếp là phải đưa chuyện này ra trước Giáo hội địa phương (c. 17).

Bước cuối cùng chỉ xảy ra khi người anh em ấy vẫn ngoan cố,

không muốn nghe tiếng nói của cộng đoàn Giáo hội, nghĩa là tự đặt mình ra ngoài sự hiệp thông với cộng đoàn tín hữu,

thì Giáo hội đành lòng không nhận anh ấy như phần tử của Giáo hội nữa.

Có thể ngày nay Giáo hội có những cách sửa lỗi khác, nhưng những nét dưới đây vẫn giữ nguyên giá trị:

coi người phạm lỗi như anh em và không muốn mất người ấy,

kiên trì đối thoại, cố gắng để người anh em ấy nghe ra và nhận lỗi,

kín đáo giữ thanh danh cho người ấy, đi từng bước trước khi quyết định.

Ngay cả khi Giáo hội đã đưa ra quyết định cuối cùng,

thì việc trở lại với cộng đoàn vẫn luôn mở ngõ, nếu người ấy muốn làm hòa.

Đức Giêsu phục sinh đã cho Giáo hội dưới quyền thánh Phêrô

được quyền tháo cởi và ràng buộc (Mt 16, 19b; Ga 20, 23)

khi phải đưa ra các quyết định về những phần tử của mình (c. 18).

Sự hiện diện của những nhóm nhỏ trong cộng đoàn là điều có từ xưa.

Tuy nhóm chỉ có hai người, nhưng nếu họ đồng lòng xin một ơn nào đó,

thì Cha trên trời sẽ ban cho (c. 19).

Có nhóm hai hay ba người hội họp với nhau nhân danh Đức Giêsu,

thì Ngài có mặt ở trong cuộc gặp gỡ đó, và Ngài ở giữa họ (c. 20).

Đức Giêsu là Đấng Emmanuel, là Thiên Chúa ở cùng chúng ta (Mt 1, 23).

Đức Giêsu phục sinh cũng hứa ở với các môn đệ cho đến tận thế (Mt 28, 20).

Chính vì thế Ngài hiện diện một cách kín đáo, thầm lặng Thiên Chúa đã đi với dân Ngài trong hoang địa.

Hôm nay Chúa Giêsu vẫn đồng hành với chúng ta khi ta để cho Ngài quy tụ.

Ngài vẫn hiện diện ở nơi nhóm bạn có chung một niềm tin và tình yêu.

Lời nguyện:

Lạy Chúa Giêsu,

Cuộc đời chúng con

Diễn ra quanh những chiếc bàn,

Làm bằng những chất liệu khác nhau,

Kiểu dáng khác nhau, đặt ở những chỗ khác nhau.

Nơi bàn học,

Ngài mở trí tuệ chúng con

Trước những chân trời mới,

Và dạy chúng con học đạo làm người.

Nơi bàn ăn,

Ngài nuôi dưỡng thân xác chúng con

Để chúng con có sức phục vụ tha nhân

Nơi bàn làm việc,

Ngài cho chúng con được cộng tác với Ngài

Trong việc xây dựng thế giới đại đồng huynh đệ.

Nơi bàn thờ,

Ngài cho chúng con được hiệp thông với Ngài,

Và hiệp nhất với nhau qua một tấm bánh thánh.

Lạy Chúa

*Giờ đây chúng con ngồi quanh chiếc bàn này,
Để gặp gỡ, chia sẻ, để bàn bạc, thảo luận,
Để cùng nhau tìm ý Chúa và đem ra thực hành.
Xin thánh hóa những chiếc bàn chúng con sử dụng
Để tất cả trở nên con đường
Đưa chúng con đến hưởng bàn tiệc thiên quốc. Amen.*

11. Trách nhiệm - Lm. Giuse Trần Việt Hùng

Truyện kể: Một du khách đang rảo qua khu danh lam thắng cảnh ở Thụy Sĩ, ông dừng lại trước hàng rào của một khu vườn hoa đẹp đẽ bao quanh một lâu đài. Người làm vườn mừng rỡ và đón chào. Họ nói chuyện với nhau về các loài hoa. Ông du khách hỏi: Cụ ở đây bao lâu rồi? Thưa, được 24 năm. Cụ đã gặp chủ nhân được mấy lần rồi? Tôi đã gặp 4 lần và lần cuối cách đây ba năm. Vậy ông ta có thường liên lạc với cụ không? Thưa không. Vậy ai trả lương cho cụ? Viên quản gia của ông chủ. Người quản gia có năng tới đây không? Tôi chưa hề gặp ông ta, chúng tôi liên lạc bằng thơ từ thôi. Thế thì ai thường làm cảnh đẹp này, mà cụ phải mất công chăm sóc kỹ lưỡng như vậy? Ô, thưa ông, tôi chu toàn trách nhiệm của mình và tôi làm như chủ tôi sẽ đến ngày hôm nay, ngay bây giờ. Ngoài ra chính khi làm đẹp khu vườn của ông chủ, vợ chồng tôi cũng được vui hưởng cảnh đẹp.

Ông Adong và bà Evà có hai con trai đầu, Cain và Abel. Vào một ngày kia, Thiên Chúa đã hỏi Cain: Abel, em người đâu rồi? Cain thưa: Con không biết, con là người giữ em con sao? (Stk 4, 9). Vì ghen tương, Cain đã giết em mình, nhưng Cain đã chối từ trách nhiệm. Thiên Chúa thấu tỏ mọi sự trong lòng. Cain và Abel là anh em ruột, đương nhiên anh em là có trách nhiệm nâng đỡ bao bọc lấy nhau. Bất cứ việc gì xảy ra trong cuộc sống cá nhân, gia đình và xã hội, phải có người chịu trách nhiệm. Người ta thường nói rằng: Tội qui vu trưởng. Thường là người đứng đầu một tổ chức sẽ chịu trách nhiệm trước. Chúng ta không thể đổ thừa quanh. Nhân loại là một loài thụ tạo cao quý có trí khôn, ý chí và tự do. Trách nhiệm của con người liên đới được mở rộng qua các tổ chức xã hội để giúp nhau thăng tiến.

Khi dân số tăng trưởng, con người đã tổ chức cơ cấu đời sống gia đình và xã hội. Gia đình là đơn vị nhỏ nhất để xây

dựng một cộng đoàn xã hội. Chúng ta biết mỗi một cá nhân đều có căn tính riêng biệt. Trong gia đình xã hội có nhiều thành viên khác nhau hợp lại, bao gồm có người khôn kẻ dại, người tốt kẻ xấu, người rộng kẻ hẹp và người mạnh kẻ yếu. Mọi người cần tựa dựa vào nhau để sinh sống. Mỗi thành viên đều có trách nhiệm liên đới để xây dựng một xã hội tốt đẹp. Tiên tri Ezekiel đã rao giảng về sự giúp nhau sửa đổi: Còn khi người loan báo cho kẻ gian ác bỏ đường lối nó, nếu nó không chịu bỏ đường lối nó, thì nó sẽ chết trong sự gian ác của nó, nhưng người cứu được mạng sống người (Ez 33, 9). Chúng ta không thể nhắm mắt, bịt tai và làm ngơ trước những sự dữ hay sự xấu nơi những người anh chị em. Chúng ta có bổn phận nâng đỡ nhau nhận ra những sự sai trái và giúp nhau sửa đổi, đây là một món nợ của tình người.

Vì mang bản tính yếu đuối, hằng ngày mỗi người chúng ta đều phạm lỗi, kẻ ít người nhiều. Có những lỗi nhẹ, dễ dàng xóa bỏ qua. Nhưng đôi khi có những thói hư tật xấu đã trở thành thói quen thì cần được chỉ giáo và khuyên răn. Chúng ta biết sự xấu được nguy trang dưới nhiều cách thế, chúng ta khó có thể lật tẩy để nhận diện ngay. Đôi khi những tật xấu núp dưới bóng của những cử chỉ và lời nói ngon ngọt, êm dịu và nhẹ nhàng. Có những phát biểu tưởng là góp ý tốt lành, nhưng ẩn ý là phê bình, chỉ trích, gièm pha, ăn không nói có... Tất cả cái xấu cũng do cái lưỡi không xương lắt léo nhiều đường. Lời nói như chiếc dao hai lưỡi rất nguy hiểm. Lời nói có thể xây dựng đoàn kết và cũng có thể gây hệ quả xấu như chia rẽ, thù oán và hại người hại ta. Nếu không xét mình một cách thành thật, chúng ta rất khó nhận ra những lỗi lầm này.

Là anh chị em sinh hoạt chung trong một nhóm, hội đoàn hay cộng đoàn, chúng ta có trách nhiệm nhắc bảo và giúp đỡ nhau sửa sai. Chúa Giêsu cũng mời gọi chúng ta sống tình

tương thân tương ái giúp nhau nhận lỗi và sửa lỗi: Nếu anh em người lỗi phạm, hãy đi sửa dạy nó, riêng người và nó thôi. Nếu nó nghe người, thì người đã lợi được người anh em (Mt 18, 15). Biết rằng sửa lỗi anh chị em không phải dễ, vì chúng ta ai cũng phạm lỗi. Chúng ta biết người phạm lỗi là những người yếu đuối. Ít có ai muốn nghe những điều tiêu cực về chính mình. Vì chúng ta dễ tự ái, nên rất khó chấp nhận sự sửa sai của người khác. Thường thì việc người thì sáng, việc nhà thì tối. Chúa Giêsu mách nước cho chúng ta về sự sửa lỗi, trước hết hãy sửa dạy cách kín đáo và riêng tư. Chúng ta phải hết sức tế nhị gợi ý để người khác nhận ra lỗi của họ. Khi nói đến vết thương lòng thì rất dễ nhạy cảm. Những phản ứng tự nhiên của kẻ mắc lỗi thường thì gay gắt khó chịu. Nhưng với lòng từ bi và sự kiên nhẫn, chúng ta có thể thuyết phục người anh chị em chịu nhận sai lầm và trách nhiệm của việc sai trái.

Vì con người có ý chí tự do, nên mỗi người phải chịu trách nhiệm về việc mình đã làm trong cả tư tưởng, lời nói, chữ viết và hành động. Nơi cuộc sống chung, có những trách nhiệm cụ thể cá nhân và có những trách nhiệm liên đới tập thể. Trong đời sống gia đình, người cha, người mẹ và con cái có những bổn phận và trách nhiệm riêng biệt. Nơi cuộc sống xã hội, mỗi tổ chức đều có người chịu trách nhiệm trong lãnh vực của mình. Mỗi thành viên đều có bổn phận góp phần xây dựng cuộc sống chung tốt đẹp. Có phúc cùng hưởng, có nạn cùng chịu. Người dám nhận lãnh trách nhiệm là người trưởng thành. Làm sai thì nhận lỗi sai. Công việc thành công hay thất bại là lẽ thường của đời sống. Khi chối tội, chạy tội, đầu tội hay đổ thừa lỗi lầm cho người khác là thiếu trách nhiệm. Sai thì sửa. Có lỗi thì xin lỗi. Làm tội thì chịu tội. Đối diện với sự xấu, sự dữ và sự thất bại, đôi khi chúng ta cảm thấy

ngại ngùng, xấu hổ và chối từ, nhưng chỉ có sự thật sẽ giúp chúng ta tìm lại được sự bình an đích thực.

Chúng ta đang trên đường lữ thứ trần gian. Mỗi ngày chúng ta sống là một ngày hồng ân. Chúng ta không biết chắc chắn về tương lai. Mọi sự cố đều có thể xảy ra. Anh chị em đừng để mắc nợ nhau sự gì. Thánh Phaolô trong thư gửi cho tín hữu Rôma đã khuyên: Anh em thân mến, anh em chớ mắc nợ ai, ngoài việc phải yêu mến nhau. Vì ai yêu người, thì đã giữ trọn lề luật (Rm 13, 8). Sống giây phút hiện tại cho tròn đủ. Đức ái là yêu thương, tha thứ, nhường nhịn và quảng đại. Chúa Giêsu tóm kết các giới răn vào hai điều: Mến Chúa và yêu người. Yêu thương nhau là tôn trọng nhau. Yêu thì không gây sầu, oán giận, gây thiệt hại hay thù ghét làm khổ người khác. Yêu thương nhau là muốn điều tốt cho nhau và cùng nhau tiến bước trên con đường hoàn thiện: Lòng yêu thương không làm hại kẻ khác. Vậy yêu thương là chu toàn cả lề luật (Rm 13, 10).

Nếu không có ơn Chúa phù trợ, chúng con không thể làm gì được. Cầu nguyện là hơi thở trong đời sống đạo. Chúa Giêsu đã dạy chúng ta tìm nơi thanh vắng để cầu nguyện. Nhưng đẹp ý Chúa hơn, nếu nơi nào có hai ba người đồng lòng hợp ý cầu nguyện, thì ơn Chúa sẽ tuôn đổ dồi dào hơn: Thầy bảo thật các con, nếu hai người trong các con, ở dưới đất, mà hiệp lời cầu xin bất cứ điều gì, thì Cha Thầy, Đấng ngự trên trời, sẽ ban cho họ điều đó (Mt 18, 19). Hai người cùng cầu nguyện nói lên sự hỗ trợ, yêu thương, hòa thuận và chung lòng chung ý. Một hình ảnh rất thuyết phục, các dòng tu thường sai từng hai tu sĩ ra đi rao giảng và phục vụ, giống khi xưa, Chúa đã sai từng hai môn đệ ra đi loan báo Tin Mừng.

Lạy Chúa, chúng con là những Kitô hữu, mang danh của Chúa Kitô, xin cho chúng con biết yêu thương nhau và giúp nhau thẳng tiến trên con đường trọn lành.

12. Nghĩa vụ yêu thương

(Văn Hào, SDB chuyển ngữ)

“Yêu thương không làm hại đồng loại” (Rm 13,10)

Yêu thương tha nhân nghĩa là gì? Thánh Phaolô cắt nghĩa: “Yêu thương là không làm hại đồng loại” và “Yêu thương là chu toàn lề luật”. Làm thế nào để cả 2 khía cạnh này tương tác với nhau, hình thành một phương cách thực hiện đức ái Kitô giáo cách cụ thể. Một bên xem ra có vẻ tiêu cực: không làm điều ác, và một bên lại rất tích cực: chu toàn lề luật. Khi nào và thế nào, chúng ta có thể nhận ra rằng chúng ta đang thực hiện những giáo huấn đó?

Không làm điều ác là một đòi hỏi xem ra có vẻ tiên quyết. Nó mời gọi chúng ta suy xét về thái độ sống của chúng ta mang âm hưởng đến cận nhân làm sao? Nó cũng tra vấn xem chúng ta đã hiện lộ lòng mến trong một hoàn cảnh đặc thù nào đó như thế nào. Đức Giêsu đòi hỏi chúng ta thực hiện một trong những cách thái để diễn bày tình yêu đối với tha nhân là kêu mời họ quay trở về, khi họ lỗi phạm, hầu giúp họ thoát khỏi con đường tội lỗi. Có lẽ không có con đường nào gian nan cho bằng việc sửa lỗi cho cận nhân. Cận nhân đó có thể là một người bạn, một người thân trong gia đình. Cho dù chúng ta thực hiện việc này với lòng thương cảm đích thực, thì đó vẫn là hành vi thực hiện đức mến cao cả nhất.

Khi bạn bè hoặc gia đình báo cho ta biết có ai lỗi phạm điều gì đó, thường chúng ta tức giận ngay lập tức và chẳng quan tâm đến, ít nhất là lúc ban đầu, để lắng nghe xem họ phạm lỗi như thế nào. Nhưng Đức Giêsu khuyến mời chúng ta phải thực hành, bởi vì sửa lỗi cho nhau là hành vi thể hiện tình yêu thương. “ Nếu một người nào đó trong Hội Thánh phạm tội chống lại anh”, Ngài nói “ Anh hãy đi và chỉ cho người đó biết lầm lỗi của họ, khi chỉ có anh và người đó mà thôi”. Tuy nhiên Đức Giêsu cũng tiên liệu nguy cơ là người

đó không chấp nhận. “Nếu người đó không nghe anh , hãy mời thêm một hoặc hai người khác cùng đi với anh để anh có thêm nhân chứng hỗ trợ”. Cách thái này cũng rất khó khăn vì nó sẽ chạm vào tự ái và khơi dậy nỗi đau do chính tội lỗi họ đã gây ra.

Phương cách này quả rất gian nan vì nhiều lý do khác nhau. Có khá nhiều trường hợp một người bị anh chị em của mình kết án chỉ dựa trên tiếng đồn hay dư luận, và điều này dễ làm gãy đổ mối tương liên, làm rạn nứt sự thông hiệp trong Giáo hội. Phần đa chúng ta không biết đầy đủ và chính xác về cuộc sống của người anh em chúng ta. Yêu thương tha nhân một cách trọn vẹn để có thể sửa chữa lỗi lầm cho nhau, đòi hỏi chúng ta phải sống với nhau thân tình một cách thật sự. Khởi đầu của lòng mến là không làm điều gì đó hại đến anh em mình. Vì thế, chính chúng ta phải tìm hiểu kỹ càng về tha nhân và phải dành nhiều thời gian để xây dựng mối tương giao huynh đệ cách sâu xa.

Chúng ta sẽ bắt đầu hiểu biết về người anh em khi chúng ta đối xử với họ trong mối tương giao thân hữu thực sự. Điều này đặt căn bản trên tình yêu, theo sự chỉ dạy qua giáo huấn của Hội Thánh và các giới răn. Thánh Phaolô nói rằng “Đây là điều chúng ta mắc nợ nhau”, mắc nợ lòng yêu thương. Quả thật, Thánh Phaolô đã xác quyết, ai yêu mến anh em mình người đó chu toàn lề luật. Ngài có ý nói rằng, tất cả lề luật “chớ ngoại tình, chớ giết người, chớ trộm cắp, chớ làm chứng gian...” và những giới răn khác, được tóm kết trong một điều duy nhất “Hãy yêu thương cận nhân như chính mình”.

Nhưng ý niệm “tóm kết” ở đây được dịch bởi hạn từ “plêriô” cũng có thể dịch là “chu toàn”. Theo Thánh Phaolô, chu toàn lề luật không có nghĩa là tổng tóm các lề luật lại. Ngài còn diễn tả sâu xa hơn, là tất cả những ai “chu toàn lề luật”, họ liên kết với Đức Kitô xuyên qua đời sống của họ,

được biểu thị bằng đức tin, được diễn tả trong đức ái, và được Chúa Thánh Thần hướng dẫn. Lễ luật không phải được giản lược trong một phạm trù duy nhất, như từ ngữ “tóm gọn” diễn tả, nhưng việc chu toàn lễ luật chính là biết dàn trải tình yêu đến mọi ngõ ngách của cuộc sống, để lòng mến đối với tha nhân điều hướng cuộc sống chúng ta, ngay cả tại những nơi mà lễ luật không nói tới một cách cụ thể.

Chúng ta cũng nên ghi nhận rằng, điều mà Thánh Phaolô nói ở đây và cả trong thư Gal 5,14, khi đề cập tới việc tóm gọn lễ luật mà sách Lêvi 14,18 nói tới, chính là “hãy yêu đồng loại như chính mình”. Song Ngài cũng gợi nhắc đến câu nói của Chúa Giêsu ở một chỗ khác “vời hạn từ Shenma”. Sách Đệ nhị luật 6,4-5 có viết: Đức Chúa, Chúa chúng ta là Đức Chúa duy nhất. Hãy yêu mến Đức Chúa, Thiên Chúa của anh em hết lòng hết dạ hết sức anh em. “Shenma” nói lên niềm tin của người Do Thái, quy tập vào tình yêu của một đấng, là chính Thiên Chúa.

Tại sao? Thánh Phaolô đã trải nghiệm sự hiện diện của tình yêu Thiên Chúa, nhưng Ngài còn có một mục đích sâu xa hơn. Trong khi chúng ta dễ dàng nói “yêu mến Đức Chúa là Thiên Chúa người hết lòng, hết linh hồn, hết sức lực người” (Đệ Nhị Luật 6,5), chúng ta rất dễ lẫn lộn và bối rối khi muốn thực hiện lòng mến đối với tha nhân cũng theo dạng thức này. Thánh Phaolô hiểu điều đó, nên Ngài đã xác quyết cách thế để chu toàn lễ luật là đừng làm hại người khác. Đó cũng là phương cách để chúng ta diễn bày tình yêu cụ thể của Thiên Chúa, một tình yêu mà chúng ta có thể sờ chạm đến được.

13. Cộng đồng huynh đệ – Cố Lm. Hồng Phúc

Chúa Giêsu đã muốn thiết lập Giáo hội của Ngài như một cộng đồng Tình yêu, trong đó luật bác ái thương yêu là một giới răn mới, một dấu chỉ để biết ai là môn đệ của Chúa.

Nhưng Chúa cũng biết rằng đâu đâu cũng có những yếu đuối con người, đâu đâu cũng có những vấn đề giữa con người. Trong cộng đồng bé nhỏ 12 môn đệ sống với Ngài, Chúa đã nghiệm thấy như vậy.

Giáo hội là một cộng đồng anh em, nhưng là một cộng đồng gồm người tội lỗi bên cạnh người lành.

Chúa phán: “Nếu anh em nguoi lỗi phạm, hãy đi sửa dạy nó”. Nhưng sửa dạy làm sao? Theo tinh thần Phúc Âm, việc sửa lỗi anh em là một việc rất tế nhị và gồm 3 công tác sau đây:

- “Hãy đi sửa dạy nó, riêng nguoi và nó thôi. Nếu không kết quả thì hãy nhờ đến hai ba người làm nhân chứng. Và sau cùng mới trình với cộng đồng”. Đây là một thủ tục tình thương và bác ái dạy làm hết mọi sự để giữ một người anh em đang muốn xa lìa cộng đồng. Vì thế, việc sửa lỗi anh em là một việc tế nhị, đòi hỏi vừa sự can đảm vừa sự thanh nhã, đồng thời phải có sự khiêm nhường và thông cảm với anh em. Đừng khơi thêm hố chia rẽ, nhưng hãy cầu nguyện để thành công, để đưa người anh em về đường công chính.

Chị Thánh Têrêxa Hài Đồng Giêsu, chung sống trong tu viện với một chị bạn tên là Marthe. Chị này có một tật xấu là quá quyến luyến Bà Mẹ bề trên. Têrêxa, sau nhiều tháng chờ đợi và cầu nguyện, chị quyết định nói. Trước khi nói, chị đã cầu nguyện: “Lạy Chúa, xin cho con nhìn thấy đúng sự thật”, Chị đã nói với người bạn “với tất cả tâm hồn và với tất cả kinh nghiệm đã có”. Chị Marthe như được giải tỏa tâm hồn và cũng nhìn nhận rằng “Vị chẵn chiên đừng nghe theo

những lời dũa nịnh dối trá, vì không có gì tai hại cho bằng những lời ca tụng đầy nọc độc”.

- Giáo hội theo lối quảng diễn của Matthêô còn là một cộng đồng tha thứ và liên đới, trong đó mỗi người có trách nhiệm về đức tin của anh em mình. Nếu sau nhiều cố gắng để đưa người anh em lầm lỗi trở về mà không có kết quả thì hãy trông cậy vào tình thương xót của Đấng chăn chiên tối thượng.

Cái quyền “tuyệt thông” đối với một người anh em làm cho ta nhớ lại một lời khác của Chúa về quyền năng của Giáo hội: “Sự gì các con cầm buộc dưới đất, trên trời cũng cầm buộc và sự gì các con tháo gỡ dưới đất trên trời cũng tháo gỡ”. Quyền năng tha thứ đó, Chúa đã hứa cho Phêrô thì nay Chúa cũng ban cho các môn đệ. Đó là tập đoàn 12 Tông đồ Chúa đã tuyển chọn và sai đi, trong đó Phêrô giữ một vai trò trọng yếu. Chúa trao cho họ sứ mạng hòa giải và cứu rỗi. Như vậy dần dần Chúa đã thiết lập các cơ cấu của Giáo hội.

- Sau cùng, Giáo hội là một cộng đồng cầu nguyện. Nếu tội lỗi làm chia rẽ thì sự cầu nguyện nối kết và hiệp nhất chúng ta lại với nhau. Vì thế, cả những lúc có sự bất bình không đồng ý kiến, nếu có “hai hay ba người tụ họp với nhau nhân danh Thầy, thì Thầy ở giữa những người ấy”. Chúa ở đó như gạch nối niềm tin. Tám ngày sau phục sinh, một bầu khí chia rẽ cũng bao trùm các môn đệ. Tôma nặng nề không muốn tin rằng Thầy đã sống lại. Chúa xuất hiện, sự hiện diện của Chúa đánh tan mọi nghi ngờ, chia rẽ, đem lại sự hiệp nhất.

Khi viết đoạn Phúc Âm này, hẳn là Matthêô muốn nhắc nhở cho Giáo hội, đã lan rộng ra ngoài biên cương Do thái, đến Cận đông, đến cả Lamã rằng Chúa là sự hiệp nhất. Muốn có sự hiệp nhất, muốn tránh sự chia rẽ vì màu sắc chủng tộc, văn hóa, thì Giáo hội phải cầu nguyện, phải tập họp “nhân

đanh Thầy” vì có Thầy ở giữa. “Thầy là trung tâm hội tụ mọi động lực” (Kinh của Teilhard de Chardin).

Lạy Chúa, xin dạy con biết khiêm tốn hòa nhã khi phải sửa lỗi anh em, xin dạy con biết cầu nguyện khi phải đương đầu với chia rẽ hiểu lầm, vì chỉ có Chúa là rường mối sự Hiệp nhất.

14. Tinh thần bác ái trong việc sửa lỗi

Lời Chúa hôm nay dạy các môn đệ của Ngài, dạy cho dân chúng cũng như dạy cho tất cả chúng ta một việc rất quan trọng trong đời sống hằng ngày, đó là tinh thần bác ái trong việc sửa lỗi nhau nhằm mục đích tốt cho nhau. Chúng ta cùng nhau chia sẻ một vài ý tưởng qua bài Phúc Âm theo thánh Mátthêu.

Sống dưới bầu trời này mọi người đều là anh em của nhau: "tứ hải giai huynh đệ". Giáo Hội là một cộng đoàn huynh đệ, trong đó mọi người là anh em với nhau vì đã được làm con cùng một Cha trên trời trong Đức Giêsu Kitô. Vì thế, mỗi Kitô hữu đều có trách nhiệm nâng đỡ nhau, sửa lỗi nhau để sống xứng đáng là con cái của Chúa trong đại gia đình của Ngài.

"Nếu người anh em của anh trót phạm tội, thì anh hãy đi sửa lỗi nó".

Chúa Giêsu nhắc chúng ta trách nhiệm đó. Vấn đề ở đây không có ý nói về việc tôi can thiệp vào đời tư của người khác, nhưng chúng ta phải ý thức hơn đó chính là trách nhiệm phải giúp đỡ người anh em mình, giúp cho tha nhân sống tốt hơn, vì ích lợi cho chính người anh em đó, vì ích chung của Giáo Hội.

Tuy nhiên, việc sửa lỗi tha nhân, giúp đỡ anh em sửa đổi con người mình là một công việc tế nhị, khó khăn, không mấy dễ dàng. Nó đòi hỏi chúng phải hy sinh và kiên nhẫn. Khi sửa lỗi tức là tôi đang can thiệp, đang đụng chạm trên sự tự do và nhân vị của mỗi con người. Chính vì lẽ đó mà Chúa Giêsu đề ra ba giai đoạn: đầu tiên, cá nhân đối diện cá nhân.

Kế đến, nếu người phạm lỗi không chịu nghe những lời góp ý để sửa lỗi lầm, thì chúng ta sẽ đem theo một hoặc hai người nữa cho việc góp ý. Việc này sẽ thấu tình đạt lý và có sức hoán cải hơn.

Cuối cùng, nếu người mắc lỗi ngoan cố thì sự việc sẽ được đưa ra trước cộng đoàn, tức là một thứ Giáo Hội địa phương và nếu người mắc lỗi cũng không chịu nghe cộng đoàn, lúc đó người ta mới kể nó như người ngoài cộng đoàn, như người ngoại giáo. Đây quả là một biện pháp khôn ngoan và hữu ích. Nó làm cho người có trách nhiệm sửa lỗi luôn luôn giữ được bình tĩnh, nhẫn nại, đồng thời thể hiện tấm lòng từ bi và thái độ tôn trọng nhân vị, tự do của người phạm lỗi. Mặt khác, biện pháp đó còn giúp cho người có lỗi có dịp hồi tâm, có cơ hội phản tỉnh để nhận ra sự thiếu sót, lỗi lầm của mình. Khi đó, không một tội nhân nào còn có lý do gì khác để quy trách nhiệm về tội mình, về cách xử lý mình cho anh em, sau khi đã đối diện với anh em qua ba giai đoạn ấy.

Tóm lại, tất cả đều phải nhắm đến sự sống của cộng đoàn, của tình nghĩa huynh đệ. Phải thi hành bác ái với tình yêu anh em. Chúng ta giúp cho cá nhân và xã hội được tốt lành và hoàn thiện khi chủ ý đóng góp đúng vai trò người giữ gìn, bảo vệ nơi nào chân lý và điều thiện có thể bị tấn công, bị phá huỷ đồng thời có thể đẩy lui những điều xấu làm tổn thương, sứt mẻ mối tương quan của con người với chính mình, với cộng đoàn và với quyền bính hợp pháp.

Chúa Giêsu đang sống và ở giữa chúng ta. Ngài soi sáng cho chúng ta biết sự thật về chính mình và tình liên đới với nhau, để chúng ta trả cho nhau món nợ duy nhất, đó là món nợ tình yêu thương nhau, món nợ phải ý thức đáp trả cho được.

Lạy Chúa Giêsu, xin giúp chúng con biết tha thứ, biết giúp cho nhau được thẳng tiến hơn, được sửa chữa những lỗi lầm của mình, được hoàn thiện trong tình yêu của Chúa. Amen.

15. Sống bác ái, hiệp thông để cùng nhau thăng tiến

(Suy niệm của Lm Antôn Nguyễn Văn Độ)

Bước vào Chúa nhật XXIII, chủ đề nổi bật hơn cả là "bác ái huynh đệ trong cộng đoàn tín hữu".

Sống trong Giáo hội Chúa Kitô

"Hiệp nhất nhân danh Chúa Giêsu", bác ái, tha thứ cho nhau và giúp nhau thăng tiến là điều ai cũng muốn và cần làm. Đây không đơn giản chỉ là tương quan xã hội trong cuộc sống hàng ngày. Việc sửa lỗi huynh đệ đã có trong sách Lêvi: "Người không được để lòng ghét người anh em, nhưng phải mạnh dạn quở trách người đồng bào, như thế, người sẽ khỏi mang tội vì nó " (Lv 19, 17). Vì bác ái với dân Israel, Chúa đã làm cho Êdêkiel "trở nên người lính canh nhà Israel", và truyền ông phải nói cho "kẻ gian ác bỏ đường lối mình", để được sống, nếu không "thì chính kẻ gian ác sẽ chết" (x. Ed 33, 7-9).

Thánh Phaolô nói: "Anh em chớ mắc nợ ai ngoài việc phải yêu mến nhau" (Rm 13, 8). Thì ra chúng ta phải mắc nợ nhau về tình mến. Cùng một thân thể mầu nhiệm Đức Kitô, thánh Phaolô mời gọi ta mặc lấy tâm tình của Đức Kitô, sống hiền lành, khiêm nhường và liên đới với nhau. Bởi tất cả đều do Thiên Chúa tạo dựng, được Đức Giêsu Kitô cứu chuộc, chúng ta là anh em với nhau trong Chúa, nên hãy đối xử với nhau bằng tình yêu và lòng mến, vì toàn bộ luật của Thiên Chúa được nên trọn trong tình yêu, kể cả Mười Điều Răn "và nếu có điều luật nào khác, thì cũng tóm lại trong lời này là: Người hãy yêu mến kẻ khác như chính mình" (x. Rm 13, 8-10).

Tình yêu và sự kiên nhẫn

Lời thánh Phaolô trong bài ca đức ái: " Lòng yêu thương không làm hại kẻ khác "(1Cr, 9), cho thấy Giáo hội được qui tụ làm thành Thân Thể Chúa Kitô, lãnh nhận sứ mạng bày tỏ

Thân Thể này theo ý muốn của Thiên Chúa. Chúng ta là những chi thể của cùng một Thân Thể, tuy khác nhau, nhưng cùng qui về Giáo hội, liên đới với nhau như một bản giao hưởng tình bác ái. Nên ai phạm lỗi, người ấy thiếu tình bác ái không chỉ với một người, mà con đối với toàn thân thể.

Cứ sự thường ai xúc phạm đến ta, ta không can thiệp gì hết. Viện cớ: nó đã xúc phạm đến tôi! Tôi sẽ không nói gì hết, dứt khoát là không. Vậy làm gì bây giờ? Nó đã xúc phạm đến tôi: Mất đèn mất, rãng đèn rãng ư? Đây không phải là giải pháp, làm thế sự xấu sẽ xấu hơn. Tôi sẽ đi gặp anh em và nói: Anh đã làm tổn thương tôi, không được! Anh được Thiên Chúa tạo dựng, vì tình bác ái, tôi phải kéo anh về. Chúng ta không loại trừ vì lỗi cá nhân họ, nhưng giúp họ sửa mình để trở nên xứng đáng trong cộng đoàn mà họ là thành viên.

Chúa Giêsu đưa ra các cấp độ hành xử với anh em trong cộng đoàn, dựa trên sự tôn trọng và yêu thương lẫn nhau miễn sao lợi được người anh em. Tin Mừng (Mt 18, 15-20) cho thấy, tình yêu huynh đệ chất chứa trách nhiệm hỗ tương, nếu anh em có lỗi, tôi phải thể hiện tình yêu với họ, trước hết, nói chuyện riêng với anh về sai lầm mà anh đã nói hay làm là không tốt. Hành vi này được gọi là sửa lỗi huynh đệ: đây không phải là phản ứng đối với hành vi người phạm lỗi, nhưng là cử chỉ yêu thương dành cho người anh em. Thánh Augustinô nói: "Anh ấy đã xúc phạm bạn, và khi xúc phạm, anh ấy đã làm cho bạn tổn thương: bạn không quan tâm đến thương tích của người anh em bạn sao? (...) Vậy, hãy quên đi những sai lầm họ đã xử với bạn, chứ không phải là vết thương bạn phải chịu vì người anh em" (Discours 82, 7).

Và nếu nó không chịu nghe người? Cấp tiếp theo, hãy nói chuyện về anh ta với hai hoặc ba người để giúp anh ý thức hơn về những gì anh đã làm; nếu anh ta vẫn bỏ ngoài tai, bắt

chấp điều này, phải nói cho cộng đoàn; và nếu anh ta không nghe cộng đoàn, thì phải làm cho anh ta nhận ra rằng chính anh tự tách biệt khỏi cộng đoàn Hội Thánh. Đặt ra khỏi cộng đoàn thành viên không chịu hối cải, không có nghĩa là lên án. Chúng ta cần phải giữ liên hệ với nhau, vì đây là mối liên hệ do Thánh Thần thấm dột. Chúng ta bước vào trong cộng đoàn và xây đắp bình an để mang lại cho sức sống cho cộng đoàn. Dù giới hạn cũng như khuyết điểm cá nhân ta, chúng ta vẫn được mời gọi đón nhận sửa lỗi nhau trong tình huynh đệ và giúp đỡ người khác qua việc sự tể nhị này. Đây trách nhiệm sống của chúng ta với nhau.

Hoa quả của đức ái

Khi áp dụng hết mọi cách, vẫn không có hiệu quả, chúng ta hãy phó thác người anh em cho lòng nhân hậu của Thiên Chúa: "Lòng yêu thương không làm hại kẻ khác. Vậy yêu thương là chu toàn cả lề luật " (Rm 13, 10).

Hoa quả của đức ái trong cộng đoàn là cầu nguyện: " Ở đâu có hai hoặc ba người tụ họp nhân danh Thầy, thì Thầy ở giữa những người ấy "(Mt 18, 19-20). Chúng ta quả quyết: Ở đâu có tình yêu, ở đó có Chúa Cha, Chúa Con và Chúa Thánh Thần ngự trị. Cầu nguyện cá nhân chắc chắn là quan trọng, cần thiết, nhưng Chúa bảo đảm sự hiện diện của mình trong cộng đoàn ngay cả cộng đoàn nhỏ, vì nó qui chiếu vào sự hiệp thông hoàn hảo của Thiên Chúa Ba Ngôi. Origen nói rằng "chúng ta phải thực hiện bản giao hưởng này" nghĩa là sự hòa hợp trong cộng đoàn tín hữu.

Có người sẽ nói: chúng tôi đang tụ họp với nhau trong cùng một khuôn viên nhà thờ, đang lắng nghe tiếng của mục tử chúng tôi, cùng hát thánh ca và hiệp nhất trong lời cầu nguyện, chúng tôi chẳng đang nhân danh Chúa mà tụ họp với nhau đó sao? Làm gì có sự bất hòa?

Đúng, chúng ta là một gia đình đang được cùng một mục tử hướng dẫn, không có chia rẽ, nếu bình tĩnh lại, thỉnh thoảng ra khỏi nhà thờ, những lời chỉ trích, xúc phạm người khác, kèm theo là ghen tị, đố kỵ và tham lam, hận thù, dối trá và gian lận ... tình bác ái được đặt ra. Vì vậy, chúng ta hãy tôn trọng Bàn Tiệc Thánh, Chúa Kitô đã hy sinh vì chúng ta, chúng ta hãy thông hiệp với nhau.

Giờ đây chúng ta hướng lòng lên Chúa và dâng lên Ngài lời tha thiết nguyện xin cho cộng đoàn tín hữu khắp nơi được hiệp nhất trong Chúa Kitô, nhờ sự chuyển cầu của Đức Trinh Nữ Maria, Mẹ Thiên Chúa và là Mẹ chúng ta.

16. Nhắc nhở cách nào?

Anh chị em thân mến,

Bà Coritanbul, người Ba lan gốc Do thái. Thời đệ nhị thế chiến, bà đã bị giam trong trại tập trung Đức quốc xã. Sau chiến tranh, may mắn bà vẫn còn sống. Bà đi khắp châu Âu kêu gọi lòng tha thứ cho Đức quốc xã, dù trên thân thể bà đầy những tàn tích của Đức quốc xã để lại. Một hôm, một người lính Đức, trước kia đã làm nhục bà, đang đứng trước mặt bà. Nhìn thấy người đã hành khổ mình trước đây, bà như chết lặng; sự căm thù lại bùng lên. Lúc đó, bà tâm thì với Chúa: "Lạy Chúa, Chúa thấy con chưa thể thực sự tha thứ cho người hành khổ con. Xin ban cho con tâm tình của Chúa, để con có thể tha thứ như Chúa..." Câu chuyện của bài Tin mừng chúa nhật hôm nay cũng cùng một chủ đề như câu chuyện chúng ta vừa nghe. Ý chính: là sửa dạy anh em; nhưng căn bản của việc sửa dạy chính là sự kiên nhẫn, bác ái và thứ tha nơi người sửa dạy, và tinh thần phục thiện nơi người được sửa... Kính mời anh chị em cùng suy niệm...

a/. Mỗi người trong cộng đoàn, trong Hội thánh đều có trách nhiệm với việc sửa lỗi anh em mình. Vì mỗi Kitô hữu đều là chi thể trong Thân thể máu nhiệm, mà Chúa Kitô là đầu, nên có mối quan hệ hỗ tương chặt chẽ; lại vừa là con cái Thiên Chúa, vừa là anh em với nhau, nên trách nhiệm sửa lỗi cho nhau càng thêm tế nhị và cần thiết. Lỗi ở đây thường là lỗi nặng và công khai, có tính cách gây gương xấu và làm tổn thương đến cộng đoàn.

Trách nhiệm sửa lỗi là trách nhiệm liên đới với đời sống đạo đức của anh em, để giúp anh em nên tốt; dĩ nhiên trước tiên bằng lời cầu nguyện, sau là bằng tình bác ái, khôn ngoan.

Cách sửa lỗi, ở đây chú trọng tới người sửa lỗi hơn là tội nhân. Thiên Chúa đòi mọi người có trách nhiệm về sự hoàn thiện của anh em. Nhưng để việc sửa lỗi có kết quả tốt, cần

phải kiên nhẫn, khôn ngoan, bác ái và tha thứ...Mạch văn ở đây muốn nói về chuyện sửa lỗi, hơn là bắt lỗi. Tất cả đều được thực hiện trong tình yêu thương và kiên trì của Hội thánh. Nếu người được sửa lỗi không nghe, đó là điều bất đắc dĩ, là do chính họ...

b/. Trong việc sửa lỗi, chúng ta cần phân biệt: người sửa lỗi và người có lỗi:

Phía người thiện chí giúp sửa lỗi: cần kiên nhẫn, từ từ, bác ái và khôn ngoan: không phải thấy anh em mình có lỗi là đã vội lên án. Vì thế, việc sửa lỗi được thực hiện trong tình bác ái, không phải là một sự khiển trách đầy khinh miệt hay la mắng kiêu căng, nhưng với niềm hi vọng tạo điều kiện cho tội nhân có cơ hội hối lỗi và sửa mình. Cách sửa dạy này vừa có tính cách liên đới trách nhiệm, vừa có tính cách bác ái và phục vụ...

Phía người có lỗi: cần có tinh thần phục thiện. Người sửa lỗi cần gây ý thức, để họ biết nhận thiếu sót của mình, biết phục thiện khi bị vấp ngã. Sẽ giúp họ không có chấp chống lại cộng đoàn, cũng không sống trong thăm nảo "gậm nhấm tội lỗi của mình", nhưng biết nhìn nhận thiếu sót, yếu đuối, đồng thời mạnh mẽ vươn lên trong niềm tin yêu và an bình...

Câu chuyện: *Trong sách tu hành xưa có kể: Có hai anh thanh niên sống không tốt lắm, họ muốn ăn năn sửa lỗi. Họ đi vào nơi thanh vắng quyết tâm ăn chay đền tội. Sau một năm trời, họ trở về. Một người thì vui vẻ, mặt mày sáng láng; người kia trái lại có vẻ ốm yếu, tâm trạng lại bi quan nữa. Khi được hỏi: người vui vẻ trả lời: cả thời gian qua, tôi nhận ra mình tội lỗi thật; nhưng tôi cũng nhận ra Thiên Chúa yêu thương tôi quá chừng, vậy chính tôi phải sống tốt, phải vui vẻ để đền bù lại tình thương của Chúa... Còn người bi quan đã trả lời: tôi thấy mình tội lỗi vô vàn, đáng bị Chúa phạt. Tôi luôn bị tội lỗi dày vò, không phúc giây nào được yên tâm, khi*

ngữ mình không làm sao thoát khỏi án phạt đời đời... Qua câu chuyện này, có người sẽ hỏi: đâu là kiểu ăn năn thật sự? Thưa đó chính là sự phục thiện, tin cậy nơi Chúa của người vui vẻ, luôn tin vào Thiên Chúa. Dĩ nhiên người thanh niên kia không phải không có lòng ăn năn, nhưng thực tế ăn năn kiểu đó chưa đủ...

c/. Gọi ý sống và chia sẻ: Sửa lỗi nhau để giúp nhau nên tốt là điều cần, nhưng nếu việc làm đó vì phô trương, khoe khoang, sẽ không đem lại lợi ích cho ai cả; trái lại hậu quả tai hại sẽ lớn hơn nhiều. Ước gì mỗi người Kitô hữu chúng ta hiểu được rằng muốn sửa lỗi anh em, cần thiết phải thành tâm, yêu thương họ như Chúa, nhất là ý thức để Chúa hoán cải họ hơn là chính mình hoán cải...

17. Chu toàn bốn phận

Anh chị em thân mến.

Tham gia giao thông trên đường bộ, chúng ta thấy nhiều biển báo được dựng trên đường. Những biển báo đó nhắc nhở cho những ai tham gia giao thông tuân hành luật lệ quy định để bảo đảm an toàn cho mình và cho người khác. Thịnh thoảng còn có những người làm nhiệm vụ nhắc nhở trực tiếp: những người công an giao thông, họ có trách nhiệm nhắc nhở cho những người điều khiển các phương tiện giao thông tuân hành luật lệ để an toàn tính mạng. Thế mà hằng ngày đều có những tai nạn giao thông, làm cho biết bao người rơi vào hoàn cảnh mà không ai muốn bao giờ. Chúng ta thử nhìn xem tại sao có sự kiện như thế: trước tiên là những người tham gia giao thông; được nhắc nhở cách này hay cách khác, nhưng họ không lắng nghe, nhìn thấy những biển báo, nhưng họ không thi hành, họ cứ làm theo những gì mình muốn, nên tai nạn xảy ra. Còn những người có trách nhiệm nhắc nhở thì sao? Họ không hoàn thành trách nhiệm của mình, nhưng họ lợi dụng tình hình, để tìm mỗi lợi riêng tư, khiến cho mọi việc trở nên khó khăn hơn. Những người được nhắc nhở không thể nào lắng nghe họ được, họ tìm cách trốn tránh và cứ làm theo những gì mình muốn. Thế là tai nạn càng trầm trọng hơn. Nếu mỗi người ý thức được công việc của mình và thi hành cho tốt thì mọi việc sẽ trở nên tốt hơn nhiều.

Chúa Giêsu nói đến trách nhiệm và bốn phận để giúp cho anh em được tốt qua bài Phúc Âm chúng ta vừa nghe. Hãy nhắc nhở anh em trong tình bạn chân thành, để người lợi được người anh em. Sự chân thành sẽ làm cho mọi người dễ chấp nhận. Với sự chân thành sẽ dễ làm cho người khác nhận được những gì mình cần phải làm. Nếu vì một lý do nào khác mà không có sự chân thành thì người nghe sẽ khó chấp nhận hơn, nếu sự chân thành càng ít thì kết quả sẽ càng kém đi.

Nếu với tất cả sự chân thành, bằng mọi phương pháp có thể thực hiện mà vẫn không kết quả, thì một tai nạn xảy ra ngoài ý muốn, vì khi đó người nghe nhưng như không nghe gì, thấy cũng như không thấy gì, họ chỉ biết hành động mà không biết mình đang làm gì.

Thật khó chịu khi có người nào đó dám chỉ ngay vào vào những khuyết điểm hay tật xấu của mình. Càng khó chịu hơn nữa, khi việc làm của một người không muốn cho ai biết, lại có người dám đến chỉ ngay vào việc bí mật đó và bảo hãy thay đổi. Câu nói: nhân vô thập toàn, mỗi người đều biết. nhưng cái biết và đi đến chấp nhận thì thật là xa vời.

Có lúc nào trong cuộc sống, chúng ta chợt suy nghĩ và nhìn lại con người của mình, xem hiện tại của ngày hôm nay như thế nào, để nhìn lại quá khứ mà so sánh xem chúng ta có dám tự hào về hôm nay của mình không? Ngày hôm nay có tốt hơn ngày hôm qua? Có tốt hơn một năm về trước? Nếu so sánh nhiều hơn nữa thì niềm tự hào về tuổi đời của một người đối với chúng ta như thế nào? Nếu ngày hôm nay chúng ta thấy mình nhẹ nhàn hơn, vui vẻ hơn, dễ chấp nhận người khác hơn và biết giúp đỡ mọi người nhiều hơn thì thật là hạnh phúc cho chúng ta. Khi đó, trong cuộc sống chúng ta biết lắng nghe, biết chấp nhận và biết thay đổi những gì cần thiết. Còn nếu chúng ta chỉ biết tự hào về tuổi đời của mình, để quá bảo vệ bản thân mà không muốn ai chạm tới cho dù là lời nói, thì khi đó, chúng ta đã già rồi:

Già vì đôi mắt chúng ta mờ nên không còn nhìn thấy gì nữa, không còn nhìn thấy điều tốt để thực hiện cũng không còn nhìn thấy điều không tốt để tránh xa. Kể cả bản thân cũng không thể nhìn thấy để biết phải sống thế nào cho đúng.

Chúng ta già vì đôi tai chúng ta không còn khả năng lắng nghe, kể cả những lời hay, đẹp chúng ta cũng không thể nghe. Những lời dạy bảo chúng ta cũng không để lọt tai

được, thì làm sao chúng ta có thể nghe được những lời kêu than chỉ trích những việc làm sai trái của chính mình được. Như thế thì những hành động, những việc làm tốt làm sao chúng ta có thể thực hiện được?

Nếu chúng ta biết lắng nghe, biết nói những điều hữu ích và thực hành những việc làm tốt thì thật là hạnh phúc.

Chúng ta cùng nhau cầu xin Chúa soi sáng cho mỗi người chúng ta để biết sống theo thánh ý Chúa.

18. Quan niệm đức ái theo Thánh Phaolô

(Suy niệm của Lm Phêrô Nguyễn Hương)

Chúng ta đang sống trong năm Thánh Phaolô, năm đặc biệt chú ý tới vị Tông Đồ Dân Ngoại, ngài nổi bật như một ngôi sao sáng trong lịch sử Giáo hội. Và rất thích hợp để nói về giáo huấn của Ngài trong thánh lễ hôm nay. Sự nghiệp và giáo huấn của Ngài thật là phong phú và sâu sắc, chúng ta chỉ dừng lại ở đây quan niệm về Tình yêu hay Đức Ái theo Thánh Phaolô.

Danh từ tình yêu (love, amore, caritas) được dùng rất nhiều từ môi miệng chúng ta, từ báo chí, phim ảnh. Nhưng ngày hôm nay khái niệm về tình yêu đã bị nhiều người hiểu sai và làm dụng.

Tôi đọc trên báo điện tử của Hội Đồng Giáo Mục Việt Nam, tác giả Nguyễn Lan Hải đã tóm tắt những ngộ nhận đáng tiếc về tình yêu nơi nhiều bạn trẻ hôm nay: - Tình yêu là sự cuốn hút. - Tình yêu là chiếm hữu. - Tình yêu là tiền tài. - Tình yêu là sự thương hại. - Tình yêu là tình dục.

Chính vì quan niệm méo mó này, nên nhiều người suốt cả đời đi tìm tình yêu mà không gặp. Nhiều bạn trẻ thay người yêu như thay áo vậy. Nhiều cặp vợ chồng trẻ tháng trước đám cưới linh đình vui vẻ, anh nói em nghe, nhưng tháng sau thì anh em nói, cả làng cùng nghe. Tuần đầu trăng mật, tuần sau giập mật!!! Nhiều gia đình đang êm ấm, nhưng chỉ một cú điện thoại, một lá thư của người thứ ba, thế là mọi sự đổ vỡ, mọi sự được giải quyết bằng tờ giấy li dị và chia tài sản.

Vậy thì theo Thánh Phaolô, Tình Yêu là gì, phải yêu người khác như thế nào?

Bài đọc II mà chúng ta vừa nghe là những lời thật tuyệt vời: «Anh em chớ mắc nợ ai ngoài việc phải yêu mến nhau». Nghĩa là chúng ta đừng mắc nợ nhau về tiền bạc, vật chất, ai mắc nợ thì phải trả. Nhưng hãy mắc nợ nhau về tình thương,

về đức ái. Chúng ta hãy yêu thương nhau. Tình yêu là cốt lõi của Kitô giáo. Chính Phaolô nói: «Vì ai yêu người, thì đã giữ trọn lề luật». Tình yêu làm cho chúng ta được hạnh phúc đích thực. Sống không có tình yêu, không có lòng nhân ái, thì dù chúng ta có nhà lầu, xe hơi, tiện nghi vật chất dư dả, vẫn cũng cảm thấy không hạnh phúc và vui vẻ. Các nhà khoa học Mỹ đã nghiên cứu và cho thấy điều đó: 12 % dân Mỹ bị stress và bị tâm thần, không phải vì họ nghèo đói về vật chất và vị họ bị cô đơn và không được yêu thương chia sẻ.

Đối với thánh Phaolô tình yêu không phải là một sự trao đổi kinh tế tiền bạc, không phải là một sự chiếm hữu ích kỷ, không phải là một sự tìm kiếm mình trong người khác. Nhưng là một tình yêu vô vị lợi, có trách nhiệm và hoàn toàn vì người khác, kể cả hiến mạng vì người mình yêu. Tình yêu đó bắt nguồn và luôn dựa trên chính tình yêu Thiên Chúa mà Đức Giêsu đã thể hiện trên Thập giá.

Tình Yêu, Đức Ái gắn liền với việc tuân giữ lề luật, là sống có trách nhiệm và biết tôn trọng hạnh phúc của người khác: «Đó là chớ có ngoại tình»: vợ của người ta chớ có được lơ lửng tới, không được quan hệ tình dục bừa bãi. Vì hậu quả của nó là phá hoại phúc người khác và mang bệnh tật cho mình. Quan hệ tình dục bừa bãi dễ sinh ra tội phá thai, tức là giết người. Đó là trọng tội và còn có vạ kèm theo cho ai làm điều đó. Nên Thánh Phaolô nói tiếp: «Chớ giết người, chớ trộm cắp, chớ làm chứng gian, chớ mê tham, và nếu có điều luật nào khác, thì cũng tóm lại trong lời này là: Người hãy yêu mến kẻ khác như chính mình. Lòng yêu thương không làm hại kẻ khác. Vậy yêu thương là chu toàn lề luật». Những lời chúng ta phải suy gẫm nhiều lần. Lỗi những điều răn này là chúng ta lỗi Đức Ái cách nghiêm trọng. Thấy người khác thành công mình phải mừng cho họ chứ đừng có ghen tỵ và tìm cách đập đổ. Thấy người khác gặp đau khổ thì không lấy

làm vui mừng nhưng là nâng đỡ ủi an họ. Vẻ đẹp của người kitô hữu là ở đó.

Đối với Phaolô, Đức ái là căn bản, là chính yếu của đời sống kitô hữu. Trong một lá thư khác, thánh Phaolô quả quyết: «Giả như tôi nói được các thứ tiếng của loài người và của các Thiên thần đi nữa, mà không có đức mến (Caritas) thì tôi chẳng khác gì thanh la phèng phèng, chũm choẹ xoang xoảng. Giả như tôi có được ơn nói tiên tri và biết hết được mọi điều bí nhiệm, mọi lẽ cao siêu, hay có được tất cả tài đức đến chuyể núi rời non, mà không có đức mến (Caritas), thì tôi cũng chẳng là gì cả. Giả như tôi có đem hết cả gia tài cơ nghiệp mà bố thí, hay nộp cả thân xác tôi để chịu chết, mà không có đức mến, thì cũng chẳng ích gì cho tôi» (1Cr 13,1-13).

Tất cả chúng ta đều được mời gọi để sống Đức ái đó theo gương thánh Phaolô, như Ngài đã theo Đức Kitô, Người đã yêu chúng ta đến cùng và đã hiến mạng vì chúng ta trên Thập giá. Xin Thánh nhân cầu xin Chúa ban sức mạnh để chúng ta thực hành những giáo huấn này vào trong đời sống chúng ta. Amen.

19. Sửa lỗi cho nhau – Phêrô Nguyễn Hưởng

Phụng vụ Lời Chúa hôm nay nói tới một trách nhiệm của người kitô hữu về việc sửa lỗi cho người anh em mình. Một công việc rất tế nhị nhưng là cần thiết.

Người Lamã nói rằng: *errare umanum est!* Làm người là sai lỗi. Người Việt Nam cũng có câu tương tự: Nhân vô thập toàn, không ai hoàn hảo cả. Sinh ra trên đời này mỗi người đều có xã hội tính, nên ai có liên hệ và có trách nhiệm đối với người khác, ai cũng cần đến sự giúp đỡ của người khác để hoàn thiện mình, để sống tốt hơn, nhất là khi sai lỗi, lầm lạc, ai cũng cần đến sự hướng dẫn, lời khuyên và lời cầu nguyện của người khác.

Việc sửa lỗi là một công việc khó khăn và tế nhị. Nên hôm nay Chúa Giêsu cho chúng ta một bí quyết vàng để thực hiện công việc này qua từng bước sau: Trước hết: «Nếu anh em người lỗi phạm, hãy đi sửa dạy nó, riêng người và nó thôi». Đây là bước quan trọng nhất, khi sự thật còn ở trong bóng tối, còn kín, chỉ có hai người biết thôi. Vì thế không được phép nói cho người thứ ba biết sai lầm của người khác khi ta chưa giúp họ. Nếu bước này không thành công thì mới đi bước tiếp: «Nếu nó không nghe lời người, hãy đem theo một hoặc hai người nữa... Nếu nó không nghe họ, hãy trình với cộng đoàn. Nếu nó không nghe cộng đoàn, người hãy kể nó như người ngoại giáo». Đây là bước kế tiếp phải làm trong tinh thần xây dựng, yêu thương và hiệp thông trong cộng đoàn. Nhất là xin Cộng đoàn cầu nguyện để ơn Chúa biến đổi lòng của họ, để họ cải tà quy chính. Khi họ không nghe ai nữa thì chỉ còn cách duy nhất là hãy phó thác họ cho lòng từ bi của Thiên Chúa.

Trong thực tế, nhiều lúc chúng ta làm ngược lại với hướng dẫn trên của Chúa. Thay vì chúng ta phải giữ kín sự thật và thuyết phục người anh em sai lỗi trước khi nói người thứ ba

cùng giúp, thì chúng ta lại nói toạc móng heo lầm lỗi của họ ra, làm ai cũng biết. Như thế sẽ làm cho vấn đề trở nên tồi tệ hơn. Cần phân biệt việc sửa lỗi hoàn toàn khác với việc nói xấu người khác. Sửa lỗi là một việc nên làm, còn nói xấu là một trọng tội. Vì thế chúng ta cần tế nhị, khôn ngoan và đúng lúc.

Câu chuyện sau đây nói lên thái độ tế nhị cần có khi sửa lỗi cho nhau:

Đức Hồng y Roncalli (sau là Giáo hoàng Gioan 23) ngày kia dự tiếp tân bên cạnh một nữ công tước mặc chiếc váy cực kì ngắn. Ngài tỏ vẻ khó chịu bằng cách suốt bữa tiệc làm như không biết bà. Cuối bữa, ngài đưa cho bà một trái táo. Rất hân hạnh, bà nói:

- Tôi không biết phải cảm ơn ngài thế nào. Nhờ đâu tôi được ngài ưu ái như thế? Ngài chăm chăm nhìn bà rồi nói:

- Sau khi Eva ăn quả táo, bà ta mới nhận ra là mình thiếu quần áo. (hy vọng trong cộng đoàn chúng ta không có cô nào được người khác cho ăn táo trong nhà thờ nhé!).

Người Ái nhĩ lan có một lời nguyện rất hay mà tôi rất thích: God grant me the Serenity to accept the things I cannot change, Courage to change the things I can, and Wisdom to know the difference.

Chúng ta có thể thưa với Chúa là: *Lạy Chúa xin cho con sự thanh thản để chấp nhận những điều con không thể thay đổi, sự Can đảm để thay đổi những điều con có thể và sự Khôn ngoan để phân biệt sự khác biệt. Amen.*

20. Nghệ thuật sửa lỗi – Lm Giuse Nguyễn Hữu An

Tuân Tử, một hiền triết Trung hoa đã nói rằng: Kẻ khen ta mà khen thật mới chỉ là bạn ta, kẻ chê ta mà chê thật là thầy ta, còn kẻ nịnh hót tâng bốc ta là những kẻ chỉ làm hại ta mà thôi.

Chê mà chê thật là sửa lỗi cho nhau trong tình huynh đệ. Là con người ai mà chẳng lầm lỗi. Không ai trên trần thế có thể tự hào mình vô tội. Chính Thánh Gioan đã quả quyết: “Nếu chúng ta nói là chúng ta không có tội, chúng ta tự lừa dối mình và sự thật không ở trong chúng ta” (1Ga 1,8). Thù nhận mình tội lỗi không có nghĩa là chấp nhận thất vọng. Ngược lại ý thức được sự yếu đuối của mình sẽ giúp con người mạnh tin hơn. Thánh Gioan cũng viết: “Nếu ai phạm tội, thì chúng ta có một Đấng Bảo Trợ trước mặt Chúa Cha: đó là Đức Giêsu Kitô, Đấng Công Chính” (1Ga 2,1b). Sửa lỗi huynh đệ là cần thiết để giúp nhau thăng tiến và trưởng thành. Vì thế sửa lỗi cho nhau là một nghệ thuật đòi hỏi người ta phải tuân theo một số kỹ thuật.

Trang Tin mừng hôm nay, Chúa Giêsu dạy nghệ thuật từng bước sửa lỗi cho anh em và mời gọi hãy cùng nhau cầu nguyện.

1. Sửa lỗi cho nhau:

- **Bước 1:** “Nếu anh em người phạm tội hãy đi sửa lỗi một mình người với nó”. Một mình với anh em là rất kín đáo. Sửa lỗi cá nhân, tôn trọng và giữ thể diện, biểu lộ sự tin tưởng giữa hai người không để người thứ ba được biết. Đây là cuộc nói chuyện riêng tư, không phải hạ nhục người có lỗi nhưng là giúp người ấy nhận ra lỗi lầm của mình. Phải nói sự thật, nhưng có những sự thật không nên nói hết.

Sự góp ý huynh đệ này đòi hỏi phải tế nhị, xây dựng:

+ Người góp ý: Nhẹ nhàng, nói đúng lúc, đúng chỗ, khôn khéo, thiện chí, nếu không sẽ phản tác dụng, khi đó góp ý chỉ là chỉ trích, phê phán.

+ Người được góp ý: Khiêm nhường nhận lời khuyên, không nóng nảy tự ái, sẵn sàng đón nhận, nhận ra sai lầm, không cố chấp cứng đầu, can đảm sửa đổi. Có như thế việc sửa đổi cho nhau mới có kết quả.

- **Bước 2:** “Nếu nó không chịu nghe thì hãy đem theo một hay hai người nữa để mọi công việc được giải quyết, căn cứ vào lời hai hoặc ba nhân chứng”. Như thế, nếu bước một không đem lại kết quả mong đợi, sẽ đến bước hai là gặp gỡ có hai hoặc ba nhân chứng. Đây không phải là gây áp lực. Sự hiện diện của các chứng nhân bảo đảm cho tính khách quan và cộng đoàn. Luật Môsê dạy: “Một nhân chứng duy nhất không thể đứng lên buộc tội một người về bất cứ tội lỗi nào, phải căn cứ vào lời của hai hay ba nhân chứng, sự việc mới được cứu xét” (Đnl 19,15). Tuy nhiên chỉ thị của Chúa Giêsu nói đây không phải là nhân chứng buộc tội nhưng là những người trợ lực có uy tín để giúp tội nhân dễ dàng sửa lỗi. Cần kiên nhẫn đối với người cố chấp.

+ Người sửa lỗi chú ý hình thức xây dựng và bác ái. Có nhiều khuyết điểm có thể tự nhiên được sửa chữa qua tính trung gian, nhất là những khuyết điểm nhỏ.

+ Người được sửa lỗi chú ý nội dung được góp ý.

- **Bước 3:** “Nếu nó không chịu nghe họ thì hãy đi thưa Hội Thánh”. Hai bước không đạt kết quả, đưa ra trước cộng đoàn Hội Thánh địa phương vì Hội Thánh được Chúa ban cho quyền cầm buộc tháo cởi (x. Mt 18,18). Đưa ra Hội Thánh không phải để bị xét xử nhưng để tỏ lòng sám hối và sẽ được ân xá. Nhưng nếu kẻ đó vẫn cố chấp không chịu sửa lỗi thì tự loại mình ra khỏi Hội Thánh không còn thuộc về cộng đoàn.

- **Bước 4:** “Nếu Hội Thánh mà nó cũng chẳng nghe thì hãy kể nó như một người ngoại”. Cộng đoàn mà không chịu nghe thì phải chấp nhận thái độ tự cô lập của họ. Họ cố chấp không muốn ở trong Hội Thánh thì họ sống trong lầm lạc về đức tin và luân lý. Hội Thánh không còn trách nhiệm trực tiếp phải lo cho họ nữa, chỉ còn phó thác họ cho lòng nhân từ của Chúa mà thôi.

2. Hiệp lời cầu nguyện:

Nếu nhìn cách sửa lỗi anh em của Chúa Giêsu là một cách diễn tả tình yêu thì hiệp thông trong lời cầu nguyện lại là một diễn tả khác của tình yêu “Khi hai hoặc ba người họp lại nhân danh Thầy thì có Thầy ở giữa họ”.

Khi yêu ai, chúng ta không dừng dừng để mặc người ấy lún sâu vào sự dữ. Ta sẽ tìm dịp cảnh tỉnh, nhắc nhở, khuyên bảo, không “makeno”, không “đèn nhà ai nấy sáng”. Tương quan bác ái huynh đệ này rất cần trong cộng đoàn, trong Giáo xứ. Chúa Giêsu nhấn mạnh đến mục đích của việc sửa lỗi. Đó là chinh phục, cứu lấy anh em để nó đừng hư mất, liên đới trách nhiệm sửa lỗi cho nhau để nhờ đó cộng đoàn “lợi thêm một người anh em”. Thánh Giacôbê nhấn mạnh tới tình bác ái đáng khen của việc sửa sai huynh đệ “Ai đưa một người tội lỗi ra khỏi sai lầm của họ là đã cứu được linh hồn người ấy khỏi chết và đã bù đắp được vô số tội lỗi”.

Chúa Giêsu còn xác định rằng: “Thầy bảo thật các con: nếu ở dưới đất hai người trong anh em hiệp ý cầu xin bất cứ sự gì, thì Cha Thầy, Đấng ngự trên trời sẽ ban cho họ”. Đây không đơn thuần là một giải quyết giữa anh em loài người, nhưng là cùng nhau đến trước tình yêu Thiên Chúa. Sự hiện diện của Chúa sẽ xóa giải mọi bất hòa giữa anh em. Chúng ta tin và can đảm sống điều đó “Vì ở đâu có có hai ba người họp lại nhân danh Thầy, thì có Thầy ở đấy, giữa họ”.

Trong Đạo Phật người ta thường nói “Phật tại tâm”. Trong Đạo Thiên, người ta sống cuộc sống con người cách đơn sơ thanh thản, không chấp mê, sống tự nhiên như bông hoa nở, như dòng suối chảy, như áng mây bay, như làn gió thổi. Sống an bình với chính mình an hoà với tha nhân, là “phá chấp ngã” nghĩa là không chấp, không chấp cả cái không chấp.

Đạo lý Chúa Kitô tự bản chất sâu xa là Đạo nhân, Đạo của lòng nhân ái, Đạo của tình thương. Tình thương không phải là một tư tưởng, cũng chẳng phải là một học thuyết. Tình thương là con đường ta phải đi, một tình yêu để ta sống, để chia sẻ với người khác.

Đức Kitô đã làm người để chia sẻ tình yêu của Chúa Cha cho chúng ta. Người mời gọi chúng ta chia sẻ lại tình yêu ấy cho anh em. Tất cả đạo lý Chúa Kitô nằm gọn trong chân lý đó. Trong điều mà Người gọi là điều răn mới: “Anh em hãy yêu thương như Thầy đã yêu thương anh em”.

Lạy Chúa Giêsu, xin ban ơn can đảm để con nhận sự sửa lỗi của anh em, và ban cho con ơn khôn ngoan để con biết chân thành sửa lỗi cho nhau, nhờ đó con xứng đáng nhận được lòng nhân từ Chúa xót thương.

Lạy Chúa Giêsu, trước khi sửa lỗi ai, xin Chúa nhắc con nhớ rằng con cũng là tội nhân, cũng yếu đuối và hay làm lỗi, có khi còn nặng nề hơn họ. Nếu vì bốn phận, con phải sửa lỗi cho người khác, xin cho con biết lấy tinh thần bác ái và tôn trọng nhân vị mà cư xử, nâng đỡ hơn là chỉ trích thoá mạ anh em. Xin cho cùng con luôn biết rộng lượng, bao dung với người khác vì con biết chắc rằng Chúa vẫn tha thứ cho con từng ngày. Amen.

21. Trách nhiệm liên đới

Sống trong xã hội, con người có sự liên đới với người khác. Họ sống cùng và sống với người khác. Họ có trách nhiệm sửa lỗi để xây dựng cho nhau. Khi đọc bài Phúc Âm hôm nay, chúng ta thấy Chúa Giêsu muốn nhắc nhở cho chúng ta về bài học sửa lỗi cho nhau.

Do tội nguyên tổ nên con người mang thân phận yếu đuối, lỗi lầm...Khuyh hướng xấu cùng với những việc làm bất chính, đã đi sâu vào trong bản ngã của con người. Nó không chỉ hiện diện mà còn hoành hành, thao túng và gây nên biết bao tai họa cho con người. Trong thư Roma, Thánh Phaolô cho ta thấy cái ác quả tai hại: "Vì một người mà tội lỗi đã nhập vào thế gian, và bởi tội mà có sự chết". Tuy nhiên, Thiên Chúa yêu thương muốn con người phải biết tha thứ, sửa lỗi cho nhau theo tinh thần bác ái, tinh thần của Chúa Giêsu, đưa dẫn người khác về cùng Chúa: "Nếu anh em người lỗi phạm, hãy đi sửa dạy nó..."(Mt 15,18). Chúa dạy chúng ta hãy biết lấy tình thương, tình người để cư xử với người khác, coi họ là anh em, nhất là khi họ có lỗi lầm thiếu sót. Một cách tế nhị, kín đáo, chúng ta làm sao để giúp cho anh em nhìn ra những sai sót của mình. Trường hợp chúng ta là người có lỗi thì hãy khiêm tốn, ý thức lỗi lầm, thiếu sót của chính mình, để nhờ đó cũng biết quay về cùng Chúa, theo Lời Ngài mời gọi, để được cứu sống.

Nếu việc làm một mình sửa lỗi cho anh em chưa có hiệu quả, hãy kêu gọi sự cộng tác, góp phần của người thân hay những người có uy tín: "Còn nếu nó không chịu nghe thì hãy đem theo một hay hai người nữa...(Mt 18, 16).

Còn nếu như có những lúc chúng ta cảm thấy bó tay, bất lực trước những sự dữ, điều xấu của người này, kẻ khác..thì chúng ta hãy cầu nguyện với Chúa, chạy đến cùng Chúa cầu xin Chúa ra tay giúp họ sửa lỗi chính mình: "..Còn nếu nó

không nghe , thì hãy kể nó như người ngoại hay người thu thuế"...(Mt 18, 17). Khi lời nói của ta hay của nhiều người chưa được chấp nhận thì chúng ta hãy tiếp tục giúp họ bằng lời cầu nguyện, bằng gương lành là sự hy sinh, lòng quảng đại, tinh thần hiệp nhất,... Họ đang cần nhiều thật nhiều sự trợ giúp của chúng ta, hãy sẵn sàng cho cách thức mới đầy tình người, giàu lòng đạo đức,...

Trong thư Roma Thánh Phao nói: "Yêu thương là chu toàn lề luật"(Rm 13, 10) . Chúa mời gọi chúng ta hôm nay, yêu người không những là không làm thiệt hại cho người khác mà còn biết giúp người khác khắc phục, sửa đổi bản thân, để họ luôn đi trong đường nẻo của Thiên Chúa. Đây là trách nhiệm liên đới, là bổn phận của mỗi người.

Lạy Chúa, Chúa không muốn chúng con đứng đưng trước những lỗi lầm của người khác, gương xấu của anh em, phần rỗi của họ...mà là dạy cho chúng con có trách nhiệm với người anh em, sửa lỗi cho họ. Không những thế Chúa còn muốn chúng con biết khéo léo, tế nhị, khi sửa lỗi cho nhau. Đàng khác chúng con còn nhận ra rằng chúng con nên biết khiêm tốn để đón nhận ý Chúa, lời Giáo Hội dạy bảo để chúng con sẵn sàng sửa chữa những lỗi lầm của mình, siêng năng cầu nguyện để biết rõ và thi hành ý muốn của Thiên Chúa, để ngày sau nhiều người được vào hưởng niềm vui Nước Trời.

22. Trùng phạt hay phục hồi?

(Suy niệm của Lm Nguyễn Khoa Toàn)

Nếu ai đó am hiểu và theo dõi nội tình chính trị tại tiểu bang New South Wales ở Úc Châu tuần qua, rồi lờng những bài đọc Chúa Nhật 23 thường niên tuần này, chắc hẳn người ấy sẽ tìm được một vài điểm trùng hợp thật ngẫu nhiên. Và một bài học đời vô cùng ý nghĩa...

Chuyện là một buổi chiều cuối tuần chỉ vài ngày sau khi Thủ Hiến Bob Carr đột ngột từ chức, Thủ Lãnh Đối Lập John Brogden đã không ngờ 'vận đỏ' đến với mình sớm đến thế. Cùng một vài nhân viên phụ tá, John đã 'chén thù chén tạc' tại khách sạn năm sao Hilton ở Sydney vừa mới tân trang.

Theo nhiều quan sát viên thời cuộc, với tình hình hiện tại và với tình trạng kinh tế có chiều hướng đi xuống, ai cũng chắc rằng chiếc ghế Thủ Hiến của tiểu bang đông dân nhất Úc Châu này sẽ lọt vào tay một thanh niên một vợ một con mà tuổi đời chưa quá 40 này. Cả một tương lai chính trị sáng tươi đang chờ đợi...

Nhưng sáng thứ hai tuần qua, hình như sau một cuối tuần vật vã với lương tâm, và có lẽ nhất là khi báo chí địa phương đã đánh hơi được một vài lời nói và cử chỉ khiếm nhã với một vài phụ nữ buổi chiều định mệnh ấy, John Brogden đột ngột từ chức. Đến chiều thứ ba, khi nhật báo The Daily Telegraph quyết định phanh phui thêm một vài hành vi lem nhem khác trong quá khứ, Brogden lặng lẽ rời nhà không một lời từ biệt cùng vợ Lucy và đứa con trai đầu chưa tròn hai tuổi Flinders, tạt vào nhà thờ giáo xứ Thánh Tâm ở Mona Vale rồi sau đó đến văn phòng riêng. Và bằng vài liều độc dược, Brogden cắt gân máu kết liễu đời mình.

Dư luận liền chia làm hai phía khi được hung tin. Một bên tố cáo báo chí đã đi quá trớn, xâm phạm thô bạo vào đời sống tư riêng. Bên kia phản pháo cho rằng nhiệm vụ của báo chí là

thông tin cho đại chúng biết những gì cần biết nhất là từ những đại diện dân cử. Nói một cách khác, theo lời ký giả Damien Murphy, John Brogden là nạn nhân của công lý trừng phạt (punitive justice) chứ không phải công lý phục hồi (restorative justice).

Công lý phục hồi nhắm đến một sự cân bằng giữa người gây ra sự cố, nạn nhân và gia đình cùng xã hội chung quanh. Vì thế, mục đích tối hậu của công lý phục hồi không phải là trừng phạt những là hoán cải người gây ra lầm lỗi. Hoán cải không phải là bung bít che đậy mà là khôn khéo nhẹ nhàng tế nhị nhưng dứt khoát cứng rắn giúp cho kẻ lỡ bước sa chân kia thấy sự việc sai trái của mình đồng thời tạo mọi điều kiện để người ấy có cơ hội trở về đường ngay nẻo chánh.

Bài Phúc Âm hôm nay là một biểu chứng hùng hồn là nền công lý phục hồi cần được triển khai trong mọi khía cạnh của đời sống từng cá nhân, từng gia đình, từng cộng đoàn và từng xã hội. Bước đầu tiên là phục hồi danh dự và nhân phẩm của nạn nhân và của cả người gây ra tội phạm. "Nếu anh chị em người lỗi phạm, hãy đi dạy sửa nó, riêng người và nó thôi." Chỉ riêng người và nó thôi vì tiến trình hoán cải con người đòi buộc khá nhiều nhạy bén tế nhị và rất nhiều tha thứ cảm thông.

Càng thiếu tế nhị cảm thông tha thứ bao nhiêu thì càng dẫn đưa người lầm lỗi vào ngõ cụt huyệt hẫng. Họ mất niềm tin. Và chẳng còn hy vọng. Và khi không còn ai để cậy niềm tin và khi không còn nơi nào để bầu hy vọng vào, cái chết là một kết luận đã rồi!

23. Biết mình biết người – Lm. Fx. Trần Phương

Các bài đọc Lời Chúa hôm nay cùng nói đến vấn đề cứu độ, nhấn đến trách nhiệm của chúng ta đối với nhau trong cộng đoàn. Không ai là một hòn đảo, vì trong Đức Kitô, chúng ta đều là anh chị em, những phần tử của chung một gia đình.

Cuộc đời con người thật ngắn ngủi, do đó tất cả chúng ta cần phải nỗ lực hết mình để làm những việc lành phúc đức khi chúng ta còn có cơ hội, bằng cách quan tâm tới những kẻ yếu đuối và hèn kém, khi họ cần đến sự giúp đỡ của chúng ta. Điều đó không có nghĩa làm cho chúng ta trở thành những kẻ tò mò, thích xen vào chuyện của người khác hay can thiệp vào cuộc sống riêng của họ. Tình yêu dành cho tha nhân phải được xử lý một cách lịch thiệp và khôn ngoan và phải luôn nhớ rằng khía cạnh quan trọng nhất của một đời sống tốt đẹp chính là quên đi tất cả những việc mình đã làm cho người khác.

Thật vậy, không có cuộc sống chung nào mà con người không phải đau khổ vì đồng loại mình. Bài Phúc Âm hôm nay gợi ý cho chúng ta một phương pháp hữu hiệu để khuyên giải cho những kẻ lầm đường lạc lối. Tuy nhiên, việc sửa lỗi cho nhau rất khó thực hiện trong đời sống thường ngày. Vì thế, khi phải can thiệp vào chuyện khó xử này, chúng ta phải thật sự tế nhị, khéo léo và khôn ngoan. Bởi vì, thực tế đã chứng minh rằng, một lời nói bất cẩn hoặc khuyên giải một cách thái quá có thể gây nên sự đổ vỡ lớn lao hơn.

Xét trên một khía cạnh nào đó, việc sửa lỗi cho nhau giống như một “con dao hai lưỡi”, vì rất dễ dàng gây nên sự đụng chạm, thậm chí có thể cướp mất đi tình bạn thân thiết mà ta đã có trước đây. Cha ông ta thường nói, ‘im lặng là vàng’ nhưng cũng có lúc thì ‘im lặng là đồng lõa’. Trong một số trường hợp, chúng ta cần có một quyết định dứt khoát vì nếu

không hành động kịp thời thì những việc làm sai trái đó tiếp tục có cơ hội hoành hành. Hơn nữa, nếu chúng ta ngoảnh mặt làm ngơ trước những lỗi lầm của anh em mình thì chúng ta nên xét lại ý nghĩa và đòi hỏi của giới luật yêu thương mà chúng ta hằng tuân giữ. Trong những hoàn cảnh đặc biệt đó, những gì chúng ta làm phải được phát xuất từ lòng bác ái, chứ không phải là thái độ ‘bối lông tìm vết’ hoặc lên lớp dạy bảo người khác.

Chúng ta không thể gây nên đau khổ cho những người chung quanh, nếu chúng ta nói mình yêu thương họ. Thật vậy, một chút tâm tình kèm theo những lời nói chân thành có thể làm cho bầu khí trở nên nhẹ nhàng và làm cho vấn đề trở nên tốt đẹp hơn. Nên nhớ rằng, không một ai trong chúng ta là người hoàn hảo, nên khi nói lên điều sai lỗi của người khác, chúng ta cũng cần chuẩn bị để lắng nghe họ nhận định về những thiếu sót của mình.

Nếu mỗi người có thể chấp nhận sửa lỗi cho nhau và nếu chúng ta nhận thấy mình có sự khác biệt so với người khác, hãy sẵn sàng chấp nhận thiếu sót của mình và mở rộng lòng mình để giao hòa với nhau. Những ngôn từ nặng nề và thái độ hung hãn không phải là lối xử sự của những người được mệnh danh là Kitô hữu. Chúa Giêsu nhấn mạnh đến việc giao hoà với anh chị em đồng loại khi Ngài nói: “Khi các con đến bàn thờ để dâng của lễ, nếu nhớ ra rằng mình đang có điều bất hoà với anh chị em, hãy để của lễ đó, quay về làm hoà với anh chị em mình trước, rồi hãy đến dâng của lễ.” (Mt 5, 23-24).

Thử hỏi ai trong chúng ta là người chấp nhận Lời Ngài và đem ra thực hành trong cuộc sống hằng ngày của mình?

24. Nhắc bảo.

Qua đoạn Tin mừng sáng hôm nay tôi muốn chia sẻ về bốn phần nhắc bảo lẫn nhau.

Trước hết, điều chúng ta nhắc bảo phải là những sai lỗi. Không phải chỉ những sai lỗi đến chúng ta hoặc gây thiệt hại cho chúng ta, mà còn là những sai lỗi nói chung, những tội phạm bề ngoài, gây nên gương mù gương xấu. Mục đích chúng ta nhắm tới không phải là để phê bình chỉ trích, mà là để cứu thoát người anh em, trình bày cho họ biết những sai lỗi để uốn nắn sửa đổi mà thăng tiến bản thân như lời Chúa phán:

- Nếu nó nghe con thì con sẽ cứu được nó... và con được lợi thêm một người anh em.

Thực vậy, tội lỗi là sự ác to lớn và nặng nề nhất, là sự lầm lạc tai hại nhất, vì thế nhắc bảo người anh em cũng là một công việc bác ái cao thượng nhất. Hơn thế nữa, nếu không nhắc bảo, nhiều khi còn có hại cho chúng ta và chính chúng ta cũng phải liên đới phần nào trách nhiệm đối với linh hồn người khác mà một ngày kia chúng ta sẽ phải trả lẽ trước tôn nhan Chúa.

Thế nhưng phải nhắc bảo như thế nào? Chúa Giêsu đã phân chia thành ba giai đoạn. Trước hết là phải nhắc bảo riêng tư giữa họ và ta. Nếu giải pháp đó không xong, thì dùng giải pháp thứ hai, đó là hãy giải quyết với hai hay ba nhân chứng, chứ không phải là tố cáo và đưa nhau ra tòa. Nếu giải pháp thứ hai cũng không xong, thì phải đem đến cho Giáo Hội. Giáo Hội ở đây có thể là Giáo Hội địa phương hay Giáo Hội nói chung. Cụ thể là nhờ đến quyền bính phần đạo, chứ không phải là quyền bính phần đời, vì đây không phải là trường hợp để trừng phạt, mà là trường hợp để cải hóa. Đến lúc đó, mà họ còn không nghe nữa thì phải coi như người ngoại giáo và bị loại ra khỏi Giáo Hội.

Để xác quyết cho quyền bính của Giáo Hội, Chúa Giêsu đã nói thêm:

- Sự gì các con cầm buộc, thì trên trời cũng cầm buộc và sự gì các con tháo cởi thì trên trời cũng tháo cởi.

Như chúng ta cũng vừa nói: Nhắc bảo anh em là một nghĩa vụ bác ái đòi buộc chúng ta phải thực hành, nhưng phải thực hành với tinh thần siêu nhiên, và với cách thức phù hợp với tâm lý.

Trong việc phân rẽ đông tây của gia đình Kitô giáo, những người con của Giáo Hội đã có những lầm lẫn đáng tiếc trải dài nhiều thế kỷ chưa thể hàn gắn. Về lý, Giáo Hội có đủ lý nhưng về cách thức thi hành thì đã xảy ra nhiều điều đáng tiếc, chính vì thế mà Đức Phaolô VI đã xin lỗi anh em Chính Thống cũng như Tin lành về những điều đáng tiếc ấy. Đây là một hành động đáng chúng ta suy nghĩ.

Trong việc nhắc bảo cũng vậy, nếu không khéo léo và tế nhị thì có thể đi đến chỗ đổ vỡ. Chính vì thế, Chúa Giêsu đã bảo chúng ta tiên vàn hãy nhắc bảo riêng tư để tìm lấy một sự cảm thông chân tình.

Với chúng ta ngày hôm nay chúng ta thường nghe nói nhiều đến từ ngữ đối thoại, tuy nhiên người ta đã lạm dụng hành động này. Bởi vậy trong bức thông điệp “Ecclesiam Suam” Giáo Hội của Ngài. Đức Thánh Cha Phaolô VI đã định nghĩa đối thoại là một nghệ thuật thông cảm siêu nhiên. Sự đối thoại đòi cả hai bên những điều kiện sau đây:

Đó là phải rõ ràng và minh bạch, không úp mở, không dấu diếm cũng như không thủ đoạn. Tiếp đến là phải hiền dịu, xuất phát từ tình yêu và lòng kính trọng lẫn nhau và sau cùng là tín nhiệm, tin ở lời mình nói và thiện chí chấp nhận của người nghe.

Hãy áp dụng những điều kiện ấy trong việc nhắc bảo lẫn nhau, để chúng ta thực hiện được một hành vi bác ái cao thượng, đẹp lòng Chúa.

25. Dân ngoại - Lm Vũ Đình Tường

Người Thiên Chúa giáo Việt Nam có thói quen gọi người không cùng tôn giáo với mình là 'người ngoại'. Kiểu gọi vắn tắt này gây hiểu lầm cho các tôn giáo bạn. Khi dùng từ 'người ngoại' người nói ngụ ý chỉ người đó là người ngoài Thiên Chúa Giáo. Trong khi người nghe lại hiểu từ 'người ngoại' là người ngoại giáo, không có đạo. Cách hiểu thông thường, bình dân này gây tai hại trong tôn giáo. Có người đặt vấn đề không lẽ chỉ có Thiên Chúa giáo mới là đạo còn các tôn giáo khác đều không phải là đạo. Thực ra từ nguyên thủy 'người ngoại' không có ý nói người khác vô đạo hay coi thường các tôn giáo khác mà chỉ muốn nói người đó ngoài tôn giáo với mình. Kinh Thánh dùng từ 'người ngoại' khác với cách hiểu thông thường chung trong đại chúng.

Kinh Thánh dùng từ 'người ngoại' với hai ý. Ý thứ nhất chỉ những người không cùng tôn giáo Kitô. Ý thứ hai chỉ những Kitô hữu không sống theo tinh thần Phúc Âm, thiếu yêu thương và tha thứ. Họ sống trong cộng đoàn nhưng hành xử như người ngoài cộng đoàn. Đức Kitô còn dùng hình ảnh khác nói đến các Kitô người ngoại, đó là hình ảnh sói đội lột chiên làm công việc cắn phá, âm thầm giết hại chiên. Bởi vì chúng mặc áo chiên nên khó nhận ra tính lang sói ẩn núp sau dáng điệu hiền từ của chiên. Chỉ sau khi trở thành nạn nhân lúc đó chiên mới nhận ra tính lang sói. Khi đã là nạn nhân thì không còn tư thế để phanh phui tính lang sói. Cũng có thể chiên bị chết còn đầu cơ hội để báo cho cộng đoàn biết sói đang sống giữa bầy chiên.

Như vậy trong đoàn chiên luôn có sói trá hình, đội lột. Trong cộng đoàn Kitô hữu luôn có 'người ngoại' sống chung. Kitô hữu trở thành 'người ngoại' khi Kitô hữu chọn lối sống theo ý riêng mình. Bên ngoài thì họ là Kitô hữu như những người khác nhưng bên trong họ không có chất Kitô hữu trong

minh. Chính vì thế mà khó phân biệt ai là Kitô hữu chân chính; ai là Kitô hữu ngoại lai. Kitô hữu ngoại lai sống chung với các Kitô hữu chân chính, ăn nói như những Kitô hữu chân chính. Họ cũng nhân danh cộng đoàn nói về Chúa, cũng nói về yêu thương, bác ái, cũng đôi khi, thỉnh thoảng tham dự thánh lễ, sinh hoạt chung trong cộng đoàn, đôi khi họ còn hăng say tranh đấu dành quyền lợi cho cộng đoàn. Những sinh hoạt trên có thể qua mặt, làm cho một số người hiểu lầm họ là Kitô hữu chân chính. Thực ra họ là Kitô hữu ngoại lai. Họ qua mặt loài người mà không thể qua mặt Đức Kitô, Đấng không nhìn bề ngoài mà thấu suốt bên trong tâm hồn con người. Đại đa số chúng ta đánh giá người khác qua việc đạo đức mà quên phần thánh thiện. Đức Kitô không nhìn người khác bằng hành động đạo đức bên ngoài. Ngài nhìn phần đạo đức xuất phát từ trong tâm hồn. Đạo đức đến từ tâm hồn được gọi một từ riêng là thánh thiện. Đạo đức bề ngoài không giúp cho người đó nên thánh. Chỉ có phần đạo đức thực sự đến từ trong tâm hồn, phần thánh thiện mới giúp cho Kitô hữu nên thánh. Đạo đức thánh thiện thực sự được thánh Phaolô nhắc lại điều Chúa dạy tóm gọn trong giới luật yêu thương.

Vì ai yêu người, thì đã giữ trọn lề luật. Đó là: Chớ ngoại tình; chớ giết người; chớ trộm cắp; chớ làm chứng gian; chớ mê tham... Người hãy yêu mến kẻ khác như chính mình. Lòng yêu thương không làm hại kẻ khác Rm 13,8-10

Câu đáp ca trong thánh lễ hôm nay cho biết dấu chỉ của Kitô hữu chân chính là Kitô hữu có lối sống khiêm nhường.

Ước chi hôm nay các bạn nghe tiếng Người: Các người đừng cứng lòng (c. 8).

Kitô hữu ngoại lai là Kitô hữu nghe tiếng Chúa nhưng vẫn cứng lòng. Như thế nào là cứng lòng, biến hoá, thoái hoá thành Kitô hữu dân ngoại. Phúc âm đưa ra thí dụ sau.

Nếu anh em người lỗi phạm, hãy đi sửa dạy nó, riêng người và nó thôi. Nếu nó nghe người, thì người đã lợi được người anh em. Nếu nó không nghe lời người, hãy đem theo một hoặc hai người nữa, để mọi việc được giải quyết nhờ lời hai hoặc ba nhân chứng. Nếu nó không nghe họ, hãy trình với cộng đoàn. Và nếu nó cũng không nghe cộng đoàn, người hãy kể nó như người ngoại giáo và như người thu thuế. Mt 18,15tt.

Kitô hữu không nghe lời giáo huấn của người lãnh đạo cộng đoàn trở thành Kitô hữu ngoại lai, chọn sống theo lối sống riêng, thích đấu tranh. Kitô hữu phạm lỗi mà từ chối nghe sửa dạy thì không thể là Kitô hữu chân chính. Bởi Kitô hữu chân chính khi lỗi phạm họ nghe theo lời chỉ dạy, sửa sai. Kitô hữu dân ngoại thiếu tinh thần khiêm nhường. Từ chối nghe theo hướng dẫn của người lãnh đạo cộng đoàn. Coi mình quan trọng hơn cả mọi người. Sống trong cộng đoàn để lợi dụng cộng đoàn làm bàn đạp gây thanh thế cho mình thì không thể coi là thành tâm phục vụ cộng đoàn.

Chúng ta hãy xin ơn chớ cứng lòng khi nghe tiếng Chúa.

Ước chi hôm nay các bạn nghe tiếng Người: Đừng cứng lòng như ở Mêriba, như hôm ở Massa trong khu rừng vắng, nơi mà cha ông các người đã thử thách Ta, họ đã thử Ta mặc dầu đã thấy công cuộc của Ta. Tv 94,9.

26. Sinh hoạt trong đạo - Lm Vũ Đình Tường

Sinh hoạt chung trong cộng đoàn dân Chúa là một nghệ thuật. Nghệ thuật sinh hoạt chung trong cộng đoàn đòi chấp nhận khác biệt và cảm thông. Cảm thông bao gồm cả việc chấp nhận thay đổi, quan tâm đến khó khăn của người và thực thi tình bác ái. Những điều này mang lại bình an và hài hoà trong đời sống mỗi thành viên và chung cho cả cộng đoàn. Mỗi người có cách sống riêng của cá nhân mình và những thành viên khác cần tôn trọng, với điều kiện cách sống riêng đó không ngược lại với tinh thần yêu thương, tha thứ trong Kinh Thánh. Bất đồng, tranh chấp, bất hoà xảy ra trong sinh hoạt chung là điều không thể tránh khỏi. Khi điều đó xảy ra tốt hơn hết là nên giải quyết càng sớm càng tốt. Mong rằng cứ làm lơ đi một thời gian bất hoà, tranh chấp sẽ chết theo thời gian là trốn tránh trách nhiệm của người lãnh đạo trong cộng đoàn. Bất hoà có thể không chết nhưng trở thành điều tai tiếng chung cho cả cộng đoàn và chia rẽ, bè phái là điều không thể tránh khỏi. Một khi đã có bè, phái, rạn nứt thì việc hàn gắn trở nên khó hơn và vấn đề giao hoà trở nên khó hơn gấp bội. Cá nhân và cộng đoàn thiệt thòi chỉ có kẻ ‘lợi dụng cơ hội’ là lợi hơn cả. Bất đồng dù lớn hay nhỏ đều gây nên rạn nứt và người lãnh đạo cộng đoàn cần tìm cách kiến tạo bình an cho cộng đoàn cũng như giúp các thành viên học khôn từ bất đồng và mục đích quan trọng nhất là giúp thành viên trung thành với đời sống đức tin. Danh Chúa không thể nào cả sáng nơi cộng đoàn có tranh chấp, bất hoà.

Cộng đoàn giải quyết bất hoà trong tâm tình yêu thương và công chính, không phải giải quyết theo phe phái hay thiên vị phe nhóm nhưng công tâm trong bác ái, yêu thương. Khi gặp vấn nạn phức tạp tiếng nói chung của người có trách nhiệm cần thể hiện tiếng nói của cả nhóm, không phải tiếng nói của người có uy tín nhất trong nhóm mà là tiếng nói chung cả

nhóm đồng tâm như thế mới thể hiện được tiếng nói chung của cộng đoàn. Một khi tiếng nói chung bị từ chối người đó coi như tự tách mình ra khỏi cộng đoàn vì không công nhận quyền lãnh đạo chung của cộng đoàn. Từ chối như thế là tự chọn sống ngoài cộng đoàn, dù vẫn đang sống trong cộng đoàn nhưng cách xử thế là ngoài cộng đoàn. Trong trường hợp này cộng đoàn không còn cách nào khác bằng cách thừa nhận tính cách chọn lựa của cá nhân đó. Chọn sống ngoài cộng đoàn chính là chọn đời sống của kẻ không tin Chúa hay đời sống của dân thu thuế. Người thu thuế thờ Đức Kitô là người không tôn thờ Thiên Chúa nhưng là người cộng tác với thế lực ngoại bang để làm hại chính dân mình.

Tiếng nói chung của ban lãnh đạo là tiếng nói của con người nhưng tiếng nói đó được chính Đức Kitô xác nhận là cần thiết. Khi họ hội họp bàn về công việc chung trong tinh thần cầu nguyện chân thành, cởi mở và tinh thần bác ái thì họ nhận được ân sủng Chúa. Đức Kitô hiện diện trong các buổi sinh hoạt cầu nguyện thành tâm như thế. Cộng đoàn đức tin là nơi giúp giải quyết những bất đồng, chia rẽ nhưng cũng là nơi phát sinh bất đồng, chia rẽ. Cộng đoàn nâng đỡ, ủi an và chia sẻ khó khăn của mọi thành viên nhưng thành viên cũng có trách nhiệm chu toàn bổn phận cộng đoàn.

27. Tương trợ

Mọi người là anh em con cùng một Cha, do đó chúng ta phải biết yêu thương giúp đỡ lẫn nhau. Khi anh em lỗi phạm, chúng ta có bổn phận sửa lỗi và trợ lực cho họ bằng nhiều cách khác nhau như: cầu nguyện, nhắc nhở, sửa dạy... theo từng bước: sửa dạy riêng, nhờ thêm vài người, nếu không được thì trình với cộng đoàn giải quyết.

Để một phạm nhân sám hối, trước hết phải cầu nguyện hết lòng cho người đó. Cần có ơn trợ giúp của Chúa thì phạm nhân mới mau nhận thức rõ những sai lầm và ăn năn sám hối đúng mức. Khi đã cầu nguyện cho họ, thì lời khuyên của chúng ta mới dễ đạt kết quả. Tôi biết một người bỏ đi nhà thờ nhiều năm, không ai khuyên được ông ấy. Nhưng vì thương cho hoàn cảnh ông nên nhiều hội đoàn cùng họp nhau lại cầu nguyện, làm việc hy sinh ... kết quả là ông đã xin đi xưng tội và trở lại giữ đạo đang hoang trong tháng đó. Nếu chúng ta biết cầu nguyện cho mọi người trong sự khiêm nhường thì Chúa sẽ ban ơn dồi dào cho họ và cho chúng ta được ý thức sống trong tình mến Chúa luôn.

Việc sửa lỗi có thể được thực hiện cách nhẹ nhàng bằng lời khuyên của bạn bè, của người thân trong gia đình, của việc nêu gương sáng về tình yêu thương và niềm tin mạnh mẽ vào Chúa. Thường thì tội nhân dễ có ý nghĩ tiêu cực sau khi phạm lỗi, do đó cần có người giúp cho họ vượt qua sự ngại ngùng, sự cố chấp do tự ái hoặc sự sợ hãi, thất vọng...

Việc sửa lỗi cho anh em là điều cần thiết nhưng cũng hết sức tế nhị để bảo toàn thanh danh cho anh em đó. Chính Chúa Giêsu đã nói rõ ràng từng bước sửa dạy cho các môn đệ và các ngài truyền lại cho chúng ta. Nếu anh em trót phạm tội, thì anh hãy đi sửa lỗi nó, một mình anh với nó mà thôi, nên cầu nguyện trước, sau đó đến gặp gỡ, khuyên răn... Vấn đề là giúp người anh em hoán cải, nên người tốt chứ không

có ý chỉ trích hay bêu xấu họ. Tuy nhiên, nếu người đó không chịu nghe thì phải gọi thêm vài người có uy tín để giúp họ nhận thức về tội của mình. Nếu người đó vẫn cố chấp, không hối lỗi thì còn giải pháp cuối cùng là trình với người có trách nhiệm trong Giáo hội để giúp cho tội nhân có thái độ dứt khoát sửa mình. Nếu họ vẫn khăng khăng không hối lỗi thì họ phải tự gánh lấy hậu quả.

Chúa Giêsu có quyền tha bắt tội nhưng Ngài đến trần gian không nhằm để trừng phạt hay dùng quyền bắt mọi người từng phục mình, Ngài có cách sửa dạy rất hay bằng lời giảng dạy, bằng dụ ngôn và bằng chính đời sống thánh thiện của Ngài. Ngài đối xử nhân từ với mọi người, dù họ là người tội lỗi hay đạo đức, người đơn sơ khiêm tốn hay kẻ cứng lòng không tin. Chúa Giêsu tỏ ra kiên nhẫn đối với nhân loại. Trước khi về trời, Chúa Giêsu đã trao cho Hội thánh quyền tha bắt tội dưới đất: "dưới đất, anh em cầm buộc những điều gì, trên trời cũng cầm buộc như vậy; dưới đất, anh em tháo cởi những điều gì, trên trời cũng tháo cởi như vậy" (Mt 18,18). Tuy nhiên, Hội thánh cũng đang noi theo gương Chúa Kitô đối xử nhân từ với tội nhân và sẵn sàng ban ơn tha tội cho những ai thật lòng thống hối. Hội thánh dùng quyền để phục vụ, để cứu chữa, không nhằm để trừng phạt. Chúng ta hãy tin tưởng vào Chúa Giêsu và Hội thánh là Thân thể máu nhiệm của Người để sống trung thành với lời Chúa dạy, sống đúng theo huấn quyền của Hội thánh và tỏ lòng quý mến mọi anh em.

Nếu mọi người biết yêu thương nhau và quyết một lòng một ý xin Chúa điều gì, chắc Chúa không nỡ từ chối chúng ta. Chúa Giêsu tuy đã lên trời vinh hiển nhưng Ngài không bỏ chúng ta mồ côi. Ngài đang ở giữa chúng ta, ban các Bí tích cho chúng ta, ở trong chúng ta để hướng dẫn, gìn giữ và giúp sức cho những ai thành tâm kêu cầu Người.

Lạy Chúa Giêsu, chúng con là những con người yếu đuối, còn kém lòng tin cậy mến Chúa và lơ là bổn phận sửa dạy lẫn nhau, xin cho chúng con luôn biết nhận ra tình yêu Chúa đối với bản thân mình, để yêu mến Chúa và khiêm tốn đón nhận những lời khuyên răn, góp ý của những người xung quanh cũng như dám khuyên bảo anh em khi cần thiết. Từ nay, chúng con quyết tâm sống tương trợ, yêu thương, hiệp nhất với mọi người để công việc truyền bá Phúc Âm được lan rộng và thấm sâu vào lòng mọi người.

28. Sửa lỗi anh em – ĐTGM. Ngô Quang Kiệt.

Con người ai cũng có làm lỗi. Vậy mà thái độ ứng xử trước làm lỗi của người khác lại không giản đơn. Đối với lỗi lầm của người khác, ta thường có hai thái độ, hoặc quá khắc nghiệt loại trừ, hoặc quá thờ ơ lãnh đạm. Cả hai thái độ đó đều thiếu xây dựng. Quá khắc nghiệt loại trừ sẽ khiến ta can thiệp thô bạo vào đời tư, sẽ gây ra bất mãn, đổ vỡ. Quá thờ ơ lãnh đạm sẽ buông thả mặc cho sự xấu tràn lan, sẽ làm cho xã hội suy thoái.

Giáo Hội là một cộng đoàn những con người. Làm lỗi là không thể tránh khỏi. Vì thế muốn cộng đoàn phát triển, việc sửa lỗi là cần thiết, nhất là đối với những làm lỗi công khai ảnh hưởng đến đời sống cộng đoàn.

Tuy nhiên sửa lỗi là việc khó. Không khéo thì lợi bất cập hại. Lời Chúa hôm nay đưa ra những hướng dẫn cần thiết giúp việc sửa lỗi có kết quả.

Muốn sửa lỗi phải **quan tâm**. Chúa nói: Khi anh em người sai lỗi. Vâng, người sai lỗi đó không phải ai xa lạ. Đó là anh em tôi, là người nhà của tôi, là một thành phần của đời tôi. Nếu làm lỗi giống như một con bệnh, làm sao tôi không lo lắng chạy chữa cho người thân, nhất là cho chính bản thân khi bị mắc bệnh? Nếu làm lỗi giống như mất mát người thân, làm sao tôi không đau xót lên đường đi tìm ngay tức khắc?

Muốn sửa lỗi cần **can đảm**. Càng ngày người ta càng muốn tránh đụng chạm, mịch lòng. Đại gì nói những chuyện không vui để mua thù chuốc oán vào thân. Vì thế, để sửa lỗi, cần phải can đảm. Can đảm đến với người làm lỗi. Can đảm nói sự thật về lỗi lầm của họ. Can đảm chấp nhận những rủi ro do việc sửa lỗi đưa đến như sự giận ghét, sự công kích, chấp nhận bị phê bình ngược lại.

Muốn sửa lỗi phải **trân trọng**. Trân trọng vì người làm lỗi đó là người anh em tôi, là đáng quý trọng đối với tôi. Trân

trọng vì người anh em tuy có làm lỗi, vẫn có khả năng sửa đổi. Sửa lỗi là tin vào thiện chí, vào mầm mống tốt đẹp Chúa gieo vào lương tâm mỗi người. Sự khinh miệt, lên mặt kẻ cả sẽ chỉ chuốc lấy thất bại.

Muốn sửa lỗi phải rất **tế nhị**. Tâm hồn người làm lỗi rất mong manh. Vừa đầy tự ái vừa đầy mặc cảm. Một lời nói không khéo sẽ dẫn đến đổ vỡ. Một thái độ vô tình sẽ càng khơi thêm hố ngăn cách. Vì thế Chúa dạy tôi phải rất tế nhị khi sửa lỗi. Thoạt tiên chỉ gặp riêng một mình. Gặp riêng là một thái độ tế nhị. Sự tế nhị tạo nên cảm giác an toàn, kính trọng và yêu thương. Sự tế nhị tạo ra một bầu khí tín nhiệm thuận lợi cho việc cởi mở tâm tình, khai thông bế tắc. Sự tế nhị sẽ trở thành chiếc cầu đưa người làm lỗi trở về cộng đoàn.

Sau cùng, muốn sửa lỗi phải **kiên trì**. Việc sửa lỗi không giản đơn. Không phải làm một lần là thành công ngay. Vì thế phải rất kiên trì và có nhiều phương án. Kiên trì để vẫn tiếp tục dù đã một lần thất bại. Có nhiều phương án để cương quyết đi đến thành công. Hôm nay Chúa đưa ra cho ta ba phương án để chinh phục người anh em: Gặp riêng, gặp có người làm chứng và sau cùng mới đưa ra cộng đoàn.

Như thế, việc sửa lỗi hoàn toàn là một việc làm được thúc đẩy do tình yêu. Chính bầu khí tin yêu đó sẽ khiến cộng đoàn phát triển. Ai cũng mong được sống trong một cộng đoàn yêu thương như thế. Vì khi làm lỗi ta biết mình không bị loại trừ nhưng sẽ được quan tâm giúp đỡ, một sự giúp đỡ chân thành, tế nhị và đầy yêu thương.

Lạy Chúa, xin ban cho con tâm hồn bác ái đầy tế nhị của Chúa.

GỢI Ý CHIA SẺ

1/ Sửa lỗi anh em, góp ý phê bình, dễ hay khó?

2/ Khi biết anh em lầm lỗi, bạn làm gì? Vạch mặt chỉ tên hay giả điếc làm ngơ?

3/ Trong gia đình, trong xứ đạo bạn, đã có sự góp ý tốt đẹp chưa?

29. Sửa lỗi anh em: hành vi tế nhị! - Anmai

"Nhân vô thập toàn": một câu nói như gói ghém phận người. Là người, có ai dám tự cho mình, tự nhận mình là hoàn hảo.

Lỗi: sống trên cái cõi trần này ai là người không mắc lỗi!

Nhớ lại thời đệ tử. Một lần đi chợ với cha giáo. Người bán mới nói giá này, bỗng nhiên vài phút sau chị ta tăng giá. Thấy khó chịu nên tôi nói là sao hôm này chị nói giá khác sao giờ chị nói khác!? lát sau về đến nhà dòng, cha phụ trách mới kéo tôi ra riêng và dặn dò cách cư xử của tôi như thế không được. Chị ta nói thế kệ chị ta, mình không nên nói thế vì nói như thế sẽ làm bề mặt người ta!

Ngẫm nghĩ thấy cha giáo quá tế nhị để sửa cho tôi những điều nhỏ nhỏ trong cuộc sống mà không để cho ai biết. Sau này cũng thế, sống với ngài một thời gian khá dài của thời đệ tử và tôi đều được ngài

Kéo riêng ra để mà chỉnh sửa mỗi khi cần chứ chưa bao giờ ngài nói đi nói lại cho người khác hay là chỉnh tôi trước mặt người khác.

Trải qua thời gian Đệ Tử tử rồi đến Tập Viện rồi đến Học Viện. Thời Học Viện thì khác, có lỗi gì thì tôi thấy cha giáo không sửa trực tiếp cho mình mà thường ngài sửa theo kiểu trung gian. Nghĩa là mỗi lần phạm lỗi gì, Ngài không gọi tôi vào nhưng ngài mang tôi ra bàn cơm "mô". Khi Ngài đem ra bàn cơm "mô" rồi thì hình như cả Học Viện đều biết vì thời đại này công nghệ thông tin quá ư là hiện đại.

Trên đây là 2 cách sửa lỗi của 2 cha giáo. Với tôi thì cách sửa lỗi của cha giáo thời Đệ Tử vẫn là cách sửa lỗi tế nhị nhất, nhẹ nhàng nhất và cũng đỡ làm tổn thương tôi hơn cách của cha giáo thời Học Viện.

Lỗi thì dĩ nhiên lúc nào cũng có nhưng cách sửa lỗi rất khác nhau. Với cái nhìn và cái suy nghĩ hết sức bình thường

của mình, tôi thiên nghĩ rằng ai cũng muốn được hành xử với nhau, được người khác sửa lỗi như Cha giáo thời đệ tử của tôi chứ chẳng ai muốn cách hành xử như Cha giáo thời Học Viện. Vì lẽ là con người, ai cũng có danh dự, cũng có lòng tự trọng cả và vì thế, chuyện sửa lỗi là một vấn đề không phải là nhỏ trong cuộc sống nhưng là vấn đề lớn mà chúng ta thường gặp trong đời thường.

Trang tin mừng theo Thánh Matthêu mà chúng ta vừa nghe thuật lại cho chúng ta cách sửa lỗi hết sức tế nhị của Chúa Giêsu. Chúa Giêsu nhạy cảm và phải nói là hết sức nhạy cảm trước những người phạm lỗi. Chúng ta có thể nói rằng Chúa Giêsu là một nhà giáo dục tài ba, khéo léo, thu phục lòng người. Ngài chinh phục con người bằng cái tâm, bằng tấm lòng chứ không phải bằng luật lệ, bằng lý trí. Chúa Giêsu là thầy dạy nhân bản vì lẽ cách cư xử của Ngài với những con người tội lỗi, yếu đuối hết sức là nhân bản.

Ngày hôm nay, giữa cái xã hội phát triển hết sức chóng mặt, thành tựu khoa học đạt mức tầm kia nhưng bên dưới đó toát lên một lối sống nhân bản, lối sống chỉ biết mình mình. Không biết nói có quá hay không nhưng hình như ngày hôm nay người ta sống thiếu nhân bản, sống thiếu tình con người với nhau.

Trở lại với sách ngôn sứ Edêkien mà chúng ta vừa nghe, chúng ta thấy Đức Chúa - Thiên Chúa của Israel - về sự quảng đại, về lòng bao dung, về lòng tha thứ của Đức Chúa: "Phần ngươi, hỡi con người, Ta đã đặt ngươi làm người canh gác cho nhà Israel. Ngươi sẽ nghe lời từ miệng Ta phán ra, rồi thay Ta báo cho chúng biết ... nếu ngươi đã báo cho kẻ gian ác phải từ bỏ con đường của nó mà trở lại ...". Chúng ta thấy đó, từ Cựu Ước đến Tân Ước Thiên Chúa tỏ cho con người, cho chúng ta biết Ngài là Đấng giàu lòng thương xót, đầy lòng mến với con người, cách riêng là những con người

tội lỗi. Thiên Chúa sẵn sàng chờ đợi sự cải hoá của con người. Dù con người có lầm lỗi đến đâu đi chăng nữa nhưng Thiên Chúa vẫn chờ và vẫn đợi.

Nhìn lại cuộc sống của mỗi người chúng ta qua trang Tin mừng theo Thánh Matthêu và sách Êdêkien xong chúng ta cảm thấy quá xấu hổ. Xấu hổ vì lẽ lúc nào chúng ta cũng hăm hăm bêu xấu người khác hơn là hơn là sửa lỗi chân tình. Điều nghịch lý vẫn diễn ra trong chính con người chúng ta. Vẫn oang oang và thật to tiếng để đọc mỗi ngày: "Và tha nợ chúng con như chúng con cũng tha cho kẻ có nợ chúng con". Mình muốn Chúa tha cho con người tội lỗi của mình còn anh chị em mình xúc phạm đến mình mình lại không chịu.

Thử đặt mình trước mặt Chúa chúng ta thấy buồn cười cái con người của mình. Mình thì phạm biết bao nhiêu tội mà toàn là những tội tày đình. Tội mình phạm mình rất khéo bung bít nhưng nào bung bít trước mặt Chúa. Thế nhưng chúng ta thấy đó, Chúa vẫn lặng yên và chờ đợi sự hoán cải của chúng ta còn chúng ta thì sao trước con người yếu đuối. Cái bệnh, cái tật xấu của người Việt Nam đó là buồn dưa lê. Hễ ngồi đâu là bươi móc và nói xấu anh chị em đồng loại mình. Hễ cứ tùm năm tùm ba lại là đem anh chị em mình lên bàn mổ. Rất buồn cười, trong tập thể, trong cộng đoàn, trong sở làm hay trong các hội đoàn, các ca đoàn khi người ta tụ tập với nhau một nhóm người thì bỗng chốc những câu chuyện qua lại trao đổi của họ khó có thể tránh được cái chuyện là đem một người trong cộng đoàn, trong nhóm, trong hội đoàn lên bàn mổ. Khi ấy thì mạnh ai nấy nói và nói một cách hết sức vô tư không hề để ý đến danh dự của người mà mình đang đem lên bàn mổ. Tại sao mình không tìm dịp, tìm cách để mà sửa lỗi những người mình muốn sửa mà phải làm như thế. Thử đặt trường hợp ta là người bị đem lên bàn mổ thì ta sẽ nghĩ thế nào? Ta thấy khó chịu, bực mình mà tại sao

ta lại đối xử với người khác như vậy? Ta sống sao thiếu bác ái, sống bất công vậy?

Lý do tại sao ai cũng biết, đó chính là do lòng bác ái nơi con người ngày càng hẹp lại. Con người ngày hôm nay đã đi vào lối sống mackeno, lối sống chủ nghĩa cá nhân để rồi chỉ biết mình chứ ngoài ra không biết ai khác nữa. Vì không biết ai khác ngoài ta nên ta mới hành xử với anh chị em đồng loại như thế.

Nhiều lần nhiều lúc trong cuộc sống chúng ta mang luật đời, luật Giáo hội, luật hội dòng, luật tu hội ra để mà hành xử với anh chị em đồng loại. Chúng ta quên đi trên luật hay giữ luật không gì đẹp hơn là chu toàn lề luật như Thánh Phaolô tông đồ gửi cho giáo đoàn Rôma mà chúng ta vừa nghe: "Anh em đừng mắc nợ gì ai, ngoài món nợ tương thân tương ái; vì ai yêu người, thì đã chu toàn Lề Luật ... Đã yêu thương người thì không làm hại người đồng loại; yêu thương là chu toàn Lề Luật vậy" (Rm 13,8.10). Chúng ta cứ chăm chăm vào luật lệ và quên đi tình bác ái, lòng mến nên chúng ta cứ đi làm hại đồng loại bằng cách nói hành nói xấu ném đá anh chị em đồng loại khi anh chị em đồng loại phạm lỗi thay vì phải hết sức tế nhị đi sửa cho họ.

Hôm nay, Chúa Giêsu đã dạy, đã nhắc lại cho chúng ta bài học hết sức là tuyệt vời về sửa lỗi cho nhau. Muốn hành xử như Ngài, không khác gì hơn là chúng ta phải có lòng mến. Lòng mến đây không tự nhiên mà có nhưng lòng mến đó phát xuất từ đời sống chiêm niệm, đời sống cầu nguyện và lòng biết ơn. Nếu chúng ta chiêm niệm chúng ta sẽ thấy được Chúa yêu ta thế nào và khi nhận ra Chúa yêu thương ta thì ta sẽ sống yêu anh chị em đồng loại như vậy. Khi yêu anh chị em đồng loại thì chúng ta sẽ sửa lỗi, sẽ hành xử với những con người yêu đuối khác lối hành xử của con người ích kỷ, độc ác.

*Nguyện xin Thiên Chúa là Vua của tình yêu đến, ở lại và đổ tràn đầy tình yêu của Ngài xuống trên cuộc đời mỗi người chúng ta để chúng ta biết yêu thương anh chị em đồng loại và hành xử bác, ái tế nhị với anh chị em đồng loại hơn.
Amen.*

30. Lợi được người anh em

(Trích trong ‘Manna’)

Suy Niệm

Trong cộng đoàn Hội Thánh, các Kitô hữu là anh chị em của nhau (Mt 23,8) và là anh chị em với Đức Kitô nhờ biết thi hành ý Cha trên trời (Mt 12, 48-50).

Thế nhưng Hội Thánh vẫn có người lỗi phạm. Đời sống của họ nghịch với đời hỏi của đức tin.

Chúng ta không thể lạnh lùng khi thấy anh em mình sa ngã, bởi lẽ tất cả chúng ta làm nên một thân thể. Chúng ta mang vết thương của nhau.

Bài Tin Mừng hôm nay gọi cho thấy thái độ ta phải có trước một người lầm lỗi.

Trước hết, phải mạnh dạn góp ý. Chỉ ai yêu thực sự mới dám góp ý thẳng thắn. Nhiều khi chúng ta chỉ dám nói sau lưng. Nhiều khi chúng ta không đủ can đảm góp ý. Vì sợ người khác giận mình, vì sợ mất một số quyền lợi hay vì sợ chính mình bị góp ý. Góp ý xây dựng là một dấu chỉ yêu thương, chứ không phải là đi tìm cọng rơm trong mắt người. Nhưng phải biết cách góp ý. Cần giữ sự kín đáo và tôn trọng nhau.

Nếu người sai lỗi cứ bướng bỉnh, cố chấp, thì nên đem theo vài người nữa, không phải để gây áp lực, nhưng để cho thấy tính khách quan hơn.

Nếu họ vẫn không chịu nghe, thì phải đưa ra cộng đoàn.

Nếu họ cũng không chịu nghe cộng đoàn, thì phải chấp nhận thái độ tự cô lập của họ.

Như thế góp ý có nhiều giai đoạn.

Cần tế nhị, kiên nhẫn, yêu thương, vì Thiên Chúa không muốn một ai phải hư mất, tuy Ngài cũng không muốn có gương xấu xảy ra.

Góp ý là một bổn phận của yêu thương, nhưng bản thân tôi cũng cần được góp ý.

Một cộng đoàn trưởng thành là cộng đoàn có khả năng ngồi lại để góp ý cho nhau, trong giáo xứ, trong gia đình và từng nhóm nhỏ.

Chúng ta đang sống trong tinh thần Sám Hối - Canh Tân.

Chúng ta cần yêu thương để dám góp ý, cần khiêm tốn để được góp ý.

Có khi chúng ta quen sống trong bầu khí chịu đựng nhau, giữ kẽ, dĩ hoà vi quý. Như thế là duy trì một sự trì trệ kéo dài.

Mong sao mau đến ngày các Kitô hữu trên thế giới ngồi lại với nhau để dàn xếp những bất đồng và trở nên hiệp nhất như ý Chúa muốn.

Gợi Ý Chia Sẻ

Góp ý và được góp ý đều là những điều khó làm và khó chịu. Có khi nào bạn thành công về chuyện này chưa? Xin bạn chia sẻ kinh nghiệm nếu có?

Có thể vào năm Hai Ngàn Lẻ?, một Công Đồng Chung sẽ được tổ chức, quy tụ mọi Kitô hữu thuộc Công Giáo, Chính Thống, Tin Lành? Bạn hy vọng gì nơi một Công Đồng như vậy?

Cầu Nguyện

Lạy Chúa Giêsu, xưa Chúa có người bạn thân là La-da-rô.

Chúa cũng coi các môn đệ là bạn hữu.

Tạ ơn Chúa đã cho con những người bạn để nâng đỡ con trên đường đời.

Dù chúng con có nhiều điểm khác biệt, nhưng xin hiệp nhất chúng con trong tình yêu.

Xin cho chúng con biết yêu thương nhau thật tình, chia sẻ cho nhau mọi nỗi buồn vui, nâng nhau dậy khi vấp ngã, phấn khởi trước những thành công, khích lệ trước một cố gắng

nhỏ, và nhất là thẳng thắn góp ý cho nhau, để cùng nhau tiến bộ.

Lạy Chúa, xin mở rộng vòng tay con, để có thể đón nhận những người bạn mới.

Xin cho con đừng trở nên nghèo nàn vì chỉ muốn làm bạn với ai giống con.

Xin dạy con biết thế nào là gặp gỡ.

Gặp gỡ không phải chỉ là quảng đại cho đi, mà còn là khiêm nhường nhận lãnh.

Gặp gỡ không phải chỉ là tâm sự về mình, mà còn là lắng nghe người khác.

Gặp gỡ không phải chỉ là phân phát sự giàu có của mình, mà còn là nhìn nhận và đón nhận sự phong phú của tha nhân.

Lạy Chúa Giêsu, xin cho chúng con trở nên bạn của Ngài, nhờ đó, chúng con mãi mãi là bạn thân của nhau. Amen.

31. Cộng đoàn Kitô giáo là một chuyện đứng đắn

(Trích trong ‘Luong Thục Ngày Chúa Nhật’ - Achille Degeest)

Ba đoạn trong bài Tin Mừng mà Giáo Hội đem ra làm bài học có vẻ khác nhau xa, như thể Chúa đã lần lượt nói về những vấn đề riêng biệt. Cứ sự thực thì những lời nói của Chúa Giêsu đều gặp nhau trong cái thực tại là cộng đoàn Kitô giáo. Trong cộng đoàn thường có những luật lệ sống chung, và hơn nữa, giáo quyền có phép ban hành những luật sống đó và cuối cùng tất cả đều được thực hiện nhân danh Đức Kitô và chính vì thế mà có Chúa Kitô hiện diện trong đó.

1) Những luật sống chung trong Giáo Hội – trong cộng đoàn Kitô giáo đều nhắm đến đối tượng chính là làm cho Đức Ái được mọi người tôn trọng. Chúa chỉ dẫn cho chúng ta cách thức phải giữ trong trường hợp có tranh chấp. Công việc đầu tiên phải làm là tạo sự gặp gỡ, giữa cá nhân và cá nhân trong ước muốn tìm hiểu nhau hơn. Có hai trường hợp có thể xảy ra, dựa trên ý nghĩa của câu nói: “Nếu người anh em của con phạm tội”. Theo nghĩa đầu tiên thì hễ người nào phạm đến Thiên Chúa cách tỏ tường, trong trường hợp này, phải bắt đầu bằng cách giữ kín điều làm lỗi mà mình biết được, rồi với thái độ thông cảm, tìm cách đưa người anh em ra khỏi chỗ lầm lạc. Theo nghĩa thứ hai, hễ người nào đó có lỗi với chúng ta, tức là làm hại đến chúng ta, lúc đó phải tìm cách giúp người anh em có lỗi hiểu rõ sự thiệt hại đã gây ra cho chúng ta, rồi không làm nữa. Nếu công việc đầu tiên ấy tỏ ra không có kết quả, lúc đó người ta mới chạy tới cộng đoàn để xin sửa trị kẻ lầm lỗi. Và nếu lúc đó kẻ ấy cũng không sửa mình, ta vẫn không có quyền khai trừ, không cầu nguyện và không tha thứ cho kẻ ấy, nhưng ta có cơ để cắt đứt ít nhiều mối tương quan thuộc phạm vi xã hội.

2) Điều mà chúng con ràng buộc ở dưới đất... Ta vừa thấy Chúa ban cho “Giáo Hội”, cho cộng đoàn Kitô giáo, quyền xét xử cách ăn ở của một trong các thành phần của Giáo Hội. Giáo Hội chỉ có thể làm được điều này nhờ những kẻ cứng đầu, những người có trách nhiệm. Người ta có quyền đi từ Giáo Hội, quan niệm dưới khía cạnh quyền bính, đến con người của các vị thủ lãnh. Trong Giáo Hội toàn thể các tín hữu sống Đức tin, nhưng do ý muốn của Chúa Kitô, cũng có những người mang trách nhiệm giáo dục đức tin và giúp kẻ khác thực hành đức tin cách trung thành. Đó là các tông đồ với vị thủ lãnh là Phêrô. Ngày nay ta có các giám mục và vị thủ lãnh là Đức Giáo Hoàng. Ở điểm này, một đoạn khác trong Tin Mừng Matthêu có nói rõ về vai trò nổi bật của Phêrô và qua đó vai trò của Đức Giáo Hoàng (Mt 16, 19). Xin xác định điểm này là Phêrô xưa vốn là Giám mục của giáo phận La mã. Đức Giám mục của La mã đích thân là người kế vị của Phêrô. Người tiếp tục giữ quyền hành và chức vụ của Phêrô. Các vị tông đồ khác lập thành Giám mục đoàn đầu tiên, mặc dầu không được cơ cấu hóa nhưng là có thực. Ngày nay các vị Giám mục là những người kế vị tập thể các tông đồ với các quyền hạn và chức vụ của các ngài. Do ý muốn của Chúa Kitô, Phêrô có quyền trên toàn thể các tông đồ. Cũng thế, Đức Giáo Hoàng ngày nay cũng có quyền trên đoàn thể các Giám mục. Cái quyền ấy nằm trong địa vị nổi bật đối với cá nhân Người và cũng là quyền quyết định trong việc chia sẻ một công việc chính yếu là cai quản Cộng đoàn của Giáo Hội.

3) Cộng đoàn sống trung thành với đức tin và đức ái lôi kéo sự hiện diện của Chúa Kitô. Khi các Kitô hữu, đầu là ít ỏi và nếu chỉ có hai người đi nữa, mà tụ họp với nhau nhân danh Đức Giêsu thì Người ở giữa họ. Điều ấy có nghĩa là, khi chỉ có hai người công giáo với nhau, và nếu họ biết thông

cảm trong đức tin và đức ái, họ làm thành một tế bào của giáo hội. Không biết người ta có thấy được tầm quan trọng của điều này trong đời sống gia đình, lúc hội họp anh chị em trong khu phố hay trong những hoạt động chung để mở rộng Nước Chúa? Một nhận xét quan trọng: lẽ dĩ nhiên là một tế bào của Giáo Hội chỉ có giá trị khi giữ được liên lạc và đoàn kết với Giáo Hội phổ quát cách mật thiết.

32. Trách nhiệm về người anh em

(Trích trong ‘Niềm Vui Chia Sẻ’)

Trong quyển sách về truyền thống của các vị ẩn tu có thuật lại câu chuyện sau đây:

Ngày kia khi Đức Giám Mục Amolas đến thăm mục vụ một làng nọ, dân chúng đã bày tỏ với Ngài lòng bất mãn tột độ của họ đối với một vị ẩn tu trên núi, vì ông ta đem theo một phụ nữ để chung sống.

Từ đạo ấy, vị ẩn tu không ngớt là đối tượng để dân làng đàm tiếu, chỉ trích và lên án. Thấy Giám Mục Amôlas đến, họ xúm lại vây quanh Ngài và nói: hôm nay Ngài đã đến đây thì Ngài phải chấm dứt ngay lập tức tình trạng sa đọa bê bối gây nhiều gương mù gương xấu của vị ẩn tu trên núi kia.

Sau khi nghe những lời kết án gây gổ của dân làng, Giám Mục Amôlas quyết định leo lên núi. Ngài đi đầu, dân làng lũ lượt nối gót theo sau. Vị ẩn tu thấy đám đông kéo đến túp lều của mình, ông ta hoảng sợ và cấp tốc bảo người phụ nữ chui vào trốn trong một cái thùng gỗ rỗng.

Đức Giám Mục là người đầu tiên đến trước túp lều, và cũng là người đầu tiên bước chân vào. Ngài đưa mắt nhìn chung quanh và hiểu ngay tình hình. Ung dung, Ngài đi thẳng đến chỗ ngòai ngay trên chiếc thùng gỗ để nghỉ chân, nơi người phụ nữ ẩn trốn. Rồi bình thản khoát tay gọi dân làng vào và bảo:

- Vào đây, các người hãy vào mà lục xét túp lều để tìm người phụ nữ. Khi họ không tìm đâu ra bóng dáng người đàn bà, Đức Giám Mục mới nói:

- Bây giờ các người phải quỳ xuống xin lỗi Thiên Chúa vì đã nói xấu vị ẩn tu này vô cớ.

Nhưng sau đó, khi mọi người đã lục tục kéo nhau xuống núi, Đức Giám Mục Amôlas tiến gần vị ẩn tu, nắm chặt hai

bàn tay của ông, đưa mắt nhìn từ những cương nghị nhìn sâu vào đôi mắt của ông và chậm rãi nói:

- Hỡi người anh em, hãy cẩn thận giữ mình kéo mắt linh hồn đấy!

Anh chị em thân mến, hai thái độ khác nhau giữa dân làng và Giám Mục Amôlas đối với một người làm lỗi, có thể giúp chúng ta hiểu rõ hơn giáo huấn của Chúa Giêsu về việc sửa chữa lỗi lầm của anh em. Ngược lại với phản ứng của dân làng, Đức Giám Mục Amôlas đã cố gắng áp dụng lời khuyên của Chúa Giêsu: “Nếu người anh em của anh trót phạm tội, thì anh hãy đi sửa lỗi nó, một mình anh với nó mà thôi”. Trong một tình trạng khó xử, Ngài đã tìm cách đem vấn đề đã được mọi người bàn tán trở thành một vấn đề cá nhân để có dịp thuận tiện nói chuyện diện đối diện với vị ân tu. Tiếp đến, Ngài đã không sửa lỗi ông như một người có thẩm quyền. Trái lại, Ngài đã dùng thẩm quyền của mình bảo vệ cho vị ân tu, để sau đó có thể khuyên nhủ ông như một người anh em. Và sau cùng, dù không cấu kết với đám đông để khinh thường và lên án vị ân tu đang vấp phạm, cũng như nêu mỗi nguy hiểm của lỗi lầm này với phần rỗi của đương sự, qua một lời khuyên nhẹ nhàng nhưng thẳng thắn: “Hỡi người anh em, hãy cẩn thận giữ mình kéo mắt linh hồn”.

Thưa anh chị em, Giáo Hội là một cộng đoàn huynh đệ, trong đó mọi người là anh em với nhau vì đã được làm con cùng một Cha trên trời trong Đức Giêsu Kitô. Vì thế, mỗi Kitô hữu đều có trách nhiệm nâng đỡ nhau, sửa lỗi nhau để sống xứng đáng là con cái của Chúa trong đại gia đình của Ngài. “Chị ngã, em nâng”; “Nếu người anh em của anh trót phạm tội, thì anh hãy đi sửa lỗi nó”. Chúa Giêsu nhắc nhở chúng ta trách nhiệm đó. Ở đây không có ý nói về việc ai đó xía vô đời tư của người khác, nhưng có ý nói về một người

anh em ý thức trách nhiệm phải giúp đỡ người anh em khác sống tốt hơn, vì ích chung của Giáo Hội.

Đây là một việc làm tế nhị, khó khăn, đòi hỏi phải nhẫn nại, bởi vì người ta làm việc trên sự tự do và nhân vị của mỗi con người. Chúa Giêsu đề ra ba giai đoạn: Trước hết cá nhân đối diện với cá nhân. Nếu người phạm lỗi không chịu nghe nhưng lời góp ý để sửa chữa lỗi lầm, người ta sẽ đem theo một hoặc hai người nữa cho việc góp ý được thấu lý đạt tình và có sức mạnh hoán cải hơn. Nếu người mắc lỗi ngoan cố thì sự việc sẽ được đưa ra trước cộng đoàn, tức là một thứ Giáo Hội địa phương và nếu người mắc lỗi cũng không chịu nghe cộng đoàn, lúc đó người ta mới kể nó như người ngoài cộng đoàn, như người ngoại giáo.

Đó quả là một biện pháp khôn ngoan. Nó làm cho người có trách nhiệm sửa lỗi luôn luôn giữ được sự bình tĩnh, nhẫn nại, đồng thời thể hiện tấm lòng từ bi và thái độ tôn trọng nhân vị, tự do của người phạm tội có dịp hồi tâm, phản tỉnh để nhận ra sự sai quấy của mình. Lúc đó, không một tội nhân nào còn có lý do để quy trách nhiệm về tội mình, về cách xử lý mình cho anh em, sau khi đã đối diện với anh em qua ba giai đoạn ấy.

Tóm lại, tất cả đều phải nhắm đến sự sống của cộng đoàn, phải thi hành với tình yêu huynh đệ. Giáo Hội chỉ giúp cho cá nhân và xã hội được tốt lành, hoàn thiện khi đóng đúng vai trò người giữ gìn, bảo vệ nơi nào chân chính và điều thiện có thể bị tấn công, bị phá hủy, đồng thời đẩy lui những điều ác, điều xấu làm tổn thương, sứt mẻ mỗi tương quan của con người với chính mình, với cộng đoàn và với quyền bính hợp pháp.

Khi chúng ta cùng cộng đoàn hay Giáo Hội lên án những bất công và tệ đoan xã hội cũng như sự suy thoái đạo đức... chính là lúc chúng ta thực thi trách nhiệm sửa chữa lỗi lầm

của nhau, cho mình và cho xã hội. Trách nhiệm này, Chúa đã trao cho chúng ta trong tư cách là người con cái của Chúa và Giáo Hội.

Anh chị em thân mến, chúng ta họp nhau đây nhân danh Chúa Giêsu Kitô, để cầu nguyện, để gặp gỡ Thiên Chúa và anh em. Chúa Giêsu đang sống và ở giữa chúng ta. Ngài soi sáng cho chúng ta biết sự thật về chính mình và tình liên đới với nhau, để chúng ta trả cho nhau món nợ duy nhất, đó là món nợ tình yêu thương nhau, món nợ không bao giờ trả được.

33. Chúng ta là người canh chừng một người khác

(Trích trong ‘Mở Ra Những Kho Tàng’ – Charles E. Miller)

Bộ phận dự báo thời tiết bị buộc phải báo trước những cảnh báo cho mọi người về những hoàn cảnh nguy hiểm có thể xảy ra, ví dụ như bão tố, lụt lội. Những nhân viên trong bộ phận dự báo thời tiết không bị tố cáo bởi bản phận của họ phải đưa ra những giả định mà dân chúng lại không muốn nghe cảnh báo theo cách đó, hoặc cảnh báo áp đặt trên họ và làm cho họ giận dữ hay mang các tin tức xấu đến làm làm cho dân chúng cảm thấy bất an.

Phụng vụ trong Chúa Nhật này làm cho chúng ta ý thức rằng, chúng ta có trách nhiệm đối với những người khác. Những cơn bão đã nổi lên trong đời sống của nhiều người, những người mà các bạn quen biết và yêu thương. Bộ phận dự báo thời tiết không thể ngăn cản được lũ lụt hay bão tố, nó chỉ có thể đưa ra những lời cảnh báo sớm bao nhiêu có thể, để cho mọi người chuẩn bị đón nhận hay tránh xa tai họa. Không giống như những nhân viên dự báo thời tiết, chúng ta có thể thật sự xoay chuyển được những cơn bão cá nhân ra chỗ khác, đặc biệt là khi chúng ta cảnh báo kịp lúc.

Chúng ta phải chấp nhận sự kiện là Thiên Chúa chỉ định chúng ta là người canh chừng người khác như Người đã chỉ định tiên tri Êzêkiel. Chúng ta phải nhận ra rằng món nợ trời buộc chúng ta với tình yêu tha nhân, bao gồm trong việc can đảm cảnh báo cho người khác những nguy hiểm hoặc những tai họa sắp xảy ra.

Nhiều thiếu niên đã bực tức với vha mẹ và thầy cô giáo của chúng vì các ngài đã cảnh báo chúng về những điều thuốc, những chai rượu, say xỉn và chuyện phá hoại. Bọn chúng nghĩ rằng mình đã đủ lớn “để thoát ra khỏi vòng kiềm

tỏa”, rằng bọn chúng không còn “khờ” đâu. Bọn chúng ước ao được đối xử giống như những người trưởng thành và nói về những chuyện khác. Áp lực trên những người có trách nhiệm với lũ trẻ thật lớn lao, nhưng chúng ta chỉ hối tiếc khi chuyện đã xảy ra mà chúng ta không cảnh báo trước.

Những người trưởng thành biết rõ hơn những bạn trẻ, nhưng họ vẫn mắc sai lầm. Thường thường chuyện đó xảy ra khi một cuộc hôn nhân tan vỡ, một người bạn nói: “Tôi chẳng ngạc nhiên chút nào, tôi thấy trước chuyện này sẽ đến thôi”.

Một số người sẽ lắc vai người bạn và hỏi: “Vì sao anh không báo hay nói trước với tôi về chuyện ấy?”

Một người đàn ông hay một phụ nữ mất việc vì ông hay bà ấy quá say xỉn do uống nhiều bia rượu. Đó là điều xảy ra mà không hề bất ngờ, thường thường người ta không chú ý đến vị hôn phu, bạn bè hoặc người cộng tác. Thật là xấu hổ nếu không có người can đảm đứng lên và nói: “Bạn cần sự giúp đỡ. Hãy đến với tôi trong một buổi họp mặt của nhóm AA”.

Dân chúng của những thời đại khác nhau có thể dần dần lạc xa khỏi Giáo Hội. Họ trở nên bất thường trong việc đi tham dự thánh lễ. Chẳng mấy lúc, họ chỉ còn đi hai lễ là Giáng sinh và Phục sinh, rồi sau đó là chẳng đi một lễ nào hết. Họ mất đi cảm thức về sự định hướng và mục đích của đời sống. Có thể là bởi không có người nào nồng nhiệt mời họ lưu lại Giáo Hội, hoặc khẩn nài họ trở lại với việc thực hành đức tin công giáo của họ?

Thật không dễ dàng chút nào khi phải cảnh báo người khác. Họ có thể ra đi và mất luôn. Nhưng giống như tiên tri Êzekiel, chúng ta phải làm một người canh chừng những người khác. Món nợ mà chúng ta nợ trời buộc chúng ta vào tình yêu dành cho người khác, bao gồm việc buộc phải cảnh báo người khác về những nguy hiểm thiêng liêng trong đời

sống của họ, hay tha lỗi cho những người không tin chúng ta hay bỏn phận của chúng ta. Chúng ta không thể lạm dụng khi cho rằng người hay thối mắc sẽ không muốn lắng nghe chúng ta, hoặc ông (bà) ấy sẽ bỏ đi và giận dữ, hoặc là vì chúng ta không thích hợp với loại công việc như vậy.

Trong Thánh lễ chúng ta hợp giọng cùng mọi người để cầu nguyện cho tha nhân. Sự cầu nguyện này sẽ dẫn chúng ta tới lễ phải. Chúng ta biết rằng lễ phải là chấp nhận trách nhiệm đối với những người khác.

34. Dám khiển trách

Tôi biết có ít người có thể thành công làm điều mà Chúa Giêsu yêu cầu chúng ta: ***“Nếu anh em người lỗi phạm, hãy đi sửa bảo anh em và chỉ ra lỗi lầm của người đó khi chỉ có mình người với người đó mà thôi”***. Chúng ta có nói, phải, chúng ta có nói nhưng nói sau lưng người khác. “Cô bé tóc nâu ấy, bạn có biết không? Nó chẳng đáng thương chút nào cả!” Hoặc chúng ta xem họ có sạn trong đâu, chúng ta la lên, hung dữ, vụng về, Chúa Giêsu yêu cầu chúng ta khéo léo và đầy yêu thương: “Bạn hãy chỉ cho người đó biết lỗi lầm của họ, nhẹ nhàng khuyên bảo họ khi chỉ có hai người mà thôi. Nếu người đó lắng nghe bạn thì bạn đã chinh phục được người đó rồi”. Chinh phục họ. Để hiểu rõ thiếng này, cần phải nghĩ đến tiếng la lên của người cha có đứa con hoang đàng: “Con ta đã mất và nay đã tìm lại được!”. Khi nói về một tội phạm với những tình cảm này, chúng ta có cơ may chinh phục họ. Chinh phục họ! Chứ không phải giao chiến với họ. Chúng ta thường khiển trách, nhưng có lẽ chúng ta không tin rằng đó là một hành vi Tin Mừng, do đó điều này đòi buộc có một con tim của Tin Mừng.

Cái gì nổi lên trong tim tôi lúc tôi sắp sửa chửi mắng? Người bị chửi sẽ nhanh chóng phát hiện ra ý thích dễ sợ đó là làm nhục mà ít người sửa phạt tránh được. Hoặc nếu chúng ta đặt mệnh lệnh và danh dự lên trên tất cả, thì chúng ta khó mà chủ được cơn giận của chúng ta: “Bạn có biết bạn đặt chúng tôi vào hoàn cảnh nào hay không?” Nói chung, họ bắt cần: “Đây là vấn đề của tôi!”.

Chúng ta có tìm ra được giọng nói để bảo họ: “Đây cũng là vấn đề của tôi!”. Tôi không thể tỏ ra dửng dưng. Bạn hãy bỏ qua những vụng về của tôi, có điều bạn hãy nghe tôi nói điều tôi âu lo về bạn, tôi yêu thương bạn”.

Chúa Giêsu yêu cầu chúng ta luôn yêu thương ngay cả khi đó là điều rất khó, nếu không thì “yêu thương” có nghĩa là gì? Chúng ta có lẽ sẽ phải đóng khung những điều rất khó khăn gay go. Tất cả các bậc cha mẹ và những người có trách nhiệm đều nói điều đó. Giờ đây, khi chúng ta có nguy cơ bị lưu ý, chúng ta bắt đầu tấn công: “Bạn rao giảng, nhưng bạn có thực hành đạo đức của bạn hay không?” Hãy thử nói vui (nếu có thể được!): “Bạn có lý, tôi thấy cọng rơm của bạn chứ không phải cái xà nhà của tôi. Nhưng đâu sao thì chúng ta cũng hãy nói về cọng rơm của bạn”. Những lời khiển trách thì khó mà được tiếp nhận và chúng ta cần đến an bình đến nỗi chúng ta sẽ cố gắng tránh né bổn phận khó nhọc này. Ít ra chúng ta không phải là một kẻ hay la rầy bẩm sinh, và thế là ở đây phải xem xét kỹ vấn đề! Thường thì chúng ta cho qua, nhưng ý muốn yên lành bằng bất cứ giá nào chắc chắn không phải theo tinh thần Tin Mừng. Biết bao lần một lời nói thông minh, yên lành và yêu thương đã cứu được một kẻ nào đó? Có chung quanh họ những người bạn là những người thấy rõ ràng và than vãn mà không dám tiến bước: “Phải nói với họ...”. Thế thì bạn hãy nói đi. Bạn hãy để cho Chúa Giêsu thúc đẩy. Đáng đã nói với bạn: “Hãy cố gắng chinh phục”.

35. Giáo Hội

1) Giáo huấn của Giáo Hội

Trong trường hợp xảy ra tranh chấp cá nhân, người Công giáo không nại đến quyền bính ngay, nhưng hãy cùng nhau giải quyết công việc, ở đây phải tuyệt đối dè dặt. Tuy nhiên, nếu thấy thực hiện như thế không ích gì, bởi vì vấn đề khá quan trọng, phải tìm đến nhân chứng; nhờ đó, cuộc tranh luận tuy còn tính cách cá nhân, nhưng mỗi bên sẽ có nhiều lý do thuận lợi hơn để xác định lập trường. Tuy vậy, nếu bên nào cố chấp làm cho cuộc tranh luận bế tắc, phải cần đến quyền bính Giáo Hội phân xử. Quyền bính Giáo Hội là toà án luân lý và tôn giáo tối cao, không chịu một kháng án nào nữa: Phán quyết do quyền bính Giáo Hội cũng có giá trị ở dưới thế như ở trên trời. nhưng ngày nay, ta còn có thể chấp nhận giá trị bất khả kháng của phán quyết Giáo Hội nữa không?

Giáo Hội vẫn có chức vụ chính thức và quyền bính đích thực. Giáo Hội có quyền xử án và tuyên án. Ai bất tuân Giáo Hội, không còn là chi thể của Giáo Hội, họ bị coi như lương dân hay một tội nhân công khai. Quả thực, trước hết, Giáo Hội chuyên lo về lãnh vực thiêng liêng, nhưng điều đó không có nghĩa là Giáo Hội chỉ chú trọng đến nội giới, linh ứng, ơn sủng. Giáo Hội còn là một cộng đoàn có quyền lợi, nhiệm vụ và thẩm quyền. Giáo Hội vô thể chế, vô quyền bính, không phải là Giáo Hội Chúa Kitô. Đức Kitô vô cùng sáng suốt đã lưu ý đến những yếu đuối khôn nạn của nhân loại để giúp chúng ta vượt qua, nhờ tinh thần nội tâm biết hoan hỉ dễ dàng tuân phục quyền bính. Khi tình yêu càng mãnh liệt, việc tuân phục càng dễ dàng, và lúc đó, có quyền bính cũng không mấy cần thiết. Nhưng hiện nay, tình yêu chưa ngự trị mọi nơi, nên còn phải lo củng cố quyền bính và công lý. Vậy nên Giáo Hội Đức Kitô mới vừa quan tâm đến tinh thần bên trong và phận vụ bên ngoài.

2) Cộng đồng cầu nguyện

Giáo Hội không phải chỉ là một tổ chức do quyền bính và những người nắm giữ quyền bính tạo thành, nhưng mỗi lần các tín hữu họp nhau nhân danh Đức Kitô, là một Giáo Hội nhỏ bé hiện hình. Kinh nguyện liên kết nhân loại với nhau và với Đức Kitô, để làm thành một cộng đoàn của Đức Kitô. Ngoài lối cầu nguyện riêng tư trong phòng kín, còn có loại kinh nguyện cộng đoàn có tầm quan trọng và hiệu quả đặc biệt, vì loại kinh nguyện này không những chỉ liên hệ đến các cá nhân, nhưng đến cả cộng đoàn. Đức Kitô ngự giữa các tín hữu đang tụ họp. Đó là Đức Kitô mầu nhiệm, cầu nguyện để bảo đảm lời xin sẽ được chấp nhận. Vậy ngoài yếu tố chế định pháp lý và yếu tố thiêng liêng nội tâm, Giáo Hội còn ẩn chứa yếu tố mầu nhiệm của Đức Kitô. Mầu nhiệm kỳ diệu là chính sự hiện diện huyền nhiệm của Đức Kitô giữa chúng ta. Đó là dữ kiện tiên quyết giúp ta nhìn nhận quyền bính chế định và tuân theo đòi hỏi luân lý siêu nhiên, đồng thời tin tưởng vào lời hứa nhận lời ta cầu nguyện. Giáo Hội không có Đức Kitô chỉ là một tập hợp nhân loại. Đức Kitô không có Giáo Hội chỉ là một cá nhân đơn độc. Đức Kitô và mầu nhiệm Giáo Hội đó là chân lý thấy trong Tin Mừng. Cũng như cảnh nho kết hợp với đầu mình, người tín hữu phải kết hợp với Đức Kitô. Chỉ khi nào hiểu biết như thế ta mới nắm trọn chân lý.

36. Làm đẹp.

Có một câu chuyện kể với tựa đề ‘Chiếc thùng bị thủng’ như sau: Một người kia có hai chiếc thùng lớn để gánh nước. Một trong hai chiếc thùng ấy bị thủng. Vì thế, khi gánh từ giếng về, nước trong thùng chỉ còn một nửa. Chiếc thùng còn nguyên rất tự hào về sự hoàn hảo của mình, còn chiếc thùng bị thủng cứ luôn áy náy vì đã không chu toàn nhiệm vụ.

Một ngày kia, chiếc thùng bị thủng mới thưa với ông chủ:

- Tôi thật sự xấu hổ về mình, tôi muốn xin lỗi ông!

Ông chủ ngạc nhiên hỏi lại:

- Nhưng người xấu hổ về chuyện gì?

Chiếc thùng buồn bã trả lời:

- Chỉ vì cái lỗ thủng trên thân tôi mà ông không nhận được đầy đủ những gì xứng đáng với công sức của ông!

Đến đây thì ông chủ ôn tồn bảo:

- Không đâu, người cứ yên tâm. Mỗi khi đi từ giếng về nhà, người hãy chú ý nhìn xem những luống hoa bên vệ đường. Quả thật, dọc theo bên đường là những luống hoa thật rực rỡ.

Chiếc thùng bị thủng cảm thấy vui vẻ hơn được một lúc, nhưng rồi về đến nhà, nó vẫn chỉ còn được một nửa thùng nước. Chiếc thùng lại thấy ân hận:

- Tôi xin lỗi ông!

Ông chủ lại hỏi:

- O hay, thế người không nhận ra rằng hoa chỉ mọc ở bên này đường, phía của người thôi sao? Ta đã biết được cái lỗ thủng của người và ta đã tận dụng nó. Ta đã gieo những hạt giống hoa bên vệ đường phía bên người, và trong những năm qua, chính người không ngờ mình đã tưới cho chúng được tốt tươi. Ta đã hái những đóa hoa để trang hoàng cho căn nhà. Nếu không có người, căn nhà của ta đâu có được tươi mát và duyên dáng như thế này!

Ông chủ đã sửa chữa khuyết điểm của chiếc thùng bị thủng rất là tế nhị và tài tình. Thay vì đem hàn lại lỗ thủng hoặc bỏ hẳn chiếc thùng đi, ông lại sử dụng nó vào hai nhiệm vụ, vừa gánh nước vừa tưới hoa. Điều này đã khiến nó không còn áy náy, mà trái lại, càng thêm hãnh diện vì đã đem lại lợi ích cho chủ nó.

Bài Tin Mừng hôm nay, Đức Giêsu cũng dạy chúng ta hãy khéo léo sửa lỗi cho nhau như thế: “Nếu người anh em của người trót phạm tội, thì anh hãy đi sửa lỗi nó”. Như vậy, đây là một bổn phận, một trách nhiệm trong cộng đoàn. Bổn phận này rất khó làm vì nó gây khó chịu cho người lỗi phạm.

Đức Giêsu đề nghị chúng ta theo tiến trình ba bước. Trước hết hãy sửa lỗi anh em trong chốn riêng tư, kín đáo, để có sự tin trọng họ. Nếu anh em còn cố chấp thì đem theo một hai người có uy tín giúp họ nhận thức rõ về tội của mình. Nếu họ cũng không nghe thì phải trình với vị có trách nhiệm trong Hội thánh để giúp họ có thái độ dứt khoát nhận lỗi sửa mình.

Như thế, tội lỗi nào cũng liên hệ với cộng đoàn, lỗi làm nào cũng xúc phạm đến Chúa và thiệt hại cho anh em. Nhưng tội lỗi là điều không sao tránh khỏi trong các cộng đoàn, cho dù cộng đoàn ấy là do chính Chúa thiết lập. Giáo Hội thánh thiện, nhưng cũng bao gồm những tội nhân. Vậy việc sửa lỗi trong cộng đoàn là điều phải có, cho dầu là một việc rất ái ngại, vì nó đụng đến cái thành trì kiên cố nhất của con người, đó là cái tôi đầy kiêu hãnh. Henry Ford có nói: “Đừng chỉ lo tìm lỗi lầm nhưng hãy tìm cách chữa trị”. Vậy phải chữa trị cách nào? Hay nói cách khác, thái độ nào cần phải có khi sửa lỗi cho anh em?

Trước hết, hãy bày tỏ một tâm tình yêu thương họ. Hãy nghĩ rằng đây là công việc giúp đỡ anh em nên tốt hơn: Đừng lên án, chỉ trích gay gắt, nhưng luôn tế nhị dịu dàng. Tán

dương ưu điểm của họ, và cho họ thấy việc sửa đổi lỗi lầm cũng dễ dàng thôi.

Thứ đến, hãy kính trọng họ cách chân tình, luôn giữ thể diện cho họ đừng chà đạp lòng tự ái của họ. Vì chính chúng ta cũng không hoàn hảo, cũng tội lỗi yếu đuối như bao người, nên khiêm tốn nhận mình cũng lầm lỗi. Hãy đặt câu hỏi cho họ thấy lỗi của họ, và kiên nhẫn lắng nghe, khích lệ họ sửa đổi.

Cuối cùng, hãy kiên trì cầu nguyện cho họ, nhất là cầu nguyện cùng với cộng đoàn, vì “Nếu ở dưới đất, hai người trong anh em họp lời cầu xin bất cứ điều gì, thì Cha Thầy, Đấng ngự trên trời, sẽ ban cho”.

37. Nhắc bảo

Như nhiều lần chúng ta đã xác quyết: chúng ta không sống cô độc lẻ loi như một hòn đảo giữa biển khơi hay như một pháo đài biệt lập. Trái lại, chúng ta sống là sống với người khác, trong một cộng đồng, trong một xã hội. Và trong cuộc sống chung này, chúng ta phải nương tựa vào nhau rất nhiều.

Chẳng hạn: về phương diện xã hội, chúng ta lao động sản xuất ra lúa gạo hầu người khác có cơm ăn, thì đồng thời người khác cũng có bốn phận lao động đem lại cho chúng ta vải vóc và những vật dụng cần thiết khác.

Về phương diện con người. Mỗi lời nói, mỗi hành động của chúng ta, đều tạo nên một ảnh hưởng trên người khác, đồng thời, mỗi lời nói mỗi hành động của người khác cũng ảnh hưởng trên chúng ta. Bởi vậy, chúng ta có bốn phận phải giúp đỡ nhau cả về vật chất lẫn tinh thần.

Một trong bốn phận về mặt tinh thần đó là hãy nhắc bảo những lầm lỗi cho nhau, để nhờ đó mà uốn nắn, sửa đổi hầu thăng tiến bản thân, vì nhân vô thập toàn, ai cũng có những lầm lỗi khuyết điểm của mình. Đây cũng là điều mà Chúa Giêsu nhấn mạnh đến qua bài Tin Mừng sáng hôm nay.

Thực vậy, Chúa Giêsu không bao giờ khuyến khích chúng ta dò xét kẻ khác, nhất là những người ở trong cùng một xứ đạo với mình. Tất cả những lời khuyên của Chúa Giêsu mà chúng ta vừa nghe chỉ có thể được hiểu như là một biểu lộ của tình bác ái. Vì chính Chúa đã nói: Cha các ngươi, Đấng ngự trên trời không muốn cho một người nào bị hư đi.

Như thế, ở đây Chúa Giêsu muốn nhắc lại cho chúng ta bốn phận phải ân cần chăm sóc đến anh em về mặt tinh thần và thiêng liêng. Giúp người anh em đang gặp khó khăn, đưa tay nâng đỡ người anh em đang trong vòng tội lỗi, là một đòi hỏi của tình yêu.

Nếu có một vài Kitô hữu chuyên môn xía vào chuyện thiên hạ, theo kiểu bói bèo ra bọ, vạch áo cho người xem lưng thì ngược lại, có một số giáo dân khác lại kém dân thân, chỉ biết có mình với Chúa, theo kiểu an phận, mũ ni che tai.

Thế nhưng, ở đây Chúa Giêsu đưa ra một quan điểm khác, Ngài dạy rằng tất cả chúng ta đều có trách nhiệm với nhau. Tôi không thể hờ hững trước tình trạng thiêng liêng của anh em tôi. Hơn nữa, chẳng ai thoát khỏi làm lỗi, hay yếu đuối, nên rất có thể một ngày kia người khác cũng có dịp thi hành cái bổn phận nâng đỡ thiêng liêng ấy đối với tôi. Có lẽ họ sẽ sẵn sàng làm việc này, nếu họ thay chính tôi thi hành với tất cả sự tế nhị và nhân ái cần thiết.

Nói tóm lại, trước những sai lỗi của kẻ khác, chúng ta hãy có can đảm nói cho họ biết trong tình thương và tế nhị. Đồng thời, khi được người khác nhắc bảo, chúng ta hãy có can đảm lắng nghe. Nếu sai thì chúng ta sẵn sàng bỏ qua, còn nếu đúng, thì chúng ta hãy coi đó như một tiếng chuông báo động Chúa gửi đến để cảnh tỉnh chúng ta. Vì như tục ngữ Tây phương đã bảo: Ai khen ta mà khen phải, ấy là bạn ta còn ai chê ta mà chê phải ấy là thầy ta.

38. Nhân danh Thầy

Một vị linh mục chánh xứ nọ nghe tin có một giáo dân sắp bỏ nhà thờ, không chịu tham dự thánh lễ nữa. Người giáo dân phản kháng này trước đây đã thường lập luận rằng ông có thể liên hệ trực tiếp với Thiên Chúa một cách dễ dàng giống như đi ra ngoài cánh đồng tiếp xúc với thiên nhiên. Vào một tối mùa đông, linh mục chánh xứ đã đến thăm người con miến cưỡng này trong tình thân hữu. Hai người ngồi nói chuyện hàn thuyên với nhau trước lò sưởi, cố ý tránh né đề cập đến vấn đề đi nhà thờ. Sau một lúc, vị linh mục chánh xứ cầm lấy cái kẹp than trên kệ kế bên lò sưởi, lôi kéo một cục than lớn ra khỏi ngọn lửa. Ngài đặt cục than hồng đang cháy dở ra ngoài lò sưởi. Cả hai đều chăm chú nhìn cục than trong im lặng. Cục than bị rút ra khỏi ngọn lửa liền ngưng cháy thật nhanh, và biến thành màu xám tro, trong khi các cục than khác trong lò cứ tiếp tục cháy sáng. Lời nhắn nhủ lặng lẽ của linh mục chánh xứ đối với người giáo dân ương ngạnh đã được đón nhận. Sau một hồi lâu thỉnh lặng, ông quay sang cha xứ và nói: “Chúa nhật tới con sẽ đi lễ”.

Bài Phúc âm hôm nay có ba phần: phần thứ nhất nói về việc sửa sai lỗi lầm của người anh chị em, phần thứ hai nói về sự tha thứ, và phần thứ ba là hiệu quả của lời cầu nguyện. Yếu tố chung nối kết tất cả các phần lại với nhau chính là cộng đoàn, hay Giáo Hội. Đức tin, cậy, mến của chúng ta không thể bị cô lập, nhưng phải sống trong sự liên hệ với những người khác. Không có cộng đoàn, đời sống tinh thần của chúng ta sẽ chết giống như cục than hồng đưa ra khỏi ngọn lửa.

Cộng đoàn của Matthêu đa số là người gốc Do Thái, nhưng cũng pha trộn những tín hữu ngoại kiều. Vì thế, nên có những bất hoà, đụng chạm, tranh chấp. Để phân giải những

chia rẽ xảy ra trong cộng đoàn, thánh sử nhìn vào lời Chúa khuyển dạy, dựa trên uy tín và sức mạnh của thần khí hiện diện trong cộng đoàn hay Giáo Hội để sửa dạy những sai lầm, kêu gọi sự hoà giải, tha thứ và cùng đồng tâm nhất trí với nhau trong lời cầu nguyện.

Phúc âm hôm nay cũng được công bố trong bối cảnh phân rẽ hiện tại của thế giới và đặc biệt của nước Hoa Kỳ tưởng niệm những nạn nhân của vụ khủng bố xảy ra ngày 11.9.2001 ở thành phố New York, Washington D.C., và Pennsylvania. Biền cố đã qua đi, nhưng điều làm tôi lưu ý nhất là những thánh lễ Chúa nhật sau ngày khủng bố 11.9, nhà thờ đầy nghệt giáo dân tham dự. Tại sao thế? Tôi tin rằng vì tất cả mọi người đang cố gắng đi tìm cho mình một ý nghĩa giữa những thảm kịch giết người tàn bạo vô nghĩa. Chúng ta cần đến sức mạnh, sự nâng đỡ và hướng dẫn của cộng đoàn và Giáo Hội. Chúng ta cần đến nhau để tìm về với Thiên Chúa.

39. Nhân danh Thầy

Theo bản tính yếu đuối của con người, sự tha thứ không phải là việc dễ làm, và không phải ai cũng có thể dễ dàng tha thứ được. Nhất là tha thứ cho kẻ thù giết hại chính mạng sống của mình. Phải là những người có tâm hồn cao cả, noi gương Chúa Giêsu, Con Thiên Chúa đã làm khi Ngài chết trên cây Thập giá: “Lạy Cha, xin tha cho họ, vì họ không biết việc họ làm”.

Tám mươi chín người thân thuộc họ hàng của Simon Wiesenthal đã bị giết chết bởi những người lính Đức quốc xã. Sau chiến tranh, Simon đã trở thành một con người đi săn bọn Đức Quốc xã để trả thù. Ông bắt đầu cuốn sách bằng một kinh nghiệm của chính ông, một tù nhân trong trại tập trung. Một ngày nọ ông bị lôi kéo ra khỏi hàng lao động và được đưa lên cầu thang phía sau đi tới một căn phòng tối om trong bệnh viện. Một người y tá dẫn ông vào phòng, rồi bỏ ông ở đó một mình với một khuôn mặt được băng bó trắng xoá đang nằm trên giường. Một người lính Đức đã bị thương rất nặng, toàn thể khuôn mặt được băng kín. Với một giọng nói run rẩy, người lính Đức đã tự thú tất cả tội lỗi với Wiesenthal. Anh nói về những phương pháp tàn bạo mà đơn vị của anh đã sử dụng để giết người Do Thái. Rồi anh tự thú nhận những tội ác do chính anh đã làm.

Một vài lần Wiesenthal đã cố gắng rời bỏ căn phòng, nhưng mỗi lần như thế cái hình hài giống như bóng ma đã vờn tới và van xin anh ở lại. Cuối cùng, sau 2 giờ đồng hồ, người lính đã nói với Wiesenthal lý do tại sao anh được mời đến đây. Anh nói: “Tôi biết rằng điều tôi đang xin hầu như quá lớn đối với anh. Nhưng không có câu trả lời của anh, tôi không thể chết bình an được”. Anh van xin sự tha thứ vì tất cả những người Do Thái anh đã giết. Wiesenthal ngồi im lặng một lúc. Ông nhìn vào khuôn mặt băng bó của người

lính Đức. Sau cùng, ông đứng dậy bỏ căn phòng ra đi không nói lời nào. Ông đã bỏ lại người lính trong nỗi thống khổ không được tha thứ!

Đây là câu chuyện thật về Wiesenthal. Nó được coi như một trường hợp cực đoan, tuy nhiên, tôi tin rằng trường hợp như vậy không phải là không thường xảy ra đối với chúng ta. Tha thứ cho một người đã gây ra đau khổ cho chúng ta là một trong những điều khó khăn nhất mà một người Kitô hữu được kêu gọi để làm.

Vào ngày 11.9.2001. Alfred Braca là một trong số hàng ngàn người đã chết trong những cuộc tấn công vào toà nhà Thương Mại Thế Giới. Bà quả phụ Jean, và bốn người con đã mất đi một người chồng, người cha trong buồn sầu. Một tháng sau, Jean Braca đã nhận được một cú điện thoại từ tổng đài điện thoại hãng MCI. Người tổng đài đã chuyển cho bà một tin quan trọng: những lời cuối cùng của Alfred Braca, chồng bà.

Trước khi toà nhà tháp đôi sụp đổ, Alfred Braca đã gọi điện thoại cho nhân viên tổng đài của hãng điện thoại MCI và yêu cầu bà chuyển lời cuối cùng của ông cho gia đình. Ông đã nói với họ rằng ông rất yêu thương mọi người trong gia đình. Ông biết rằng ông đang ở trong một tình thế rất nghiêm trọng. Và muốn cho gia đình biết ông và 50 người khác đã quy tụ lại với nhau để cầu nguyện trong giây phút nguy kịch này. Và đây là hành động cuối cùng của họ trước khi chết.

Căn nguyên của khủng bố có thể là sự hiểu lầm, hận thù và bạo động. Sức mạnh quân sự không thể bứng rễ được nó. Bom đạn và tên lửa không thể bay tới phá huỷ sự hận thù trong lòng con người được. Trái lại, sự hận thù càng gia tăng hơn nữa. Nó chỉ có thể được cải hoá bằng sự cảm thông, lòng yêu thương và cầu nguyện.

Đây chính là lời kêu gọi tha thứ, hoà giải, yêu thương và cùng nhau cầu nguyện của Chúa Giêsu trong bài Phúc âm hôm nay: “Ở đâu có hai hay ba người tụ họp nhân danh Thầy, thì Thầy ở giữa những người ấy”.

40. Vẽ chân dung – Radio Veritas Asia

(Trích trong ‘Sống Tin Mừng’)

Lời Chúa hôm nay dạy các môn đệ của Ngài, dạy cho dân chúng cũng như dạy cho tất cả chúng ta một việc rất quan trọng trong đời sống hằng ngày, đó là tinh thần bác ái trong việc xét đoán, phê bình người khác. Chúng ta cùng nhau chia sẻ một vài ý tưởng qua bài Phúc Âm theo thánh Mátthêu (x. Mt 18,15-20).

Khi đọc lại đoạn Tin Mừng trên, hẳn mỗi người chúng ta đều bật cười và lẩm bẩm rằng: Chúa Giêsu dạy thật có lý, vì rõ ràng đức bác ái dạy rất phù hợp với đạo tự nhiên của con người, bằng chứng là lúc chưa được may mắn nghe Tin Mừng của Chúa, mọi người chúng ta đã từng dạy con cháu trong đạo xử thế: "Tu thân, tề gia, trị quốc, bình thiên hạ".

Trong bài Tin Mừng hôm nay, Chúa Giêsu cũng lặp lại cùng một tư tưởng đó nhưng với kiểu văn châm biếm: "Hãy lấy cái đà ra khỏi mắt ngươi trước đã thì ngươi sẽ thấy rõ để lấy hạt bụi ra khỏi mắt anh em ngươi". Qua đó chúng ta nhận thấy rằng, trong cái triết lý đời sống nơi trần gian này cũng như của đời sống vĩnh cửu, chúng ta phải tôn trọng vì theo nguyên tắc: "Muốn cho đi thì phải có trước đã, vì không ai có thể cho cái mình không có bao giờ". Cũng như muốn làm việc gì, chúng ta phải biết mình có khả năng hay không. Và trong lời dạy của Chúa Giêsu bao giờ cũng tiềm tàng đức bác ái và tinh thần khiêm nhường trong đó. Trong việc giúp đỡ người khác là anh em thì tôi phải kính trọng họ, tôi phải nhận thấy rõ chính tôi cũng là người tội lỗi yếu đuối như bao người khác trước mặt Thiên Chúa chí tôn chí thánh.

Trong đời sống thực hành hằng ngày, cụ thể qua việc sửa sai cho nhau, phải thực sự là một việc giúp đỡ chứ không phải là cuộc xét xử, chỉ trích, lên án nhau. Để được như thế, mỗi người chúng ta phải hiểu rằng, con người được Chúa

dựng nên không phải để xét xử, chỉ trích, lên án anh chị em mình, nhưng để sống đời sống làm con Thiên Chúa và để giúp đỡ anh chị em khác trở thành con Chúa và cùng chung sống đời sống gia đình mà có Thiên Chúa là Cha. Đó chính là đức bác ái Công Giáo mà Chúa Giêsu đã dạy trong Tin Mừng.

Hôm nay trong tinh thần bác ái của Chúa dạy, chúng ta hãy xin lỗi Chúa vì những lời phê bình, kết án, xét đoán, chỉ trích, thiếu bác ái. Xin Chúa giúp chúng con biết sống tinh thần tha thứ cho anh em trong cùng một Cha trên trời là Đấng luôn ban cho người công chính cũng như cho những kẻ lầm đường lạc lối. Chính vì thế mà trong Tông Thư Ngàn Năm Thứ Ba Đàng Đén, Đức Thánh Cha Gioan Phaolô II đã kêu gọi tất cả con cái của Giáo Hội hãy làm một cuộc tự vấn lương tâm và sám hối về những lầm lỗi của mình trong quá khứ. Giáo Hội đã nhận ra rằng, trong quá khứ con cái của mình đã có những hành động thiếu khoan nhượng trong khi loan báo Tin Mừng. Chúng ta không thể quên được những cuộc thập tự viễn chinh để triệt hạ người Hồi Giáo, các tòa điều tra để thiêu sống những người bị xem là lạc giáo trong thời Trung Cổ, những cuộc chiến tranh giữa Công Giáo và Tin Lành hồi thế kỷ XVII. Chúng ta cũng khó quên được những hoạt động truyền giáo, vì nhiệt tình loan báo Chúa Kitô, các tín hữu đã không ngần ngại dùng võ lực và nhiều sức ép khác để bóp nghẹt niềm tin và tư tưởng của người khác.

Lịch sử đã sang trang, ngày nay Giáo Hội thấy cần phải sám hối và quay trở lại gần với Tin Mừng của Chúa hơn. Tin Mừng của Chúa thiết yếu là chính con người của Chúa Giêsu, Đấng đã đồng bàn ngồi với những người bị xã hội gạt ra bên lề, cảm thông tha thứ không ngừng cho những người tội lỗi. Trong Tin Mừng hôm nay, Chúa Giêsu mời gọi chúng ta hãy

cư xử như Ngài. Từ sáng chói nhất mà Giáo Hội cho chúng ta lắng nghe trong Tin Mừng hôm nay phải là hai chữ "Anh Em". Khi người anh em lỗi phạm thì người hãy đến với nó, chuyện vãn với nó, khuyên dụ nó, dù tội lỗi đốn mạt xấu xa đến đâu thì tha nhân vẫn là người anh em của chúng ta. Chúa dạy ta hãy đến với người anh em không phải với thái độ miệt thị, loại trừ, mà bằng sự cảm thông tha thứ.

Tự trung đi bước trước để gặp gỡ, lắng nghe, đối thoại, cảm thông tha thứ, đó là cách cư xử giữa những người anh em con cùng một Cha trên trời. Mỗi ngày Chúa Nhật chúng ta đến gặp gỡ trong tình anh em ấy, Chúa Giêsu nói với chúng ta: "Nếu người đến dâng của lễ nơi Bàn Thờ mà chột nhớ có điều bất bình với người anh em, hãy bỏ của lễ mà đi làm hòa với người anh em trước đã, rồi hãy đến dâng của lễ" (Mt 5,23-24).

Nguyện xin Chúa tha thứ và ban ơn giúp sức cho chúng ta, để mỗi ngày Chúa Nhật, sau khi ra khỏi nhà thờ chúng ta cảm thấy được bổ sức hơn, hầu sống và làm chứng cho Tin Mừng của Chúa một cách tốt đẹp hơn.

41. Cá nhân giữa cộng đồng - Lm Bùi Mạnh Tín

Cộng đồng được xây dựng trên sự liên đới của nhiều cá nhân. Các cá nhân sẽ ảnh hưởng trên cộng đồng, để rồi cộng đồng lại ảnh hưởng trên từng cá nhân. Đó là một liên đới có tính cách hỗ trợ. Như vậy, trước cộng đồng, mọi cá nhân đều có trách nhiệm liên đới đối với nhau. Tôi làm xấu là xấu cho chính tôi, và cũng xấu cho cộng đồng. Bạn làm tốt là tốt cho chính bạn, và cũng là tốt cho cộng đồng.

Một xứ đạo, một đoàn thể Công Giáo hay một tu viện cũng vậy - và còn hơn thế nữa, vì chúng ta được kêu gọi trở nên một thân thể, một cây nho; do đó, trách nhiệm liên đới càng quan trọng hơn. Bài đọc 1, và nhất là bài Phúc âm hôm nay nhấn mạnh đến trách nhiệm này. Chúa Giêsu nói: "Nếu anh chị em người lỗi phạm, hãy đi sửa dạy nó..." Thực ra, không ai hoàn hảo, cũng không ai nhìn rõ tất cả những điều mình làm, nhất là những điều xấu; đó, tôi cần đến bạn, bạn cần đến tôi. Chúng ta cần đến nhau để sửa lỗi cho nhau, cùng xây dựng cho nhau, giúp nhau trở nên tốt hơn. Khi mỗi cá nhân không chấp nhận và thi hành trách nhiệm liên đới này, vì những lý do như: quá nể nang, quá sợ sệt, sợ bị liên lụy, sợ bị thiệt thòi, hay vì nhu nhược, tất nhiên nhiều điều đáng tiếc sẽ xảy ra cho cộng đồng và cá nhân. Trái lại, nếu các phần tử biết quan tâm đến nhau và đến ích lợi của cộng đồng, qua các sáng kiến tích cực và xây dựng, trong việc nhắc nhở anh chị em mình khi họ sai lỗi, thì chắc chắn cộng đồng và cá nhân trong cộng đồng sẽ mỗi ngày một tốt đẹp hơn. Tuy nhiên, để công việc mang lại ích lợi, chúng ta cần lưu ý:

- Người sửa lỗi: luôn thực tâm muốn cho tha nhân trở nên tốt, đồng thời phải khiêm nhượng và khôn ngoan trong cách thức sửa lỗi, như Chúa Giêsu đã chỉ dạy.

- Người sửa lỗi: luôn khiêm nhượng, nhận ra những sai trái của mình, chấp nhận sự nhắc nhở của tha nhân và cố gắng sửa đổi.

Sách Samuel 1 kể rằng: vì ghen tương, vua Saolo quyết tâm giết Davit, nhưng hoàng tử Gionathan đã lợi dụng cơ hội thuận tiện, khôn khéo và chân thành trình bày với vua cha: "Thưa Cha, con trộm nghĩ: Davit không làm gì chống lại Cha. Tất cả những điều anh ta làm đều tốt đẹp và hữu ích cho Cha cũng như cho dân Israel... Chính Cha đã thấy những việc anh ấy làm và Cha đã vui mừng..." Những lời nói chân thành và hợp tình hợp lý của Gionathan, khiến nhà vua suy nghĩ. Sau đó, nhà vua trả lời: "VẬY, nhân danh Thiên Chúa hằng sống, cha hứa sẽ không tìm giết Davit nữa."

Được Chúa Kitô quy tụ qua bí tích Rửa Tội, thành một dân thánh, một đoàn chiên, một gia đình, chúng ta phải chân thành và tích cực giúp đỡ nhau, bằng việc sửa sai cho nhau. Biết rằng đây là công việc khó khăn và là một thứ thuốc đắng, nhưng rất cần thiết và hiệu nghiệm, nên chúng ta phải nhẫn nại, khôn khéo và can đảm. Ngoài ra, còn cần sự trợ lực của Thiên Chúa, qua lời cầu nguyện và hy sinh. Chính khi chúng ta cầu nguyện và hy sinh, Chúa sẽ biến đổi chúng ta thành những dụng cụ tốt, để biến đổi con tim của tha nhân.

42. Suy niệm của JKN

Câu hỏi gợi ý:

1. Giữa lầm lỗi của mình và của người khác, giữa việc sửa sai lỗi của mình và sửa sai lỗi người khác, cái nào quan trọng hơn? Có cần phải sửa lỗi cho anh em mình không? Tại sao?

2. Cộng đoàn, xã hội hay Giáo Hội trong đó mình đang sống có thể có những sai lỗi không? Mình có trách nhiệm sửa sai tập thể không?

Suy tư gợi ý:

1. Trên đời, ai cũng có lỗi. Bản thân ta cũng có lỗi

Trên đời này, ngoại trừ Đức Giêsu mà ta tin tưởng là hoàn toàn vô tội và không hề lầm lỗi, thì chẳng ai là người hoàn hảo: «nhân vô thập toàn». Ai cũng có lầm lỗi, và ai cũng đều được mời gọi «nên hoàn thiện, như Cha trên trời là Đấng hoàn thiện» (Mt 5,48). Vì thế, ai cũng cần được sửa lỗi.

Tự nhận ra lầm lỗi hay sai trái của mình, rồi tự sửa đổi, là điều tốt nhất, lý tưởng nhất, nhưng quả rất khó. Tâm lý chung của mọi người là «thấy cái rác trong con mắt của người anh em, mà cái xà trong con mắt của mình thì lại không để ý tới» (Mt 7,3). Vì thế, mình dễ thấy lỗi của người khác hơn lỗi của mình; ngược lại, người khác dễ thấy lỗi của mình hơn thấy lỗi của họ. Vì thế, để trở nên hoàn thiện, chúng ta hãy giúp nhau nhìn thấy lỗi của mình, bằng cách người này chỉ lỗi cho người kia. Chẳng hạn trong gia đình thì vợ chồng chỉ lỗi cho nhau, cha mẹ con cái chỉ lỗi cho nhau. Trong các cộng đoàn, trong giáo xứ hay trong Giáo Hội cũng vậy.

Điều ấy nói thì dễ, nhưng trong thực tế, không ai thích người khác chỉ lỗi cho mình. Khi có ai chỉ lỗi cho ta, dù có nhận ra người ấy nói đúng, ta vẫn cảm thấy bị xúc phạm khiến ta nóng mặt, nổi quạu, huông gì trường hợp người ấy nói không đúng, hoặc ta không nhận ra người ấy nói đúng. Vì ai cũng coi «cái tôi» của mình quá lớn! Người chỉ lỗi cho ta,

dù thiện chí, nhiều khi cũng phải hứng chịu những «trận lôi đình», sự giận hờn, ác cảm, thậm chí sự trả đũa của ta. Nhưng nếu ta ý thức mình chỉ là con người bất toàn, có những lầm lỗi mà mình không hề biết, và nếu ta thật sự mong muốn mình trở nên hoàn thiện, ta sẽ cảm thấy vui mừng và biết ơn khi có người cho ta biết sự sai trái hay thiếu sót của ta. Sự vui mừng và biết ơn khi được sửa lỗi là một điểm thực tế để biết mình có thật sự khiêm nhường và thánh thiện không.

2. Ai cũng phải sửa lỗi. Bản thân ta cũng phải sửa lỗi

Một khi đã nhận ra lỗi của mình, vấn đề kế tiếp là quyết tâm sửa lỗi. Điều này cũng không luôn luôn dễ dàng, vì những sai lỗi nhiều khi là những thói quen cố hữu, lâu năm, hoặc phát xuất từ một quan niệm hay một thành kiến. Bỏ đi một quan niệm hay thành kiến quả rất khó khăn. Ngoài ra, những sai lỗi có thể gắn liền với một quyền lợi hay một thú vui nào đó "đôi khi rất lớn" của ta. Từ bỏ sai lỗi nhiều khi đồng nghĩa với từ bỏ một quyền lợi, một thú vui, một chứng ghiền. Nhưng dầu thế nào, hễ là điều xấu, là sai trái, thì ta phải sửa sai, nhất là khi nó tai hại cho tha nhân, xã hội, hoặc cho chính bản thân ta. Có chịu sửa lỗi, ta mới trở nên hoàn thiện hơn.

3. Sửa lỗi cho người khác là một việc bác ái

Tự sửa lỗi mình là điều quan trọng nhất trước khi sửa lỗi người khác. Nhiều người chỉ quan tâm sửa lỗi người khác, còn mình thì ... chẳng bao giờ chịu sửa:

«Chân mình những lấm mê mê,

lại cảm bó buộc mà rê chân người» (Ca dao).

Điều đó thật đáng mỉa mai! Tuy nhiên, nếu chỉ sửa lỗi mình mà không hề quan tâm giúp tha nhân sửa lỗi, thì một cách nào đó ta chưa đủ tình thương chân thành đối với họ.

Chính Đức Giêsu trong bài Tin Mừng hôm nay cũng khuyên ta phải sửa lỗi cho anh em.

Nhưng hãy xét xem động lực nào thúc đẩy ta sửa lỗi cho anh em? Động lực vị kỷ hay vị tha? Ta muốn sửa lỗi anh em vì yêu thương họ và muốn họ nên hoàn thiện hơn? Hay ta muốn lên mặt chứng tỏ họ kém ta và ta hơn họ? Hay ta chỉ muốn giải quyết ổn thỏa sự thiệt thòi khó chịu họ gây ra cho ta? Cùng là việc sửa lỗi anh em, nhưng một đằng có giá trị yêu thương, được Thiên Chúa chúc phúc, và người được sửa lỗi đón nhận vui vẻ; một đằng chỉ là một hành vi ích kỷ, chẳng mấy giá trị trước mặt Thiên Chúa, và thường gây bực tức nơi người bị sửa lỗi.

4. Phương cách sửa lỗi người khác

Tình thương, tính vị tha là điều hết sức cần thiết khi ta muốn sửa lỗi anh em. Nhưng không đủ, cần khéo léo, có nghệ thuật, nhất là thể hiện được tình thương hay đức ái. Đức Giêsu có đưa ra một tiến trình sửa lỗi anh em.

a) Một mình mình với người anh em có lỗi: «Nếu người anh em của anh trót phạm tội, thì anh hãy đi sửa lỗi nó, một mình anh với nó mà thôi». Khi ta có lỗi, ta không muốn lỗi của ta được quảng cáo để ai cũng biết ta có lỗi. Nếu có ai muốn sửa lỗi cho ta, ta muốn người ấy kín đáo nói với ta, và chỉ nói với ta thôi, để sau khi sửa lỗi xong, ta như người không hề phạm lỗi ấy. Tại sao ta không làm như thế khi sửa lỗi người khác? Làm như thế, ta chứng tỏ mình tôn trọng danh dự và uy tín của người kia, đó là điều tối thiểu của lòng bác ái.

Nếu làm lỗi ấy chỉ mang tính cá nhân, không gây tai hại hay tổn thất cho người khác hoặc cộng đoàn, thì ta nên dừng lại ở đây. Bỏ phần bác ái của ta tới đây kể như xong. Hãy đề cho đương sự quyền tự do, sửa lỗi hay không là tùy họ. Ta phải công nhận điều này: ai cũng có một số tật xấu, sai lỗi, và

ai cũng có quyền có một số tật xấu hay sai lỗi nào đó, miễn là không làm hại đến người khác hay xã hội. Nếu con người trong xã hội không có quyền này thì xã hội ấy rõ ràng là thiếu tự do, thiếu nhân quyền. Ta cần tôn trọng tự do của người khác. Chỉ trừ trong gia đình hay trong tu viện: khi con cái hay tu sinh cần được giáo dục, thì tất cả mọi tật xấu đều cần được sửa sai cho dù không đến nỗi có hại cho tha nhân hay xã hội.

b) Dùng biện pháp mạnh hơn: «Còn nếu nó không chịu nghe, thì hãy đem theo một hay hai người nữa, để mọi công việc được giải quyết, căn cứ vào lời hai hoặc ba chứng nhân». Để sửa lỗi, không phải lúc nào nhỏ nhẹ riêng tư cũng thành công, nhất là khi người được sửa lỗi không đủ thiện chí, hoặc người sửa lỗi chưa đủ uy tín hay tiếng nói chưa đủ mạnh. Nếu lầm lỗi này có hại cho nhiều người hoặc cho xã hội, thì người sửa lỗi có bổn phận phải áp dụng một phương pháp mạnh hơn, nhưng cần tiệm tiến, không nên đột giai đoạn.

- Trước hết nên tìm một hai người khác có uy tín và tình thương đối với người sai lỗi để cùng họ sửa lỗi cho người ấy. Như thế sẽ có một tiếng nói mạnh hơn khiến người kia phải suy nghĩ và sửa lỗi.

- Nếu vẫn không được thì sao? Đức Giêsu nói: «Nếu nó không nghe họ, thì hãy đi thưa Hội Thánh», nghĩa là nên báo cho những người có trách nhiệm đối với người ấy. Chẳng hạn trong gia đình thì có cha mẹ, trong giáo xứ thì có cha sở, trong tu viện thì có cha bề trên, trong giáo phận thì có giám mục, ngoài xã hội thì có chính quyền hay tòa án các cấp... Nếu là người trong Giáo Hội thì nên xử lý nội bộ trước, chừng nào không được thì mới nên đưa ra ngoài đời. Nói chung, sửa lỗi cần phải theo một tiến trình tiệm tiến, từ riêng

tư đến công khai, từ nội bộ ra ngoại bộ, từ nhỏ thành lớn, từ đề nghị thành ép buộc... Không nên đốt giai đoạn.

c) Biện pháp cuối cùng khi tất cả mọi biện pháp đều thất bại: Đức Giêsu nói: «Nếu Hội Thánh mà nó cũng chẳng nghe, thì hãy kể nó như một người ngoại hay một người thu thuế». Nếu đã tìm đủ mọi cách để sửa lỗi mà đương sự không nghe, vẫn tiếp tục con đường sai lầm có hại cho tha nhân và cộng đoàn, thì phải dùng một biện pháp thật mạnh, là loại trừ họ khỏi cộng đoàn, coi họ như người ngoại hoặc người thiếu thiện chí. Nên nhớ, cho dù có dùng đến biện pháp này, thì biện pháp này vẫn chỉ là một phương tiện bất đắc dĩ của tình thương, nghĩa là vẫn phải duy trì họ trong tình thương của mình.

5. Can đảm sửa lỗi cho Giáo Hội và xã hội

Không chỉ trên bình diện cá nhân mà một tập thể, một cộng đoàn, một xã hội hay một Giáo Hội cũng có thể sai lỗi và cũng cần được sửa lỗi.

Nếu cộng đoàn của mình có những khiếm khuyết phương hại tới trật tự hay sự phát triển chung của chính cộng đoàn, của xã hội hoặc Giáo Hội, thì các thành viên, nhất là những người lãnh đạo trong cộng đoàn ấy, có nhiệm vụ tìm cách sửa sai. Sống trong một xã hội có cơ chế bất công, đàn áp, chỉ phục vụ cho một đảng phái hay một thiểu số, bất chấp quyền lợi của đa số dân chúng, thì người trong xã hội ấy, nhất là Kitô hữu, có nhiệm vụ tìm cách cải thiện, đem lại sự công bằng, hợp lý và ổn định cho xã hội.

Nếu trong Giáo Hội mình đang sống có những sai trái, thì tất cả các thành viên, nhất là hàng giáo phẩm và giáo sĩ, có nhiệm vụ tìm cách sửa sai để Giáo Hội nên hoàn chỉnh hơn. Chẳng hạn hiện nay Giáo Hội đang quá quan tâm tới những lễ nghi, hình thức bên ngoài, mà thiếu chiều kích sống đạo nội tâm: rất cần điều chỉnh lại. Hoặc trong ba chức năng quan

trọng ngang nhau của người Kitô hữu, Giáo Hội đang có chiều hướng chỉ quan trọng hóa chức năng tư tế (thờ phượng) mà coi nhẹ hoặc bỏ lửng chức năng vương đế (làm chủ bản thân, gia đình, xã hội, ngoại cảnh) và ngôn sứ (làm chứng cho Thiên Chúa, cho chân lý, công lý và tình thương). Vì thế, trong một xã hội đầy bất công và đàn áp, lối sống đạo què quặt như thế có thể trở thành một thứ thuốc phiện tinh thần làm tê liệt sức đấu tranh cần phải có của quần chúng để chống lại những bất công hay tệ nạn của xã hội.

Thiết tưởng Giáo Hội cần có những nỗ lực sửa sai hơn tất cả mọi tổ chức hay thế lực khác, để Giáo Hội trở nên hoàn thiện, vì chính Giáo Hội luôn luôn rao giảng và cổ võ sự thánh thiện, hoàn hảo như một lệnh truyền của Đức Kitô. Giáo Hội cần phải làm gương trong lãnh vực này.

CẦU NGUYỆN

Lạy Cha, xin giúp con ý thức bổn phận trước tiên và trọng đại nhất của con là trở nên hoàn thiện. Nhưng con không thể nên hoàn thiện một mình, con cũng có bổn phận giúp người khác, trong đó có những người chung quanh con, và hơn nữa, cộng đoàn của con, xã hội và Giáo Hội con đang sống. Tất cả đều được Cha mời gọi nên hoàn thiện. Xin cho con biết khéo léo trong việc làm cho tha nhân nên hoàn thiện. Amen.

43. Suy niệm của Lm. Trần Văn Luận

Nếu nó nghe người, thì người đã lợi được người anh em

Chúng ta đã nghe nhiều lần về câu chuyện người đàn bà ngoại tình trong Phúc âm. Chúa Giêsu đã đối xử với bà như thế nào? Chúa đã không xét đoán hành động của bà; Ngài đã nói: Ta cũng không lên án bà, về đi và đừng phạm tội nữa (Gn 8,11).

Qua bài Phúc Âm hôm nay, một lần nữa Chúa muốn dạy chúng ta đừng xét đoán kẻ khác, nhưng hãy giúp đỡ, sửa dạy người anh em.

Việc sửa dạy người anh em không phải là chuyện dễ dàng, vì mình không thể lường được phản ứng của người kia như thế nào, không biết họ có chấp nhận thiện chí của mình hay lại cho là mình nhiều chuyện, vì đèn nhà ai người ấy sáng, mắc mớ gì tới mình. Hơn nữa mình cũng chưa hoàn hảo thì làm sao dám sửa chữa người khác, mình cần sửa mình trước đã.

Thái độ của người sửa dạy: Người sửa dạy hãy dùng tình yêu để chia sẻ những nhận định, ý kiến của mình, lời nói thành thật, khiêm nhường, nêu lên những cái lợi, cái hại của sự việc hơn là nói những lời ép buộc bắt người khác nghe theo ý mình. Sửa dạy khác với xét đoán, vì khi xét đoán, có thể vì ác cảm hoặc chỉ biết có một khía cạnh mà xét đoán sai lầm. Còn sửa dạy là muốn cho người đó được trở nên tốt đẹp, trở nên hoàn hảo hơn, hoặc giúp sửa lại một việc vì vô tình đã có những hành vi sai lầm.

Thái độ của người được sửa dạy: Khi có người sửa dạy mình thì hãy bình tĩnh, mở rộng tâm hồn để lắng nghe, sáng suốt nhận ra sai lầm, khiêm nhường nhận những lời khuyên và cố gắng sửa chữa càng sớm càng tốt. Không nên cố chấp, cứng đầu, thiếu tinh thần cảnh giác.

Những ai có thể sửa chữa người khác? Tất cả mọi người đều có thể dùng lời lẽ tốt đẹp để sửa chữa người khác. Vì tình thương sẽ hoán đổi được con người. Cha mẹ sửa chữa cho con cái, ngược lại con cái cũng giúp cho cha mẹ sửa chữa các lỗi lầm. Thầy sửa chữa trò, vợ chồng sửa chữa cho nhau để tình yêu thêm đậm thắm hơn. Bề trên sửa chữa cho người dưới, hoặc ngược lại người dưới giúp bề trên sửa lỗi mình.

Ngoài ra những vị có quyền rao giảng Lời Chúa cần phải nói thẳng, nói thật để người khác sửa chữa lối sống cho phù hợp với tinh thần Phúc Âm. Nếu ta nuôi con chó giữ nhà, khi có người lạ hoặc kẻ gian đến mà chó không biết sửa thì nào có ích gì? Cũng vậy, người có nhiệm vụ giảng dạy mà vì lý do nào đó không dám nói sự thật thì cũng chẳng có ích gì, thà rằng không có còn hơn.

Lạy Chúa, Chúa muốn chúng con sống tốt lành như Chúa, và Chúa cũng muốn chúng con giúp những anh em khác sống tốt lành. Xin cho con lòng yêu mến Chúa hết lòng, yêu mến tha nhân, vì yêu thương là chu toàn lề luật. Xin cho chúng con biết kết hợp với nhau trong việc cầu nguyện, để Chúa ở giữa chúng con nơi trần gian này và ngày sau vô cùng.

44. “Hãy đi sửa dạy nó”

(Suy niệm của Lm Gioan B. Phan Kế Sứ)

“Nếu anh em người lỗi phạm, hãy đi sửa dạy nó, riêng người và nó thôi”

Sửa dạy anh em, sửa sai những lầm lỗi hay nấn lại những lệch lạc thường là những công việc “tế nhị nhạy cảm” và ai cũng muốn tránh; trừ một số người sinh ra để kết án anh em: kẻ độc tài và gian ác!

Trách người cũng chính là trách mình. Nhận xét người cũng chính là vạch trần những cái xấu của mình. Sửa sai người cũng làm cho chính mình bị nhột nhạt và khó chịu. Một điều thật đơn giản là ai trong chúng ta cũng thật nhiều lầm lỗi, lắm khi còn nhiều thiếu sót hơn anh em mình. Tệ hơn, nó còn là bình phong, là tấm lá chắn cho những lầm lỗi của mình.

* **Chúa yêu thương và đặc biệt quan tâm đến từng người chúng ta.** Chúa luôn luôn muốn chúng ta thuộc về Người và không muốn ai trong chúng ta phải hư đi. Nhắc nhở anh em, tạo điều kiện giúp anh em trở lại con đường ngay, là Chúa muốn từng người chúng ta, cùng với Ngài, giúp cho người anh em mình trở về chính lộ, tránh đi những sai lầm đáng tiếc để trở thành một con người tốt. Trong cách xử thế, Chúa dạy chúng ta trước hết phải biết tôn trọng anh em “riêng người và nó thôi”. Tình thương của Thiên Chúa luôn tạo điều kiện, dịp may, cơ hội để mỗi người chúng ta sống tốt hơn. Người đời vẫn thường dạy “chị ngã em nâng”.

* **Phải có lòng tự trọng.** Việc sửa sai phải đặt nền tảng trên đức bác ái Kitô giáo, chứ chẳng phải là sự bỗ thí của kẻ trên với kẻ dưới, càng không phải là sự kết án độc tài, độc ác như là một quan tòa đối với một tội nhân. Thái độ đặt anh em như là đối thủ để lên án, mà không hề biết tôn trọng, hỏi han lý lẽ, tìm hiểu căn kẽ nguyên nhân, chỉ làm cho anh em ngày

càng đi sâu vào sự hận thù, mất niềm tin và thất vọng. “Hãy đi sửa dạy nó” Chúa muốn mỗi người khi sống bên cạnh nhau, luôn là những người bạn chân thành, quảng đại và có trách nhiệm với nhau trước những lầm lỗi của anh em mình. Ai trong chúng ta mà chẳng có lần lầm lỗi và yếu đuối. Chính vì thế, việc bảo ban, nhắc nhở cho anh em mình, cũng chính là cơ hội để mỗi người “tự thức tỉnh mình”. Hãy hết sức tránh thái độ kẻ cả với anh em, với cộng sự của mình.

* ***Nền tảng của luân lý rất rõ ràng “Phương tiện xấu không thể biện minh cho mục đích tốt”***. Vì thế, việc sửa dạy nhau không dựa trên “những lời đồn đoán”, càng không thể dựa trên những lời vu khống, bịa đặt, bêu giễu của những kẻ ác tâm. Chuyện không đơn giản là sửa sai, trách móc hay trừng phạt anh em bằng mọi thủ đoạn; mà chính là tính minh bạch, công tâm và nhất là vì lợi ích cho cộng đoàn chứ không phải nhằm vào việc thi hành quyền lực.

Việc sửa dạy anh em không phải là chuyện dễ, càng không được tùy tiện! Mỗi người trong chúng ta đều có cái hay cái dở, vì chẳng ai trong chúng ta là hoàn hảo. Phải biết đặt mình vào chính hoàn cảnh cụ thể của anh em, bởi chính chúng ta khi sống trong hoàn cảnh đó, nhiều khi tình trạng của chúng ta coi chừng lại còn tệ hại hơn. Cũng đừng đem bụng ta để suy đoán bụng người, vì nhiều khi chúng ta suốt đời chỉ sống trong nhung lụa, môi trường “đi nâng về hứng”, còn anh em luôn phải đối diện với bao khó khăn, nhọc nhằn. Mục đích của việc sửa dạy là “Phải được lợi cho người anh em”, chứ không phải lợi dụng cơ hội để đập anh em tận xuống đáy bùn đen!

Lời cầu nguyện:

Lạy Chúa, con người chúng con thật yếu đuối làm lỡ, bởi chúng con mãi mãi là một thụ tạo bất toàn và hay sa ngã. Xin Chúa cho mỗi người chúng con luôn ý thức về sự bất toàn

của mình để có đủ thiện chí tiếp nhận những lời nhắc nhở của anh em và luôn sẵn lòng tha thứ cho anh em. Xin hãy uốn nắn chúng con thành những người con ngoan hiền, để dạy để mãi mãi là những người con yêu dấu của tình thương Chúa. Amen.

45. Ta sẽ đòi người đền nợ máu nó

(Suy niệm của Lm Giuse Nguyễn Văn Nghĩa)

Tin Mừng Thánh Matthêu chương 18 tập chú vào chủ đề đòi sống đoàn. Thoạt nghe bài Tin Mừng Mt 18,15-20 với những lời căn dặn của Đấng Cứu Thế về việc sửa bảo anh em, chúng ta dễ liên tưởng đến việc cần có thái độ tế nhị tôn trọng anh em trong khi sửa bảo nhau. Điều này thì không ai chối cãi. Yêu thương và tôn trọng là hai động thái tất yếu phải đi song đôi. Tuy nhiên, qua những lời dạy của Thầy Chí Thánh, chúng ta còn phải lưu ý đến tính triệt để của việc sửa sai, dạy bảo nhau. Nghĩa là khi thấy anh em, thấy tha nhân sai lỗi thì cần phải tích cực sửa bảo nhau cách triệt để, tức là cho đến cùng.

Số phận của tha nhân cũng là số phận của chính ta:

Ngôn sứ Êdêkiel đã minh nhiên lời dạy của Thiên Chúa: “Người sẽ nghe lời từ miệng Ta phán ra, rồi thay Ta nói cho chúng biết. Nếu Ta phán với kẻ gian ác rằng: “Hỡi tên gian ác, chắc chắn ngươi phải chết”, mà ngươi không chịu nói để cảnh cáo nó từ bỏ con đường xấu xa, thì chính kẻ gian ác ấy sẽ phải chết vì tội của nó, thì Ta sẽ đòi ngươi đền nợ máu nó” (Ed 33,8). Không ai được phép vào Nước Trời một mình. Thiên Chúa không phải là Cha của mình tôi. Người là Cha của “chúng ta”, của mọi người (x.Kinh Lạy Cha). Thái độ dừng dưng, kiêu sống mặc kệ nó, là kiêu sống, là thái độ không xứng với người con cái Chúa.

Người ta có thể không ghét bỏ tha nhân, không tìm cách mưu hại tha nhân, thế nhưng chính khi không màng đến số phận của tha nhân cũng là khi ta góp phần hãm hại tha nhân cách gián tiếp. Đã nhiều lần Chúa Kitô nhấn mạnh chân lý này khi Người trách cứ tâm lòng dừng dưng của những luật sĩ biệt phái trước bao nỗi khổ của đồng loại. Thấy anh em đang sai lỗi cũng như thấy anh em đang đứng bên bờ vực thẳm mà

ta không lên tiếng cảnh báo hay sửa sai thì chính ta đã vô tình, đúng hơn là đã vô tâm để người anh em rơi xuống vực. Không cứu người theo khả năng và hoàn cảnh của mình là đã giết người. Dưới cái nhìn này chúng ta mới hiểu những lời đánh thếp của Thiên Chúa qua miệng Ngôn sứ Êdêkiel ở trên: “Ta sẽ đòi người đền nợ máu nó”.

Khi vạch rõ lộ trình sửa bảo anh em, bắt đầu từ hình thức cá nhân đến cộng đoàn, thì ngoài việc tôn trọng phẩm giá, danh dự người có lỗi, Chúa Kitô đã minh nhiên dạy ta tích cực sửa bảo người anh em cho đến cùng. Khi người anh em lỗi phạm không nghe cộng đoàn thì hãy xem họ như người ngoại giáo hay người thu thuế thì vẫn không là buông xuôi mà là trao phó cho Chúa, Đấng không có sự gì là không thể (x.Mt 19,26). Ngay cả khi trao phó người anh em lỗi phạm cho Chúa thì ta vẫn còn đó bổn phận góp phần bằng lời cầu nguyện. Để làm rõ hiệu quả của lời cầu, thì liền sau đó Chúa Kitô đã khẳng định: “Thầy còn bảo thật anh em: nếu ở dưới đất, hai người trong anh em họp lời cầu xin bất cứ điều gì, thì Cha Thầy, Đấng ngự trên trời, sẽ ban cho. Vì ở đâu có hai ba người họp lại nhân danh Thầy, thì có Thầy ở đấy, giữa họ” (Mt 18,20).

Chúng ta cần phân biệt các hành vi sai trái mang tính cá nhân và hậu quả của hành vi lỗi phạm thì hạn chế với những sai lầm mang tính tập thể và hậu quả di hại cho xã hội là rộng lớn hoặc hành vi lỗi phạm của cá nhân trở thành gương xấu gương mù cho xã hội, cho những kẻ bé mọn. Cung cách hành xử của Chúa Kitô thật rõ ràng. Người từ tâm, nhân hậu với những trường hợp đầu mà trái lại rất thẳng thắn và cương quyết với những trường hợp sau. Người tỏ lòng nhân hậu với chị phụ nữ phạm tội ngoại tình. Người thật khoan dung với sự yếu hèn của Phêrô khi chối Người, nhưng Người lại nghiêm khắc trước sự sai trái cũng của chính Phêrô khi ông

ngăn cản Người lên Giêrusalem để thực thi công trình cứu độ bằng sự khổ nạn. Và với nhiều vị lãnh đạo Do Thái giáo hay các bậc vị vọng thời bấy giờ là Biệt Phái, Luật sĩ...thì thái độ của Chúa Kitô là rất thẳng thừng và cương quyết. Tuy nhiên dù cương quyết hay nhân hậu, dù nghiêm khắc hay dịu dàng thì các hành vi của Chúa Kitô đều ấp đầy lòng xót thương. Đền trần gian, một sứ mạng của Đức Kitô là mạc khải cho nhân trần chân dung của Thiên Chúa, Đáng tử bi và hay thương xót, Đáng không muốn bất cứ một ai phải hư mất.

Đức ái là động lực, là hình thức và là mục đích của việc sửa sai nhau:

Chúng ta dễ dàng chân nhận sự cần thiết của việc sửa bảo nhau. Tuy nhiên cần biết sửa bảo nhau vì yêu thương nhau, muốn cho nhau đổi thay và nên tốt lành, thánh thiện hơn, bằng những hình thức, những phương thế chính đáng và phải đạo. Làm sao mình chứng được động cơ và mục đích của việc ta sửa bảo nhau là vì yêu thương nhau? Quả là khó khi thẩm định những gì thuộc chiều sâu của tâm hồn. Với lời mạc khải, qua tấm gương của các ngôn sứ, đặc biệt của Chúa Kitô chúng ta có thể xác định rằng đức ái chính là động cơ và mục đích của việc sửa bảo nhau dựa vào một vài dấu chỉ sau:

- Có nhờ thì có trông; có phá thì có xây: Ta không chỉ nói lên cái sai trái, sự lầm lỗi của nhau mà ta còn vạch ra cách thế sửa đổi, còn đề xuất phương hướng khắc phục cho nhau.

- Sẵn sàng đón nhận những sự hiểu lầm, những nghịch cảnh và cả những ngược đãi khi ta chân thành sửa bảo nhau bằng lòng khoan dung, tha thứ.

“Anh em đừng mắc nợ gì ai, ngoài món nợ tình yêu” (Rm 13,8). Đã mắc nợ là phải trả. Một trong những món nợ tình yêu chúng ta cần phải trả liên lý đó là món nợ liên đới trong lỗi phạm của nhau. Để trả món nợ này, chúng ta không chỉ can đảm đón nhận các hậu quả do tội lỗi của nhau mà còn

phải tích cực sửa bảo nhau trong đức ái. Nếu người không sửa bảo kẻ có tội thì “Ta sẽ đòi người đền nợ máu nó” là một lời cảnh báo thật đáng sợ. Tuy nhiên để cho việc sửa bảo nhau đạt kết quả thì chúng ta đừng quên rằng ngoài việc cầu xin ơn Chúa soi sáng, nâng đỡ, thì bản thân chúng ta trước hết cần làm thanh sạch bản thân mình một cách nào đó. Vì khi đã lấy cái xà ra khỏi mắt mình thì mình mới thấy rõ và biết cách lấy cái rác ra khỏi mắt anh em (x.Mt 7,1-5). Xin đừng viện cớ rằng tôi chưa hoàn thiện, nghĩa là vẫn còn vương nhiều lầm lỗi, nên tôi không được phép sửa bảo ai. Ngoại trừ Mẹ Maria, chúng ta thấy đều là tội nhân, mức này, mức kia. Hãy nhớ lời dạy của thánh Giacôbê: “Thưa anh em, nếu có người nào trong anh em lạc xa chân lý và có ai đưa người ấy trở về, thì anh em hãy biết rằng: kẻ nào làm cho một tội nhân bỏ đường lầm lạc mà trở về, thì cứu được linh hồn người ấy khỏi chết và che lấp được muôn vàn tội lỗi của mình.” (Gc 5,19-20)

46. Sửa lỗi cho anh em theo tinh thần của Chúa

(Suy niệm của Jos. Vinc. Ngọc Biển)

Khi đảm nhận vai trò sửa lỗi cho anh chị em, hẳn chúng ta đều cảm thấy quá khó! Khó là vì không ai muốn nhận lỗi về mình, và nếu có nhận ra lỗi của mình thì cũng khó lòng chấp nhận sửa sai vì cái “tôi” quá lớn.

Tại sao vậy? Thưa! Đơn giản là vì tâm lý chung của mọi người đa phần là bảo thủ nên dễ nhận thấy lỗi của người khác hơn là lỗi của mình, còn người khác thì dễ nhận ra lỗi của ta hơn là lỗi của họ.

Hôm nay, Đức Giêsu đã dạy cho các môn đệ của mình hãy sửa lỗi cho anh em. Tuy nhiên, theo lẽ thường, muốn thành công, người môn đệ phải có được tâm tình như: yêu thương chân thành, tôn trọng, tế nhị, kiên trì và cầu nguyện. Bỏ một trong các bước trên, thành công là điều khó có thể xảy ra!

1. Sửa lỗi nhau trong yêu thương chân tình:

Trước tiên, khi muốn sửa lỗi cho người khác, chúng ta phải luôn tâm niệm rằng: “Nhân vô thập toàn” và lỗi của người anh em đôi khi cũng là lỗi của mình. Chính thánh Gioan đã quả quyết: “Nếu chúng ta nói là chúng ta không có tội, chúng ta tự lừa dối mình, và sự thật không ở trong chúng ta” (1Ga 1,8). Khiêm tốn nhận ra mình tội lỗi, yếu đuối và bất toàn sẽ mang lại cho ta bài học về sự thông cảm, nhẹ nhàng và bao dung. Ngược lại, nếu không khiêm tốn, ta dễ rơi vào tình trạng vô cảm, đứng đưng với người tội lỗi. Và như một lẽ tất yếu, hẳn chúng ta không những không được Thiên Chúa tha thứ cho chính mình, nhưng Người sẽ đòi nợ ta theo lẽ công bằng. Lúc ấy, chúng ta cũng là những người sẽ bị kết án vì sự bất nhân của mình với anh chị em đồng loại.

Điều này được quảng diễn qua dụ ngôn người mắc nợ không biết thương xót, ông chủ đã lên án con người “cạn tình

ráo máng” này khi nói: “Tên đầy tớ độc ác kia, ta đã tha hết số nợ ấy cho ngươi, vì ngươi đã van xin ta, thì đến lượt ngươi, ngươi không phải thương xót đồng bạn, như chính ta đã thương xót ngươi sao? Rồi tôn chủ nổi cơn thịnh nộ, trao y cho lính hành hạ, cho đến ngày y trả hết nợ cho ông” (Mt 18,32-34).

Như vậy, khi sửa lỗi cho nhau dựa trên tình yêu nhờ động lực của đức ái, chúng ta mới có thể đi vào tình yêu của Thiên Chúa để đón nhận sự tha thứ cho chính mình và diễn tả tình yêu đó cho người khác trong khi sửa lỗi cho họ.

2. Sửa lỗi trong tâm sự nhẹ nhàng, kín đáo, tế nhị và tôn trọng:

Thứ đến, là sửa lỗi cho anh chị em mình trong tâm sự nhẹ nhàng, kín đáo, tế nhị và tôn trọng: Đức Giêsu đã nói rất rõ: "Nếu người anh em của anh trót phạm tội, thì anh hãy đi sửa lỗi nó, một mình anh với nó mà thôi. Nếu nó chịu nghe anh, thì anh đã được món lợi là người anh em mình" (Mt 18, 15).

Thường thì con người dễ nghe những lời tâm sự, kín đáo, tế nhị, chân tình hơn là những sự nạt nộ, kết tội... hơn nữa, một mình ta với người được sửa lỗi nói lên tính riêng tư và mang lại cảm giác an toàn, kính trọng vì họ đang được yêu thương.

Thật vậy, nếu không có sự tôn trọng, nhẹ nhàng, tế nhị và kín đáo, chúng ta không thể hiểu được tâm trạng của người tội lỗi!!! Bởi vì, thường những người phạm tội luôn mang hai trạng thái, một là tự ái, hai là mặc cảm, xấu hổ. Mặt khác, người sai lỗi thường rơi vào tình trạng bất ổn về lương tâm, nên tinh thần, thái độ của họ rất mỏng dòn, yếu đuối và dễ buông xuôi. Chỉ cần một lời nói thiếu tế nhị là có thể đổ bể mọi vấn đề... và vô tình, chúng ta lại đào thêm hố ngăn cách cho anh chị em, làm cho sự việc trở nên trầm trọng hơn. Thiếu đi sự tôn trọng thì chỉ còn những lời chỉ trích, nguyền

rủa. Có được sự tôn trọng, chúng ta sẽ nhẹ nhàng, khiêm tốn khi sửa lỗi.

Như vậy, cần phải có thái độ trân trọng với người mà tôi đang muốn giúp đỡ họ. Trân trọng vì người làm lỗi đó là người anh em, là bạn, và trên hết là hình ảnh Thiên Chúa. Trân trọng nữa là vì nơi họ vẫn còn đó những suy tưởng tích cực và lương tâm chân chính thừa ban đầu mà Thiên Chúa đã phú bẩm nơi tâm hồn họ, vì thế, tận sâu thẳm của tâm hồn, họ vẫn được tiếng nói lương tâm thúc đẩy để “làm lành lánh dữ” và cách nào đó họ vẫn khao khát tìm về Chân, Thiện, Mỹ.

Mặt khác, khi chúng ta nhẹ nhàng để chỉ cho người anh chị em của mình thấy được lỗi của họ mà sửa, ấy là lúc biểu hiện của tâm hồn một người thánh thiện, chân thành chứ không phải nhân cơ hội này, mình hạ thấp nhân phẩm và nhấn chìm họ xuống để mình được vươn lên trong sự huênh hoang, tự mãn... hãy mặc lấy tâm tình của một người bạn hơn là người chỉ giáo; có tâm tình của một người cha hơn là một quan tòa...

Làm được điều đó, chúng ta sẽ loại bỏ điều oán ghét, giận hờn... để chỉ vì một động lực duy nhất là tình yêu, một mục đích nguyên tuyền là muốn cho người anh chị em chúng ta được trở nên tốt hơn mà thôi.

3. Sửa lỗi trong kiên trì và cầu nguyện:

Cuối cùng, khi thi hành việc sửa lỗi là cả một quá trình. Chuyện liên quan đến toàn thể con người, nó đụng đến tận gốc rễ của cái “tôi”, vì thế, không phải là chuyện làm một lần là xong. Cần phải có nhiều phương án. Đức Giêsu đã vạch ra cho chúng ta những phương án như sau: gặp riêng, gặp có người làm chứng và sau cùng mới đưa ra cộng đoàn (x. Mt 18,15-17). Hãy nhớ lại sự kiên trì của thánh nữ Mônica với thánh Âu tinh!

Tuy nhiên, kiên trì là điều cần, nhưng không thể đóng vai trò quyết định. Thật vậy, mọi chuyện sẽ không thể thành công và sẽ trở thành “công dã tràng” nếu phủ nhận ơn Chúa và cậy dựa vào khả năng thuần túy của ta.

Như thế, đời sống cầu nguyện, kết hợp với hy sinh là điều quan trọng để quyết định thành công hay thất bại. Chúng ta nên nhớ rằng sửa lỗi là việc của chúng ta, nhưng kết quả là việc của Chúa. Chúng ta không có khả năng để thay đổi người khác. Bởi vì: “Mưu sự tại nhân, thành sự tại Thiên”.

Bên cạnh đó, người sửa lỗi phải có sự can đảm chấp nhận sự thiệt thòi về mình khi dám nói lên sự thật, bởi vì đôi khi bị hiểu lầm, ghen ghét, ganh tỵ và bị trả thù ngang qua những sự thật mà ta đã nâng đỡ...

Mong sao, khi đứng trước lỗi lầm của người khác, chúng ta đừng rơi vào tình trạng: khất khe hoặc vô cảm. Bởi vì khất khe, chúng ta sẽ hướng chiều về sự loại trừ khi can thiệp cách thô bạo nhằm đẩy lui người anh chị em vào bóng tối. Còn thờ ơ, chúng ta lại rơi vào tình trạng lãnh cảm, tức là không cần quan tâm, bỏ rơi. Tất cả những điều đó hoàn toàn là một “tấm vải đen”, “một bầu trời u ám” cho cả người sửa lỗi và người được sửa lỗi.

Lạy Chúa, xin cho chúng con biết ý thức mình cũng là con người bất toàn nên cần đến ơn Chúa trợ giúp. Đồng thời, xin cho chúng con biết sửa lỗi anh chị em trong tinh thần khiêm tốn và thánh thiện. Xin Chúa cũng ban cho chúng con ơn can đảm, trung thành trong sự thật khi thi hành công việc khó khăn này. Amen.

47. Sửa lỗi nhau thế nào

(Suy niệm của Lm. Giacôbê Phạm Văn Phượng)

Trong quyển sách về truyền thống của các vị ẩn tu có thuật lại câu chuyện sau đây: Một hôm, khi Đức Giám Mục A-mô-la đến thăm mục vụ một làng nọ, dân chúng đã bày tỏ với ngài lòng bất mãn tột độ của họ đối với một vị ẩn tu trên núi, vì ông ta đem theo một phụ nữ để chung sống. Vị ẩn tu này đã không ngớt là đối tượng để dân làng đàm tiếu, chỉ trích và lên án: "Hôm nay ngài đã đến đây thì ngài phải giải quyết dứt khoát tình trạng bê bối gây nhiều gương mù gương xấu của vị ẩn tu trên núi kia". Sau khi nghe những lời kết án gay gắt của dân làng, Đức Giám Mục quyết định leo lên núi. Ngài đi đầu, dân làng lũ lượt nói gót theo sau. Vị ẩn tu thấy đám đông kéo đến túp lều của mình thì hoảng sợ và bảo người phụ nữ chui vào trốn trong một chiếc thùng rỗng.

Đức Giám Mục là người đầu tiên đến trước túp lều và cũng là người đầu tiên bước chân vào. Ngài đưa mắt nhìn chung quanh và hiểu ngay tình hình. Ngài ung dung đi thẳng đến chiếc thùng gỗ và ngồi trên đó để nghỉ chân, rồi bình thản ra hiệu gọi dân làng vào và bảo: "Vào đây, anh chị em hãy vào mà lục soát túp lều để tìm người phụ nữ". Họ lẳng lặng lục lợi, nhưng không tìm đâu ra bóng dáng người đàn bà. Khi ấy, Đức Giám Mục mới nói: "Bây giờ anh chị em phải quỳ xuống xin lỗi Thiên Chúa vì đã nói xấu vị ẩn tu này vô cớ". Nhưng sau đó, khi mọi người đã kéo nhau xuống núi, Đức Giám Mục tiến lại gần vị ẩn tu, nắm chặt hai bàn tay của ông, đưa mắt nhìn từ nhưng cương nghị nhìn sâu vào đôi mắt của ông và chậm rãi nói: "Hỡi người anh em, hãy cẩn thận giữ mình kẻo mất linh hồn đấy".

Hai thái độ khác nhau đối với một người làm lỗi giữa dân làng và Đức Giám Mục A-mô-la có thể giúp chúng ta hiểu giáo huấn của Chúa Giêsu trong Tin Mừng hôm nay về việc

sửa chữa lỗi lầm của nhau. Chúng ta thấy, ngược với phản ứng của dân làng, Đức Giám Mục A-mô-la đã cố gắng áp dụng lời khuyên của Chúa Giêsu. Trong một tình trạng khó xử, chúng ta thấy, trước hết, ngài đã tìm cách đem vấn đề đã được mọi người bàn tán trở thành một vấn đề cá nhân, để có dịp thuận tiện nói chuyện diện đối diện với vị ẩn tu. Tiếp đến, ngài đã không sửa lỗi ông như một người có thẩm quyền, trái lại, ngài đã dùng thẩm quyền của mình bảo vệ cho vị ẩn tu, để sau đó có thể khuyên nhủ ông như một người anh em. Sau cùng, dầu không cấu kết với đám đông để khinh thường và lên án vị ẩn tu đang vấp phạm, nhưng cũng không im lặng làm ngơ, ngài đã nêu bật mối nguy hiểm của lỗi lầm này đối với phần rỗi của đương sự, qua một lời khuyên nhẹ nhàng nhưng thẳng thắn: "Hỡi người anh em, hãy cẩn thận giữ mình kẻo mất linh hồn".

Sửa chữa anh em là một điều rất hợp thánh ý Chúa. Ngài không muốn cho tội nhân phải hư mất mà được hối cải và được sống. Sửa chữa nhau là điều luật của bác ái: yêu tha nhân như Chúa yêu thương chúng ta. Mà yêu người là muốn sự lành cho người, là lo lắng kéo người ta ra khỏi tình trạng tội lỗi, đưa đến chỗ thánh thiện.

Nhưng để việc sửa chữa anh em đem lại kết quả mong muốn, thì ngoài sự cầu nguyện là việc rất cần thiết cho mọi cuộc trở lại, chúng ta phải thực hiện theo phương pháp và thứ tự như Chúa Giêsu dạy. Trước hết là gặp gỡ riêng giữa hai người, chỉ hai người thôi, ta và người sai lỗi, nếu chưa kết quả, nhờ một hay hai người khác cùng góp ý, nếu không kết quả mới đưa ra cộng đoàn hay trình lên những vị có thẩm quyền để giải quyết, hoặc tiếp tục cầu nguyện. Nếu làm hết cách theo khả năng mà chưa kết quả, hãy nhận sự giới hạn của mình và phó dâng người anh em cho lòng nhân từ của Chúa.

Như vậy, giúp nhau sửa chữa lỗi lầm, thiếu sót là một việc rất tốt và rất cần, nhưng khi làm việc này chúng ta phải nhớ là chỉ nên gặp gỡ trực tiếp cá nhân mà thôi, cùng lắm chúng ta mới nên nói qua trung gian, vì như vậy tránh được một người khác biết lỗi lầm đó, và càng tránh được nhiều bao nhiêu càng tốt. Đồng thời chúng ta hãy tự hỏi: "Nếu tôi là người được sửa sai đó, tôi sẽ phản ứng thế nào?". Tự hỏi mình như thế chúng ta sẽ biết mình phải nói gì và phải cư xử ra sao, bởi vì mỗi người đều có lòng tự ái.

Tóm lại, cầu nguyện cho nhau, cầu nguyện với nhau và sửa chữa lẫn nhau, đó là ba đặc tính của các cộng đoàn Ki-tô hữu hoặc trong các đoàn thể, các gia đình, các giáo xứ. Cầu nguyện cho nhau thì dễ, cầu nguyện với nhau khó hơn một chút, vì phải đồng tâm nhất trí, nhưng sửa chữa nhau là điều khó hơn cả. Việc sửa chữa nhau đòi hỏi một tình yêu thương cao độ, thứ tình yêu mà thánh Phaolô nói là chu toàn được tất cả mọi điều luật, nghĩa là gồm tất cả các đức tính khác, thứ tình yêu thành thật, thiết tha, thông cảm, cởi mở, đến nỗi người sửa lỗi có thể nói được tất cả và người được sửa lỗi có thể đón nhận tất cả. Tình yêu nơi người sửa lỗi nhiệt thành, muốn cho anh em nên tốt thật, và sẵn sàng hy sinh thời giờ, sức khỏe, nhẫn nại, chịu đựng, cũng như đem tất cả tài năng để tìm ra những biện pháp cần thiết, không kém tế nhị, để đưa người anh em tới chỗ tốt lành thánh thiện. Tình yêu nơi người được sửa lỗi phải thiết tha với sự trọn lành, tỏ ra biết ơn người sửa chữa mình, khiêm tốn và vui vẻ đón nhận, cũng như cương quyết thi hành những điều sửa bảo để nên tốt.

48. Sửa lỗi nhau

Đã là con người, khi đã biết sử dụng trí khôn, hay khi còn sử dụng được trí khôn bình thường, thì còn lầm lỗi, và còn lầm lỗi là còn cần được sửa chữa, như ca dao tục ngữ đã nhìn nhận: “Tha thứ là bệnh của trời, lỗi lầm là bệnh con người chúng ta”. Quả thực, Thiên Chúa sinh ra chúng ta, mỗi người mỗi vẻ, mỗi người mỗi tính, không ai giống ai: người thì nhanh nhẹn, người thì chậm chạp, người thì hăng say năng nổ, nhiệt tình, người thì tiêu cực, ơ hờ, lười biếng, người thì mau miệng, người thì chậm nói, người thì mạnh bạo, người thì nhút nhát: “Bá nhân bá tánh”, trăm người thì có trăm tính cách khác nhau. Vì thế, mỗi người phải phát huy ưu thế của mình, và tận dụng nó trong việc giúp đỡ anh em mình cái mặt yếu kém của họ, không được ỷ vào ưu điểm Chúa ban mà lên mặt tự phụ khinh thường người khác.

Hơn nữa nhân vô thập toàn, không ai là hoàn hảo, tuyệt đối không bao giờ sai lầm hay thiếu sót. Trái lại, còn thường xuyên lầm lỗi và thiếu sót nữa, nên chỉ bảo cho nhau, góp ý xây dựng cho nhau, sửa lỗi lẫn nhau là một điều cần thiết. Đây là một cách cư xử rất khó khăn, rất phức tạp, đòi hỏi phải hết sức tế nhị và phải làm.

Chúa Giêsu hiểu biết tâm lý con người, Ngài biết rõ chúng ta yếu đuối, hay lầm lỗi, thiếu sót và cần sửa chữa, nên Ngài đã chỉ dạy chúng ta một cách sửa lỗi nhau rất hay, rất tế nhị. Đó là khi chúng ta muốn sửa lỗi ai, chúng ta phải ý tứ làm từng bước như Chúa chỉ dạy trong bài Tin Mừng hôm nay, thì mới kết quả và thành công.

Bước thứ nhất hay việc đầu tiên là gặp gỡ riêng giữa hai người, chỉ hai người thôi, ta và người sai lỗi. Gặp gỡ và nói chuyện với nhau trong tình thân ái, kín đáo và chân thành. Gặp gỡ như vậy, một đảng sẽ giúp chúng ta hiểu nhau, thông cảm nhau và biết đúng sự thật hơn. Đảng khác, sẽ giúp cho

người sai lỗi thấy được lỗi lầm của họ để sửa chữa và phục thiện.

Sau khi đã gặp gỡ riêng rồi mà vẫn không kết quả, người sai lỗi vẫn cứng lòng, tự ái, cố chấp, thì mời một hoặc hai người làm nhân chứng và cùng góp ý. Nhiều người nhiều bộ óc, tất nhiên sẽ uy thế hơn, cao kiến hơn, vừa minh chứng cho lòng thành thật của chúng ta, vừa cho người sai lỗi thấy rõ và phải nhìn nhận điều sai trái của họ.

Nếu vẫn không kết quả, khi ấy mới đưa ra cộng đoàn hay đưa đến người có thẩm quyền để giải quyết. Chúng ta hãy nhớ đưa ra người có thẩm quyền trong Giáo Hội chứ không phải người có thẩm quyền ngoài xã hội. Tức là chúng ta không bao giờ kiện cáo nhau để đem nhau ra tòa án phàn đờ. Chẳng hay ho gì mà còn mang tiếng cho đạo nữa. Chúng ta cũng phải nhớ là chỉ sau khi đã gặp gỡ riêng và nhờ người khác góp ý rồi mới đưa tới người có thẩm quyền. Có những người đưa ngay vụ việc tới người có quyền, hoặc là để ton hót, lấy điểm hoặc là vì lòng ghen ghét, ganh tị, tức giận, như thế sẽ làm tổn thương tự ái và hậu quả sẽ tệ hại hơn.

Nếu đã làm hết cách theo khả năng mà vẫn không kết quả, thì hãy nhận sự giới hạn của mình và phó dâng người anh em cho lòng nhân từ của Thiên Chúa là cầu nguyện cho họ. Chúng ta cầu nguyện và cộng đoàn cầu nguyện, chắc chắn lời cầu nguyện ấy sẽ được Chúa nhận lời. Chúng ta hãy nhớ: việc góp ý xây dựng hay sửa lỗi nhau phải nhằm mục đích là để giúp họ trở nên tốt hơn. Chúng ta phải sửa lỗi anh em trong tình mến chứ không phải vì lòng tự ái, không phải vì ganh tị, lại càng không phải vì tức giận, thù ghét.

Đàng khác, chúng ta cũng phải để ý đến vấn đề tâm lý nữa, tức là để ý đến thời gian, không gian và cách cư xử nữa. Có việc chúng ta góp ý lúc này thì không kết quả, nhưng lúc khác lại có kết quả, hoặc chỗ này thì được việc, nhưng chỗ

khác lại thất bại. Nhất là cách hành xử: “Lời nói không mất tiền mua, lựa lời mà nói cho vừa lòng nhau”, “Lời ngọt thì lọt đến xương”. Như thế sẽ không làm tổn thương lòng tự ái hay danh dự của người sai lỗi và họ dễ dàng phục thiện hơn.

Vì vậy, về phía người góp ý hay sửa lỗi phải ý tứ: đừng bao giờ đứng vai trò quan tòa xét đoán anh em. Có khi một điều không đáng gì, nhưng chúng ta lại quan trọng hóa hay phóng đại to ra, khiến vấn đề trở nên phức tạp và khó khăn hơn. Như thế, người sai lỗi sẽ rút lui về chính mình, căm hờn và tức giận, rồi phản ứng mạnh hơn.

Còn về phía người được góp ý hay sửa lỗi, thì phải bình tĩnh và khiêm tốn. Đây là một dịp ơn Chúa đến với mình, đây là một lần Thiên Chúa quan phòng gửi sứ giả của Ngài đến với mình, nên hãy khiêm tốn đón nhận. Bởi vì ai phản đối ta, ai chê trách ta, mà chê phải, trách đúng, thì đó là ông thầy dạy ta mà ta không phải trả tiền, như những câu danh ngôn mà các nhà giáo dục thường nói: “Ai khen ta mà khen phải, đó là bạn ta. Ai chê ta mà chê đúng, đó là thầy ta. Ai nịnh hót ta, nịnh hót cả điều sai lỗi của ta, đó là thù địch của ta. Ai phản đối ta, mà phản đối đúng, đó là thầy dạy ta mà không lấy tiền”.

Sau hết chúng ta nhớ, trước khi góp ý xây dựng hay sửa lỗi ai, chúng ta phải cầu nguyện xin Chúa soi sáng và hướng dẫn: “Lạy Chúa, trước khi con sửa lỗi anh em, xin Chúa nhắc con hãy nhớ rằng: con cũng là tội nhân, cũng thiếu sót và lầm lỗi, có khi còn nặng hơn họ nữa. Xin Chúa, nếu vì bổn phận, con phải sửa lỗi, xin cho con biết lấy tinh thần bác ái yêu thương mà cư xử hơn là chỉ trích, xét đoán anh em. Xin cho con luôn biết rộng lượng bao dung với người khác, vì con biết chắc rằng Chúa vẫn tha thứ cho con”.

49. Suy niệm của Lm. FX. Vũ Phan Long

KỶ LUẬT CỦA GIÁO HỘI VÀ SỰ HIỆN DIỆN CỦA ĐỨC KITÔ

1.- Ngữ cảnh

Với ch. 18 của Tin Mừng Mátthêu, chúng ta đi vào Bài Diễn từ thứ tư, đề cập đến đời sống huynh đệ trong lòng Hội Thánh, cộng đoàn Kitô hữu. Bài Diễn từ được chia thành hai phân đoạn, phân đoạn thứ nhất đề cập đến "những kẻ bé mọn" (18,1-14) và phân đoạn thứ hai liên hệ đến "người anh em phạm tội" (18,15-35). Mỗi phân đoạn kết thúc với một dụ ngôn: con chiên lạc (18,12-14), và ông vua và người đầy tớ (18,21-35).

Sau đây là bố cục chung cho cả bài Diễn từ:

I. Mọi quan tâm đến những kẻ bé mọn (18,1-14):

A. Người lớn và kẻ bé mọn (cc. 1-5),

B. Đừng khinh những kẻ bé mọn (cc. 6-10),

C. Kết luận bằng Dụ ngôn: Quan tâm đến những kẻ làm đường lạc lối (cc. 12-14)

II. Kỷ luật và Tha thứ (18,15-35):

A. Kỷ luật của Giáo Hội và sự hiện diện của Đức Kitô (cc. 15-20),

B. Tha thứ không giới hạn (cc. 21-22),

C. Kết luận bằng Dụ ngôn: Tha thứ như một sự biết ơn (cc. 23-35).

2.- Bố cục

Bản văn có thể chia thành ba phần:

1) Kỷ luật của Giáo Hội (18,15-17);

2) Cầm buộc và tháo cởi (18,18);

3) Sự hiện diện của Đức Kitô (18,19-20).

3.- Vài điểm chú giải

- *Người anh em* (15): Từ ngữ adelphos này nói về những người có liên hệ huyết thống trong một gia đình, nhưng cũng

để gọi những người có tương quan với nhau trong một cộng đoàn thiêng liêng. Cũng như các "con cái Israel" thuộc về cùng một "nhà", các môn đệ Đức Kitô, được quy tụ nhân danh Người, làm thành một "nhà thiêng liêng" (x. 1 Pr 2,5).

- **phạm tội** (15): TM Mt chưa bao giờ xác định rõ "phạm tội" ([h]amartanô) có nghĩa là gì. Dựa vào ngữ cảnh, một đảng độc giả liên kết động từ này với động từ "làm có cho sa ngã" (skandalizô; cc. 6.8-9), thì hiểu tội là một cái gì nghiêm trọng. Đảng khác, khi liên kết với truyện con chiên lạc, độc giả biết là tội có thể được tha thứ. Bản văn ở đây nói riêng đến tội của "người anh em".

- **sửa lỗi nó, một mình anh với nó** (15): Đây không phải là một lời khuyên mới do sáng kiến của Đức Giêsu. Đọc Lêvi 19,17, chúng ta ghi nhận một quy định tương tự ("Người không được để lòng ghét người anh em, nhưng phải mạnh dạn quở trách người đồng bào, như thế, người sẽ khỏi mang tội vì nó"). Phái Êxêni ở Qumrân cũng có những lời dạy tương tự (Thủ bản kỷ luật 5,25 truyền: "Không ai được nói với anh em với sự giận dữ hoặc hiềm khích hoặc trích thượng hoặc với trái tim cứng rắn hoặc tâm trí gian tà". Xem thêm Văn kiện Đamát 9,2-8).

- **chinh phục** (15): Động từ kerdainô có nghĩa là "thủ đắc được, chiếm được" vật gì. Thường các bản văn Hy Lạp và Kinh Thánh không dùng cho nghĩa bóng là "chinh phục một con người". Thế nhưng động từ này được dùng hai lần khi nói về sứ mạng của Hội Thánh sơ khai (1 Cr 9,19-22; 1 Pr 3,1).

- **không nghe** (17): Động từ parakouô có nghĩa là "nghe những gì không nhắm cho tai họ; nghe không đầy đủ; nghe không đúng đắn", nên cũng có nghĩa là "không nghe; không vâng lời".

- *một người ngoại... một người thu thuế* (17): Ở đây, hai hạng người được nêu ra với giọng miệt thị dưới cái nhìn thông thường, để làm biểu tượng cho những người ngoan cố, không có tinh thần phục thiện.

4.- Ý nghĩa của bản văn

Đức Giêsu không coi cộng đoàn các môn đệ như một hiệp hội các cá nhân, trong đó mỗi người có thể làm bất cứ điều gì mình muốn và chẳng có ai quan tâm đến ai cả. Người đã dạy rõ ràng đâu là cách xử sự bắt buộc đối với những ai đang bước theo Người. Bắt buộc bởi vì cần thiết để vào được Nước Trời (x. Mt 5,20; 7,21). Trong cộng đoàn các tín hữu, mọi người đều được liên kết vào các quy tắc chung này và mọi người phải cảm thấy mình có trách nhiệm về việc không được để một ai bị hư mất. Khởi đi từ mối quan tâm huynh đệ này, là một hình thái cốt yếu của tình yêu đối với người thân cận tùy thuộc ý muốn của Thiên Chúa, có thể là cần phải nhắc đến đòi buộc quan tâm đến một người anh em lầm lạc và mời người ấy hoán cải.

Đi trước các lời dạy về cách chăm sóc một người anh em có lỗi là một đoạn cho thấy sự quan tâm vô giới hạn của Thiên Chúa đối với mỗi một tín hữu, cho dù nhỏ bé nhất và không đáng kể gì (18,10-14). Mỗi con người có một giá trị vô song, bởi vì họ luôn luôn hiện diện trước mặt Ngài. Không một ai bị Thiên Chúa quên lãng một lúc nào cả; tình yêu cũng như sự trợ giúp của Ngài không hề phai nhạt đi.

*** *Kỷ luật của Giáo Hội* (15-17)**

Vấn đề là người anh em "phạm tội" (ho adelphos hamartêsê). "Tội" là một điều có tính trầm trọng, nhưng cũng là điều có thể được tha thứ. Những người có thể lấy sáng kiến can thiệp không phải là vì họ có trách nhiệm chính thức về cách thức mà các thành viên của Hội Thánh theo mà cư xử, nhưng bởi vì họ bị trực tiếp liên lụy đến do tội của người anh

em ("đôi với anh; chống lại anh", eis se). Tuy thế, "tội" mà một thành viên phạm đối với một thành viên khác không phải là vấn đề riêng tư, không can dự gì đến Hội Thánh. Có một xác tín trong Kinh Thánh, trong Do Thái giáo và Kitô giáo là mỗi một tội đều ảnh hưởng đến toàn thể Hội Thánh.

Về mối quan tâm đến người anh em, phải nói là có nhiều cấp độ; nhưng dù ở cấp độ nào, sự quan tâm này cũng phải kín đáo, kiên nhẫn và thanh thoát khỏi mọi kiểu nhìn cá nhân riêng tư. Cách tốt nhất hẳn là tránh mọi cơ vấp phạm, bằng cách dàn xếp công chuyện giữa hai người: không có người chứng, người anh em có tội không bị ngưng ngưng. Vấn đề không phải là đề cập đến những thiếu sót của kẻ khác, nhưng là liên hệ với người đã sai lầm, để "tranh thủ" người ấy. Vậy, ở đây không được nóng giận (x. Lv 19,17). Câu Lv 19,17 đi trước điều răn về tình yêu đối với người thân cận ở Lv 19,18, để nói rằng việc khuyên cáo một người anh em Israel phải là cách diễn tả tình yêu đối với người thân cận và tình liên đới bên trong lòng Dân Thiên Chúa. Cách làm này có thể đạt một kết quả tích cực: "chinh phục (ekerdêsas) được người anh em" (x. 1 Cr 9,19-22; 1 Pr 3,1). Hẳn đây là đưa người anh em về lại với Dân Thiên Chúa hay với Hội Thánh.

Cấp độ tiếp theo tiên liệu có nhiều người khác can thiệp vào, khi việc đối thoại riêng tư không đạt kết quả (c. 16). Họ phải thuyết phục người có lỗi về sự thiếu sót đã xảy ra. Bằng cách đó, những người này cho thấy rõ ràng là lời nhắc nhở của người đầu tiên không phải chỉ là cái nhìn riêng tư cá nhân, nhưng cũng được các anh em khác chia sẻ. Như thế, càng rõ là cả người làm lạc cũng như người nhắc nhở đều không được phán đoán theo các tiêu chuẩn chủ quan. Cả hai đều được tháp vào cộng đoàn các tín hữu, nên cả hai đều được liên kết vào những quy tắc mà Đức Giêsu đã ban cho cộng đoàn.

Tính cách cộng đoàn của đời sống Kitô hữu này và của các quy tắc của cộng đoàn càng hiển nhiên hơn nữa ở cấp độ thứ ba (c. 17). Nếu vụ việc không thể làm sáng tỏ giữa vòng ít người, "nếu nó không nghe (parakousê) họ", thì phải đưa ra trước Giáo Hội (ekklêsia). Đây là cộng đoàn Kitô hữu địa phương, trong tư cách không tách biệt, nhưng được tháp vào trong Hội Thánh duy nhất mà Đức Giêsu đã thiết lập trên "tảng đá" Phêrô (x. 16,18). Không phải là từng người Kitô hữu, nhưng là Hội Thánh mới có thể tuyên bố một phán đoán dứt điểm, nhằm nói rằng một hành vi có phù hợp hay không với các quy tắc của Hội Thánh. Ai không nghe lời có khả năng làm sáng tỏ của Hội Thánh, thì tự đặt mình ra ngoài Hội Thánh: "hãy kể nó như một người ngoại hay một người thu thuế". Đây không phải là lời kết án chung cuộc, nhưng theo cái nhìn của các Kitô hữu gốc Do Thái vẫn trung thành với Lễ Luật, là không còn gì để làm với người ấy nữa. Quả thế, người ta không thể cho rằng mình thuộc về một cộng đoàn, đồng thời lại từ chối các quy tắc điều hành và đảm bảo đời sống cho cộng đoàn ấy. Ở đây vấn đề không chỉ là vi phạm một quy tắc, mà là từ chối chính quy tắc do người ta chống lại phán đoán của Hội Thánh. Ai nhìn nhận mình sai lỗi và thiếu sót với quy tắc, thì được cứu (x. c. 15); ai từ khước quy tắc, thì rời bỏ cộng đoàn.

* *Câm buộc và tháo cởi (18)*

Rất có thể câu nói về "câm buộc và "tháo cởi" này đã thuộc về truyền thống có trước Mt. Nếu Hội Thánh có thể công bố một phán đoán dứt điểm về điều gì phù hợp và điều gì không phù hợp với lối sống của mình, là vì dựa trên quyền tháo cởi và cầm buộc Đức Giêsu đã ban (c. 18); quyền này phải được thực thi phù hợp với các cơ cấu mà Người đã ban cho Hội Thánh (x. 16,18t; 10,1-42; 28,16-20). Trong quyền này có hàm chứa khả năng biết cách thuyết phục bằng các

quy tắc của Đức Giêsu, phán đoán cách đáng tin cậy các trường hợp riêng lẻ và cho thấy các ranh giới của sự thuộc-về Hội Thánh.

* Sự hiện diện của Đức Kitô (19-20)

Thêm vào nguyên tắc tổng quát của c. 18, một lần nữa (palin) tác giả nói đến một nguyên tắc về cơ cấu. Lời Đức Giêsu dạy về cầu nguyện chung và về việc hội họp nhân danh Người lại nêu bật tầm quan trọng của hành động chung (cấp độ thứ hai ở trên). Ý tưởng ở đây không phải là việc cầu nguyện chung thì quan trọng hơn việc cầu nguyện cá nhân. Tác giả chỉ muốn nói đến việc những người cầu nguyện đồng ý với nhau về điều mà họ đang cầu xin. "Hai" là số người tối thiểu có thể đồng ý hay không đồng ý về một điều gì. Vậy lời đáp cho việc cầu nguyện tùy thuộc tương quan giữa các thành viên trong Hội Thánh. Những lời thỉnh cầu chỉ tập trung vào cá nhân sẽ không được chấp nhận.

Ở cuối lệnh truyền giáo, Đức Giêsu đã nói với các môn đệ: "Thầy ở cùng anh em mọi ngày cho đến tận thế" (Mt 18,19t). Người ta sẽ không còn thấy được Người, nhưng Người sẽ hiện diện và hỗ trợ mạnh mẽ khi họ đi chu toàn lệnh Người truyền. Các môn đệ không bị bỏ mặc một mình, nhưng được Người để ý cùng đi với và giúp đỡ hữu hiệu. Người cũng hứa hiện diện như thế với những ai quy tụ lại nhân danh Người. Nguồn gốc và trung tâm của cuộc quy tụ là "danh Đức Giêsu". "Danh" là chính bản thân Đức Giêsu mà các môn đệ đều quen biết; "nhân danh" có nghĩa là: vì tình yêu đối với Người, trong sự hiểu biết rõ ràng Người là ai và trong sự tuyên xưng về địa vị của Người. Đây là một cuộc quy tụ với ý thức sống động và tin tưởng vào ý nghĩa của Đức Giêsu và của tất cả những gì thuộc về Người, của sứ điệp và hành trình của Người. Các Kitô hữu quy tụ lại trong tinh thần này thì không bao giờ bị bỏ mặc cho chính mình, nhưng họ có Đức

Giêsu ở giữa họ. Chính Người sẽ nâng đỡ sự hiệp nhất và hoạt động của họ.

+ **Kết luận**

Tình huynh đệ chân chính đòi hỏi các môn đệ của Đức Giêsu không được bỏ mặc một người anh em đi vào cuộc phiêu lưu nguy hiểm ("phạm tội"), nhưng phải hết sức cố gắng đưa họ trở lại với đường ngay nẻo chính. Đàng khác, do tôn trọng đặc tính bó buộc và cứu độ của sứ điệp của Đức Giêsu, trong Hội Thánh, ta không được tùy nghi xử sự theo bất cứ cách nào, nhưng phải tôn trọng những giới hạn, phải tiến hành theo những cấp độ khác nhau. Dù sao, tất cả những gì cổ võ sự hiệp nhất nhân danh Đức Giêsu thì đều có thể chắc chắn là sẽ được Thiên Chúa hỗ trợ đặc biệt, và như thế sẽ góp phần vào việc kiến tạo Hội Thánh.

5.- Gợi ý suy niệm

1. Như người mục tử không bỏ rơi nhưng đi tìm một con chiên lạc, Thiên Chúa cũng không bỏ rơi bất cứ người nào. Trên nền tảng là cách hành động đó của Thiên Chúa, không một ai được phép nói về một người anh em: Tôi không quan tâm đến anh/chị ta! Trái lại, chúng ta buộc phải quan tâm đến người anh em chị em đi lạc. Chúng ta không được phép tránh né vì ích kỷ, lười biếng hay sợ hãi, hoặc bị quan về kết quả. Cũng không được rơi vào thái cực kia, đó là chỉ trích, trích thượng và tự hào mình công chính.

2. Đức Giêsu tha thiết quy tụ những con người lại quanh Người để làm thành một cộng đoàn tín hữu và huynh đệ. Chúng ta nhớ: Đức Giêsu kêu gọi từng người để họ sống với nhau và cùng đi thi hành sứ mạng (x. Mt 4,18-25). Cách sống này ngược lại với cách mỗi người đi theo con đường của mình và không quan tâm đến đặc tính cộng đoàn của đời sống Kitô hữu (x. 18,15). Đàng khác, một nhóm lo lắng sẵn sóc một anh em có tội (c. 16) thì phải được quy tụ không phải

nhân danh chính mình, nhưng nhân danh Đức Giêsu, để Cha Người sẵn lòng nhận các lời họ cầu xin.

3. Đức Giêsu không hề có ý đề nghị các thành viên trong cộng đoàn phải theo giám sát nhau và phân loại con người theo bậc thang giá trị luân lý. Các cách thức Người đề nghị chỉ là nhằm diễn tả đức bác ái. Chính Mt 18,14 cho ta hướng đúng để hiểu những lời khuyên này: "Cha của anh em, Đấng ngự trên trời, không muốn cho một ai trong những kẻ bé mọn này phải hư mất". Đây là bổn phận sẵn sóc anh em về mặt thiêng liêng. Giúp đỡ một người anh em chị em đang gặp khó khăn, chìa tay ra cho một người anh em chị em đang rơi vào tội lỗi, là một đòi hỏi của tình yêu, một sự trung thành với công trình của Đức Giêsu. Chúng ta chịu trách nhiệm về nhau.

4. Chúng ta đi cầu nguyện để thờ phượng Đức Giêsu hiện diện trong Lời Người và trong Thánh Thể, nhưng cũng là để gặp anh chị em để hòa với lời cầu nguyện của họ. Khi chúng ta khiêm tốn và sốt sắng hòa hợp tâm trí và giọng điệu với nhau mà cầu nguyện, chúng ta nên một trong Thân Mình Chúa Kitô, chúng ta làm thành Nhiệm Thể Đức Kitô.

50. Suy niệm của Noel Question

Đức Giêsu bảo các môn đệ: "Nếu người anh em của anh trót phạm tội, thì anh hãy đi sửa lỗi nó, một mình anh với nó mà thôi. Nếu nó chịu nghe anh, thì anh đã được món lợi là người anh em mình".

Đoạn Tin Mừng ngày hôm nay được trích từ bài giảng lớn thứ tư của Đức Giêsu, theo cách bố cục Tin Mừng của Matthêu. Đây là những giáo huấn về đời sống "cộng đoàn".

"Cộng đoàn" mà chắc chắn Matthêu nghĩ đến chính là nhóm nhỏ Kitô hữu, tập hợp mỗi Chúa nhật để cử hành Thánh Thể, và tạo thành một Giáo hội địa phương. Ngay từ đầu, chúng ta nhận thấy tính chất thực tế của Đức Giêsu: "Nếu người anh em của anh trót phạm tội..." Giáo hội không phải là một cộng đoàn gồm những "người thanh khiết các thánh", nhưng những "người tội lỗi". Đức Giêsu đã rất sáng suốt tiên liệu rằng "các Kitô hữu không tốt hơn những người khác", như thỉnh thoảng người ta vẫn nói. Giáo hội được tạo nên bởi những con người mỏng dòn như xã hội thế tục. Đức Giêsu không mơ đến một Giáo hội không có vấn đề. Người sẽ đưa ra một thủ tục để thử giải quyết những khó khăn mà có ngày sẽ phát sinh trong mọi nhóm người.

Thật vậy điều Đức Giêsu nói ở đây có thể được áp dụng cho mọi môi trường sống của chúng ta với một tỉ lệ nào đó: Gia đình, nhóm, hiệp hội, nhóm bạn, các đồng nghiệp... Biết bao nhiêu là xung đột, căng thẳng, chống đối nhau!

Đôi khi lúc mới khởi đầu, mọi sự xem ra đơn giản và hài hòa. Và rồi với thời gian trôi qua, nhiệt tình xuống dần, nhóm có nguy cơ tan rã nếu không ai quan tâm đến sự liên kết và hiệp thông.

Không một nhóm con người nào tránh được tội lỗi, sự khốn khổ của con người... kê cả Giáo Hội! "Nếu anh em của anh trót phạm tội..."

Phải làm gì, bây giờ?

Anh hãy đi sửa lỗi nó, một mình anh với nó mà thôi. Nếu nó chịu nghe anh, thì anh đã được món lợi của người anh em mình...

Chúng ta nhận thấy ngay, trong những chữ cô đọng ấy bầu khí mà Đức Giêsu đặt chúng ta vào. Đó là một bầu khí của tình yêu chứ không phải là của sự phán xét.

Than ôi, có những "vị quản giáo mắc khuyết điểm" lẫn lộn hết mọi sự, và lúc nào cũng sẵn sàng lên lớp những người khác trong một thái độ phê phán có hệ thống. Như thế là làm sai lạc tư tưởng của Đức Giêsu, vì đã có xu hướng "buộc tội" và "đè nặng" lên kẻ có tội. Tất cả Tin Mừng rõ ràng nói với chúng ta điều ngược lại. Và văn cảnh trực tiếp của bài giảng này về cộng đoàn chỉ nói về sự tế nhị và lòng nhân hậu đối với anh em mình. Ngay trước đoạn văn mà chúng ta đọc hôm nay, Đức Giêsu đã kể lại dụ ngôn con chiên lạc: "Anh em hãy coi chừng, chớ khinh một ai trong những kẻ bé mọn này... Hãy như người chăn chiên mất một con chiên chạy đi tìm nó... Cha của anh em, Đấng ngự trên trời, không muốn cho một ai trong những kẻ bé mọn này phải hư mất" (Matthêu 18,10-14). Và ngay sau bản văn của chúng ta về sự sửa lỗi anh em, Đức Giêsu sẽ đòi hỏi Phêrô "tha thứ bảy mươi lần bảy" (Matthêu 18,21-22) Kế đó Đức Giêsu sẽ lên án thái độ của người đầy tớ không biết thương xót, không có trái tim, không biết tha thứ một món nợ cho người bạn mình (Matthêu 18,23-35).

Như thế, chúng ta phải can thiệp, chỉ với một bầu khí của tình yêu thương. Người ta chỉ có quyền phê bình một người anh em nếu người ta " yêu thương người ấy! Toàn bộ Tin Mừng cao rao với chúng ta Đức Giêsu nhân hậu với những người tội lỗi.

"Hãy đi sửa lỗi nó, một mình anh với nó..." "Nếu nó chịu nghe anh, thì anh đã được món lợi là người anh em mình.."

Người ta cảm thấy rằng Đức Giêsu rất muốn đó là giải pháp cho sự xung đột. Khi một người được món lợi là anh em mình thì trời cao sẽ xuống với đất? Đó chính là niềm vui của giải pháp ấy!

Còn nếu nó không chịu nghe, thì hãy đem theo một hay hai người nữa, để mọi công việc được giải quyết căn cứ vào lời hai hoặc ba chứng nhân. Nếu nó không nghe họ, thì hãy đi thưa Hội Thánh.

Đức Giêsu thực hiện thêm một bước với biết bao sự tế nhị tâm lý!

Trước tiên là mặt giáp mặt trong sự kín đáo, để cho nếu có thể không ai biết có điều xấu và người phạm lỗi có thể giữ được tiếng- tăm và danh dự của mình... và rồi, đến lúc phải đem theo một, hai anh em khác là để tránh những phán đoán quá chủ quan trong đó người ta có thể đánh giá sai lầm, và cũng để ý số đông tìm thấy những lập luận có thể thuyết phục hơn. Phải làm mọi sự để tránh sự hấp tấp và sự độc đoán.

Chỉ sau khi đã dùng hết cách khuyên nhủ, người ta mới phải cắt bỏ một cách đau đớn.

Nếu Hội Thánh mà nó cũng chẳng nghe, thì hãy kể nó như một người ngoại hay một người thu thuế.

Công thức này đụng chạm đến chúng ta, nhất là lại do Đấng là người ta đã gọi "bạn của những người thu thuế và những người tội lỗi (Matthêu 11, 19). Sự lên án khắc khe này chỉ có thể hiểu được một cách chính xác bởi người ta đã thử hết cách để cứu người anh em. Người ta cũng có thể nói rằng chính người anh em đã tự mình loại mình ra khỏi cộng đoàn với việc nhiều lần khước từ sửa lỗi. Đã ba lần, người ấy gạt bỏ bàn tay mà người ta đã giơ ra cho người ấy. Sau khi đã

nhẫn nại đem lại cho người ấy mọi cơ may, cộng đoàn thấy mình bất lực đối với người anh em đó...

Nhưng phải nói thêm rằng, cả trong những trường hợp tồi hậu ấy, chúng ta không giảm bớt lòng yêu thương người ấy, kẻ tội lỗi ấy... bởi lẽ chúng ta phải yêu thương cả kẻ thù của mình (Matthêu 5,43~8). Và Thánh Phaolô trong bài đọc thứ hai của Chúa nhật này, nhắc chúng ta rằng "Anh em đừng mắc nợ gì ai, ngoài món nợ tương thân tương ái" một món nợ không bao giờ trả hết (Rm 13,8).

Thầy bảo thật anh em: "Dưới đất, anh em cầm buộc những điều gì trên trời cũng cầm buộc như vậy, dưới đất, anh em tháo cởi những điều gì trên trời cũng tháo cởi như vậy."

Đức Giêsu không bao giờ chỉ là một nhà luân lý, một hiền giả, một nhà nhân bản. Những lời khuyên mà chúng ta đã nghe cho đến nay là những nguyên tắc tâm lý sơ đẳng, có giá trị đối với mọi quan hệ của con người. Nhưng Đức Giêsu giờ đây đưa ra thêm một khía cạnh "thần học". Người mạc khải một mầu nhiệm ẩn giấu. Thiên Chúa hiện diện trong toan tính cứu vớt anh em mình... Thiên đàng liên quan với những gì xảy ra trên mặt đất.

Ý muốn của Thiên Chúa là không một con chiên nào bị hư mất, nên sự sửa lỗi anh em trở thành một con đường của lòng nhân hậu của Thiên Chúa. Dĩ nhiên, nhiều người chỉ khám phá sự tha thứ của Thiên Chúa (trên trời) nếu họ khám phá sự tha thứ của anh em (dưới đất) được thực hiện bằng một thái độ nhân bản của lòng yêu thương cứu độ.

Vai trò "cầm buộc và tháo cởi" mà Đức Giêsu đã ban cho cá nhân Phêrô một vài ngày trước đó (Matthêu 16,19), cũng được ban cho toàn thể cộng đoàn, trong cùng những từ ngữ (Matthêu 18,18). Giáo hội là môi trường của lòng thương xót,

nhân hậu. Những Kitô hữu đưa về Thiên Chúa. Ôi trách nhiệm to lớn biết bao?

Giữa "đất" và "trời" có sự tương giao?

Giữa "thời gian" và "vĩnh cửu", có sự tương giao?

Sự mặc khải của Đức Giêsu là ở điều này: Điều mà người ta cảm buộc được hay tháo gỡ được ở trần gian này, trong lúc này... được "cảm buộc" hoặc "tháo gỡ" nơi Thiên Chúa mãi...

Và không chỉ cho chúng ta, nhưng cũng cho những người khác Giáo Hội là một cộng đoàn ở đó mỗi người chịu trách nhiệm về đời sống Đức Tin của anh em mình. Chúng ta có thật sự gánh trách nhiệm cho nhau không? Giữa vợ chồng, giữa cha mẹ và con cái? Thông thường, chúng ta hay -hèn nhất chúng ta không quan tâm đến đức tin của những người khác, Một vấn đề thời sự nóng bỏng... Biết bao đứa trẻ đã từ bỏ đức tin của cha mẹ chúng. Biết bao anh em dường như đi theo con đường rời bỏ cộng đoàn đức tin..

Vậy có nên tuyệt vọng không?

Thầy còn bảo thật anh em: "Nếu ở dưới đất, hai người trong anh em họp lời- cầu xin bất cứ điều gì, thì Cha Thầy, Đấng ngự trên trời, sẽ ban cho"

Đức Giêsu lặp lại công thức nhấn mạnh long trọng: Thầy còn bảo thật anh em! Công thức ấy thường chỉ một mặc khải về mầu nhiệm đức tin, được che khuất khỏi sự nhận xét của con người. Và Đức Giêsu trở về chủ đề về sự tương quan giữa "đất" và "trời".

Có nên tuyệt vọng khi chúng ta không "nhìn thấy" kết quả của những nỗ lực đối với những anh em, tội lỗi từ chối sống đời thánh thiện theo ơn gọi Kitô hữu của họ? Ít ra bề ngoài là như thế? Đức Giêsu đáp lại "không" với chúng ta!

Bỏ vì, Người nói, cộng đoàn - Giáo Hội không phải là một hiệp hội như – những hiệp hội khác. May mắn thay!

Cộng đoàn đức tin này ít lệ thuộc vào những nỗ lực của con người để có thể kết thúc bằng sự thất bại mà lệ thuộc nhiều hơn vào: Chúa Cha, Đấng ngự trên trời. Đức Giêsu yêu cầu chúng ta phải tin vào hiệu quả... ẩn giấu ở trên trời của lời cầu nguyện, những hiệu quả mà những phương tiện thông thường của con người không thể nhận thấy được. Sự cầu nguyện ấy không phải là sự lười biếng, bởi vì người ta đã làm hết sức trước đó. Nhưng là phương sách cuối cùng Đức Giêsu khẳng định với chúng ta phải tin vào hiệu quả của phương sách đó. Đối với nhiều bậc cha mẹ trong gia đình, lời nói ấy của Đức Giêsu phải là ánh sáng quyết định mặc dù không kiểm chứng được... "Nếu ở dưới đất hai người trong anh em họp lời cầu xin bất cứ điều gì thì lời cầu nguyện của họ sẽ có hiệu quả với Chúa Cha; Đấng ngự trên trời"...

Vì ở đâu có hai ba người họp lại nhân danh Thầy thì có Thầy ở đấy giữa họ.

Không, Giáo hội, cộng đoàn những người tội lỗi như mọi người khác, không phải là một hiệp hội như các hiệp hội khác: Đức Giêsu sống lại với tất cả quyền năng tinh thần của Thiên Chúa ở đấy giữa những người quy tụ nhân danh Người. " "

Rõ ràng chúng ta không còn ở trong lãnh vực luân lý xã hội học, hay nhân bản. Chúng ta ở trong lãnh vực đức tin. Sự thống nhất của Giáo Hội ở bên trên những xung đột chia rẽ con người. Mọi nỗ lực hòa giải luôn phải được thực hiện. Nhưng khi những bàn tay chúng ta đưa ra không được tiếp nhận, thì chúng ta vẫn phải tin rằng điều mà con người không làm được, Thiên Chúa làm được" (Mt 17,20-19,26; Lc 1,37).

Một giấc mơ điên rồ chẳng? Một ảo tưởng không có thật chẳng? Không phải thế! Nhưng đó là một bí quyết tuyệt vời của chủ nghĩa lạc quan đi đến mức tin rằng không một người

nào, không một hoàn cảnh nào mà sau cùng không thể cứu
vãn được (1Cr 8,11).

"Người anh em này mà Đức Kitô đã chịu chết để cứu
chuyện...". Làm thế nào mà chúng ta lại thất vọng vì người ấy.

51. Cha Ta sẽ ban cho

(Suy niệm của Lm. Luigi Gonzaga Đặng Quang Tiên)

Đoạn 18:15-20 nằm trong văn mạch chương 18 bàn về đời sống cộng đoàn. Các chủ đề chính được bàn đến là các trẻ nhỏ và những người bé mọn (18:1-14), hoà giải và tha thứ (18:15-35). Ngay sau khi nói về sự lầm lạc của một trong những người bé mọn (18:10-14), Matthêô bàn về việc sửa lỗi anh em, hoà giải (18:15-20), và tha thứ (18:21-35).

Trong đoạn này, từ *ean*, “nếu” xuất hiện nhiều lần (cc. 15[2x], 16.17[2x], 18[2x], 19[2x]). Các câu 15-17 dùng các đại danh từ ngôi thứ hai số ít, “anh”, *sy* ; trong khi các câu còn lại, 18-20, dùng “các anh”, *hymîn*. Có thể phân chia đoạn này như sau: - Sửa lỗi người anh em (cc. 15-17); - Quyền bính buộc tội và tha tội (c. 18); - Chúa Cha nhậm lời và Chúa Giêsu hiện diện (cc. 19-20).

Sửa lỗi người anh em (cc. 15-17)

Matthêô đặt ra vấn đề là phải đối xử như thế nào với người anh em của mình khi họ phạm lỗi đến mình. Ở đây tất cả mọi chuyện được đặt ra bằng những câu điều kiện, *ean*, “nếu”. Có thể phân bố cục các câu này như sau: - Đặt ra một trường hợp xúc phạm đặc thù (15a), - Các cách sửa lỗi (cc. 15b-17a), - Cách đối xử với người không hoán cải (c. 17b).

Mở đầu câu thánh sử nói đến việc “phạm lỗi”, *hamartanò*. Trong mạch văn của chương 18, động từ này chỉ tội “gây vấp ngã”, *skandalizò*, cho một trong những người bé mọn tin vào Chúa Giêsu (cc. 6.8.10). Cấu trúc *hamartanò* + *eis* + một người: chỉ phạm lỗi đến cá nhân một người (Kh 20:6.9; 34:9). Tội “gây vấp ngã” là tội làm tổn hại đến lòng tin vào Chúa Kitô. Tội này tuy phạm trực tiếp đến một cá nhân, nhưng cũng có ảnh hưởng trên cộng đoàn. Bởi đó, việc sửa lỗi cần đến cả cá nhân lẫn cộng đoàn.

Chúa Giêsu muốn “người anh em” được sửa lỗi (c. 15). Cách sửa lỗi đầu tiên là giữa cá nhân người phạm lỗi và người bị xúc phạm. Động từ *elenchò* là *hapax* trong Matthêu. Trong tin mừng Luca động từ này được dùng trong ngữ cảnh khác, và rất hữu ích giúp chúng ta hiểu nghĩa của động từ. Gioan Tẩy Giả “khiến trách”, *elenchò*, Hêrôđê vì đã lấy bà Hêrôđia làm vợ” (Lc 3:19). Gioan cho ông Hêrôđê thấy việc ấy là sai, và không nên làm. *Elenchò* trong ngữ cảnh của Matthêu cũng mang ý nghĩa tương tự là “mở ra, trải ra, chỉ cho một người thấy những sai lỗi của mình”, và “thuyết phục họ nhận mình sai lỗi” (x. Lc 3:19; Dt 12:5; Khải huyền 3:19; Lv 19:17).

Kết quả của việc sửa lỗi có thể là tích cực, “nếu người anh em nghe người”. Động từ *akouò*, mang ý nghĩa nhiều hơn là “nghe”, mà là “làm theo điều đã được soi sáng/cho biết”, đúng hơn là “hoán cải” (7:24; 10:14; 13:9); Luca dùng từ *metainoia* “hoán cải” trong trường hợp này (Lc 17:3). Động từ *kerdainò*, “kiếm được”, mang ý nghĩa sự sở hữu, sở hữu vật chất (16:26; 25:16tt). Giúp hoán cải một người anh em là “kiếm được” người ấy cho Chúa Giêsu Kitô và cộng đoàn (18:15; 1 Co 9:23; 1Ph 3:1); tuy nhiên một cách nào đó việc ấy cũng được kể là thuộc về người đi sửa lỗi, “anh em của người”.

Kết quả có thể là tiêu cực, “Người anh em không nghe người” (c. 16.17), việc sửa lỗi đòi hỏi nhiều cố gắng hơn. Phải cần đến người khác và cộng đoàn. Trước tiên là cần đến hai hoặc ba người, như thấy điều này được áp dụng ở vài nơi trong Tân ước (x. 26:60; Ga 8:17-18; 2 Co 13:1). Và nếu không có kết quả nữa, phải cần đến cộng đoàn. *Ekklesia* ở đây chỉ cộng đoàn Kitô hữu địa phương, chứ không mang nghĩa phổ quát như trong 16:18.

Nếu cách sửa lỗi cuối cùng vẫn không đạt kết quả tốt, “người đó đối với người như người ngoại, người thu thuế”. Câu kết luận quy chiếu lại trên người bị phạm lỗi (c. 15a) là chỉ “đối với người” mà thôi. Xem họ như “người ngoại, người thu thuế”, nghĩa là như người chưa hoán cải, chưa có một cách sống của các môn đệ của Chúa Kitô (x. 4:56-57). Bản văn không nói đến cách cư xử của cộng đoàn đối với người này.

Việc Matthêô kể ra đến ba giai đoạn sửa lỗi cho thấy thánh sử nhấn mạnh đến sự rất cần thiết của việc giúp người anh em sửa lỗi. Cá nhân cũng như tập thể phải cố gắng hết sức và bằng mọi cách đưa người anh em trở về.

Quyền buộc tội và tha tội (c. 18)

Từ thái độ đối với người không “chịu nghe” (c. 17), Chúa Giêsu đưa ra một nguyên tắc về quyền buộc tội và tha tội của các môn đệ (18:18). So sánh giữa câu này và câu 16:19 mà Chúa Giêsu nói với Phêrô trong trình thuật trước, chúng ta thấy có nhiều điểm khác biệt. Trong câu 16:19, các động từ *deomai*, “buộc” và *luò*, “tháo” đều ở ngôi thứ hai số ít. Chúa ban quyền này cho Phêrô; trong khi ở câu 18:18, các động từ được dùng số nhiều. Quyền này được ban cho các môn đệ. Do ngữ cảnh của câu này, nói về gây có vấp phạm (cc. 6.8.10), phạm tội (c. 15), việc sửa lỗi (cc. 16-17), việc “buộc” và “tháo” này được hiểu như là phán quyết về tội.

Chúa Cha nhậm lời và Chúa Giêsu hiện diện (cc. 19-20)

Hai câu 19 và 20 được đặt chung với nhau vì chúng được dẫn vào bởi cùng một câu: “Quả thật, Ta lại bảo các ngươi”. Các câu cuối này liên hệ với các câu trên bởi cấu trúc câu: ean (c. 19), “nếu”, “hai”, “ hoặc ba” (c. 16 và 19.20), “trên mặt đất”, “trên trời” (cc. 18.19). Như các câu 15-17 đề cập đến giữa hai người trong vấn đề “phạm lỗi”, ở đây cũng nói

đến “hai người” (c.19), “hai hoặc ba người” (c.20), nhưng trong việc “đồng tâm” (c.19) và “tụ họp nhân danh Ta” (c. 20); và kết quả là “Cha Ta sẽ nhậm lời” (c. 19) và Chúa Giêsu “sẽ ở giữa họ” (c. 20).

Ở đây Chúa Giêsu thêm một nguyên tắc nữa. Đó là “Nếu trong các ngươi hai người dưới đất đồng thanh xin về bất cứ việc gì, thì Cha Ta, Đấng ngự trên trời sẽ ban cho” (c. 19). Xét về mặt hình thức, hai câu 19-20 này có liên hệ với các câu trước như đã phân tích ở trên. Xét về nội dung, xem ra Matthêô đưa vào đây một chủ đề mới. Thật ra, điều Matthêô nói trong các câu 19-20 có liên hệ rất mật thiết với các câu trước.

Sau khi nói đến việc một người anh em sai lỗi (18:12.15), việc sửa lỗi, chủ yếu là không thành công (cc. 16-17) và quyền buộc tội và tha tội của các môn đệ (c. 18), thánh sử nói đến sự hoà hợp của các môn đệ trong cầu nguyện và tụ họp như là điều kiện để được Chúa Cha nhậm lời về “những điều họ kêu xin”, và Chúa Giêsu “hiện diện giữa họ” (c. 20). Động từ *symphôneò*, nghĩa đen của nó là “vang lên cùng một giọng”, nghĩa là “hòa hợp”, “có một lòng một ý” (x. 20:3.13), *aiteò* ở đây có nghĩa là “cầu xin” trong bối cảnh cầu nguyện (21:22), và *panta pragma*, “bất cứ điều gì”; hiểu theo nghĩa là “việc liên quan đến luật lệ” (Thayer; x. Rom 16:2; 1 Co 6:1). Nếu đúng như thế, *panta pragma* này ám chỉ những chuyện “gây vấp ngã” (cc. 6.8.10), đi lạc (c.12), phạm lỗi (c. 15a). Và điều các môn đệ cầu xin chính là sự hoán cải của những người ấy, vì các môn đệ đã tìm cách sửa lỗi họ mà không thành công.

Câu 20 khai triển ý tưởng việc cầu nguyện trong trường họp cụ thể ở câu 19; *gar*, “vì” (c.20) mang ý nghĩa giải thích. “Tụ họp nhân danh Chúa Giêsu Kitô” là tụ họp để cầu

nguyện, là tុ hợ của các môn đệ của Chúa Kitô. Lời hứa này đợc tuyên bố lại trong 28:20 bởi Chúa Giêsu Kitô phục sinh. Vậy Chúa Giêsu Kitô phục sinh hiện diện giữa những người tុ hợ lại cầu nguyện nhân danh Ngài.

Sửa lỗi người anh em phạm lỗi là việc phải làm. Nhưng cầu nguyện cho người ấy thì có sức mạnh và hiệu quả hơn cả việc sửa lỗi, vì lúc ấy chính Thiên Chúa hành động. Hãy cầu nguyện để mọi người đợc ơn cứu độ.

52. Anh em sửa lỗi cho nhau.

I. Giải thích bản văn

c.15 + "Anh em": Bài diễn từ về nếp sống cộng đoàn (chương 18) đặt cơ sở trên sự kiện là các Kitô hữu phải coi nhau là "anh em". Thật vậy "anh em" không phải chỉ là những người cùng cha cùng mẹ với nhau, mà còn là những người cùng thuộc một cộng đoàn tín ngưỡng với nhau. Đức Giêsu sẽ nói về sau rằng "tất cả chúng con là anh em nhau" (23,8). Bởi đó trong Giáo hội khởi thủy, các Kitô hữu quen gọi nhau là "anh em" (x. TđCv 9,17 15,23 16,40 Rm 14,10 1Cor 15,6 Col 1,2).

+ *Lỗi phạm*: chi tiết này chứng tỏ Đức Giêsu không ảo tưởng về nếp sống cộng đoàn của Giáo hội Ngài: không phải là luôn hoàn hảo đâu, vẫn còn có lỗi phạm. Vấn đề là: bản chất của lỗi phạm ấy thế nào: lỗi kín hay lỗi công khai? lỗi trực tiếp đến ta hay lỗi không trực tiếp hại ta? TOB cho rằng đây là lỗi công khai và lỗi nặng, lỗi này không nhất thiết phải đụng chạm trực tiếp tới ta (nếu Kitô hữu chỉ can thiệp khi người khác lỗi phạm trực tiếp tới mình thì không có tinh thần cộng đoàn. Ở đây đang bàn về tinh thần cộng đoàn). Bởi vậy lối dịch "Phạm đến con" là không đúng.

+ *Hãy đi sửa bảo*: không nên hiểu là "đi xét đoán" vì ở Mt 7,1-5 Đức Giêsu đã khuyên môn đệ đừng xét đoán ai. Động từ ở đây là "sửa bảo" *elegcho* có nghĩa là cố gắng sửa chữa trong tình bác ái để thu phục 1 người có lỗi. Nói cách khác, mục đích không phải để kết án mà là để thu phục.

+ "*Được lợi*" (tiếng Pháp: *gagner*): không có nghĩa là đã thắng được 1 kẻ thù, cũng không có nghĩa là giữ được 1 người ban cho ta, mà có nghĩa giáo hội: giữ được 1 phần tử giáo hội khỏi tách rời xa giáo hội.

c 16- Đnl 19,15 "**Theo miêng 2,3 nhân chứng thì việc mới vững**". Đức Giêsu trích dẫn câu này nhằm dạy ta kiên

nhẫn và khôn ngoan:chớ vội 1 mình kết luận về lỗi người khác; nhờ có 2,3 người nữa thì cũng tránh được ý kiến chủ quan nhiều khi độc đoán.

c 17 - "Trình với giáo hội":không phải cho Giáo hội lên án, mà cho GH long trọng khuyên bảo một lần nữa kẻ có lỗi hãy hối lỗi.

- "*Kẻ ngoại hay người thu thuế*": Đức Giêsu không hề khinh chê 2 hạng người này. Ngài đã từng khen đức tin của 1 người ngoại (Mt 8,10 15,28), đã từng ăn chung với những người thu thuế (9,11). Vậy những chữ "kẻ ngoại và thu thuế" Đức Giêsu dùng ở đây chỉ có nghĩa là những người mà Kitô hữu bất lực không hoá cải được, không còn trách nhiệm đối với họ nữa. Một người phạm lỗi mà ngoan cố không nghe lời thân tình của 1 người bạn, của 1 nhóm bạn, và của cả tập thể Giáo hội, thì không phải GH khai trừ người đó, nhưng chính người đó do tội và do sự ngoan cố của mình, đã tự lìa khỏi Giáo hội.

c 18- Lý do giáo hội có tiếng nói sau cùng mang tính quyết định là vì GH đã được Đức Giêsu ban quyền "chìa khóa". Vấn đề là quyền này được ban cho ai? Có người hiểu chữ "chúng con" ở đây là từng người trong GH. Lối giải thích này đã bị công đồng Tridentinô lên án. Ở Mt 16,19 quyền chìa khóa được trao cho một mình Phêrô với tư cách thủ lãnh GH. Ở đây không phải Đức Giêsu lấy lại quyền ấy từ tay Phêrô để trao cho từng phần tử GH, nhưng là trao cho tập thể GH trong tinh thần liên kết với vị thủ lãnh là người duy nhất nắm quyền chìa khóa.

- Những câu 19,20 xem ra bàn về 1 chuyện khác không ăn nhập gì với chuyện ở những câu trên. Nhưng thực ra có liên quan vì đều cùng chung tinh thần cộng đoàn:sửa lỗi nhau cùng trong tinh thần cộng đoàn, cầu nguyện cũng phải trong tinh thần cộng đoàn. Vì thế không nên hiểu chữ "hai người"

theo nghĩa 1 nhóm nhỏ tách ra khỏi nhóm lớn mà được Chúa chúc lành.

II. Nhận định.

Đoạn này soi sáng ý nghĩa của tội:tội không chỉ là 1 việc cá nhân ai làm nấy chịu, mà là việc của cộng đoàn:mọi phần tử trong cộng đoàn đều có trách nhiệm về tội của 1 người trong cộng đoàn, do đó đều phải cố gắng hoán cải để người có tội không vì tội đó mà bị xa cách khỏi cộng đoàn.

Đoạn này cũng cho ta 1 hình ảnh đẹp về Giáo hội:GH là 1 cộng đoàn "anh em" trong đó mọi phần tử đều liên kết nhau trong việc sửa lỗi nhau và trong lời cầu nguyện.